

**ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΕΝΙΑΙΟ ΧΩΡΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ -
ΤΡΙΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1 ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΕΝΙΑΙΟ ΧΩΡΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ 2010: ΟΡΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	10
1.1 Το όραμα για τον SEPA ως περιοχή εγχώριων πληρωμών	10
1.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	11
1.3 Επόμενα βήματα	11
2 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	12
2.1 Μεταφορές πιστώσεων	12
2.2 Πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (Pan-European Direct Debit - PEDD)	15
2.3 Κάρτες	16
2.4 Μετρητά	19
3 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	19
3.1 Στόχοι στον τομέα της τυποποίησης	19
3.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	20
3.3 Επόμενα βήματα	21
4 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΑΞΙΑΣ	23
4.1 Συμφωνηθέντες στόχοι και ορόσημα	23
4.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	23
4.3 Επόμενα βήματα	24
5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	25
5.1 Στόχοι της διαχείρισης του SEPA	25
5.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων	25
5.3 Επόμενα βήματα	27

6	ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ	28
6.1	Καταναλωτές	28
6.2	Εταιρείες	28
6.3	Έμποροι	29
6.4	Κυβερνήσεις	30
6.5	Κοινοτικά νομοθετικά όργανα	30
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ SEPA ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟ	31
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ SEPA	33
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ 4^{ης} ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡC ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΤ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ SEPA (30/09/2004)	38
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (ΕΡC)	40
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΕΠΤΑ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	41
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΡC	44
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	58

Προηγούμενες εκδόσεις:

- *Improving cross-border retail payment services- The Eurosystem's view, Σεπτέμβριος 1999*
- *Improving cross-border retail payment services- Progress report, Σεπτέμβριος 2000*
- *Towards an integrated infrastructure for credit transfers in euro, Νοέμβριος 2001*
- *Προς έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ – (2^η) Έκθεση προόδου, Ιούνιος 2003*

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα έκθεση εξηγεί το ενδιαφέρον του Ευρωσυστήματος για τον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ (Single Euro Payments Area - SEPA) και παρουσιάζει το έργο που επιτελεί για την επίτευξή του. Συγκρίνει τους στόχους του SEPA με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα και επισημαίνει τα όσα έχουν επιτευχθεί κυρίως από τον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο και τα όσα πρέπει ακόμη να επιτευχθούν για να εκπληρωθούν οι προσδοκίες των πολιτών της ζώνης του ευρώ. Η έκθεση έχει ως βάση τον τελικό στόχο του σχεδίου SEPA, από μακροπρόθεσμη σκοπιά, όπως ορίζεται από τις ευρωπαϊκές τράπεζες: τη μετατροπή της ζώνης του ευρώ σε μια ολοκληρωμένη περιοχή εγχώριων πληρωμών.

Οι στόχοι του SEPA

Για τους πολίτες της ζώνης του ευρώ, ο πραγματικός SEPA θα έχει επιτευχθεί όταν θα μπορούν να πραγματοποιούν πληρωμές σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ από έναν και μόνο τραπεζικό λογαριασμό και χρησιμοποιώντας ένα και μόνο σύνολο μέσων πληρωμής, με την ίδια ευκολία και ασφάλεια όπως και στο εθνικό πλαίσιο σήμερα. Για τον πελάτη, δεν θα πρέπει να έχει σημασία σε ποιο τόπο ή σε ποια τράπεζα της ζώνης του ευρώ τηρείται ο λογαριασμός. Συνεπώς, το όραμα του Ευρωσυστήματος για τον SEPA είναι να καταστούν όλες οι πληρωμές της ζώνης του ευρώ εγχώριες. Οι πληρωμές αυτές θα πρέπει να είναι εξίσου, αν όχι περισσότερο, ασφαλείς και αποδοτικές με τις πληρωμές που πραγματοποιούνται σήμερα μέσω των εθνικών συστημάτων πληρωμών τα οποία εμφανίζουν τις υψηλότερες επιδόσεις.

Στη Λευκή Βίβλο του Μαΐου 2002, 42 ευρωπαϊκές τράπεζες και ενώσεις του ευρωπαϊκού πιστωτικού τομέα εξέφρασαν ρητώς ένα παρόμοιο όραμα. Επιθυμούν οι πολίτες να εκτελούν κάθε πληρωμή εντός του SEPA με την ίδια ευκολία και το ίδιο οικονομικά σαν να βρίσκονταν στον τόπο διαμονής τους. Επομένως, το Ευρωσύστημα χαιρέτισε την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (European Payments Council - EPC) από τις τράπεζες τον Ιούνιο του 2002, γεγονός που αποσκοπούσε στην υλοποίηση των πολιτικών τους δεσμεύσεων να καταστεί ο SEPA πραγματικότητα έως το 2010.

Στις αρχές του 2004, το Ευρωσύστημα έλαβε ενδείξεις από αρκετούς τραπεζίτες ότι η υποστήριξη προς τον SEPA και το στόχο του είχε εξασθενήσει. Σύμφωνα με τις επικρίσεις αυτές, ο στόχος του SEPA για μια περιοχή εγχώριων πληρωμών θα πρέπει να επανεξεταστεί λόγω του κόστους μετάπτωσης. Ορισμένοι τραπεζίτες επιθυμούσαν να περιορίσουν το σχέδιο αυτό στις διασυνοριακές πληρωμές, προκειμένου να αποφύγουν την υποχρέωση μετατροπής των εθνικών συστημάτων πληρωμών σε ένα πανευρωπαϊκό σύστημα. Αν και το Ευρωσύστημα είναι ανοικτό σε συζητήσεις όσον αφορά προβλήματα υλοποίησης, δεν μπορεί να κάνει συμβιβασμούς ως προς τον τελικό στόχο. Τα συστήματα πληρωμής πρέπει να συμμορφώνονται με την επιθυμία των Ευρωπαίων πολιτών για ένα ενιαίο νόμισμα. Εάν το EPC αποδειχθεί ανεπαρκές στο να φέρει αποτελέσματα όσον αφορά τον SEPA, θα πρέπει να βρεθούν εναλλακτικές λύσεις. Συνεπώς, προκειμένου να εξασφαλιστούν για τους Ευρωπαίους πολίτες τα πλήρη οφέλη του SEPA, το EPC καλείται να επαναεπιβεβαιώσει τη δέσμευσή του στη Λευκή Βίβλο για τον SEPA και να παρουσιάσει ένα πειστικό σχέδιο προγράμματος με ρεαλιστικά ορόσημα.

Το Ευρωσύστημα αντιλαμβάνεται ότι, σύμφωνα με τους στόχους της Λευκής Βίβλου, μια ολοκληρωμένη υποδομή για τον SEPA θα είναι διαθέσιμη το αργότερο έως το τέλος του 2010. Επομένως, είναι επιθυμητό ο SEPA για τους πολίτες να έχει επιτευχθεί τον Ιανουάριο του 2008, παρέχοντας στους πολίτες και τις εμπορικές επιχειρήσεις την ευκαιρία να χρησιμοποιούν πανευρωπαϊκά μέσα και για τις εθνικές πληρωμές.

Κατά συνέπεια, σε μια πρώτη φάση, οι τράπεζες θα μπορούν να προσφέρουν σε πελάτες πανευρωπαϊκά μέσα, υπηρεσίες και πρότυπα παράλληλα με τα εθνικά μέσα, υπηρεσίες και πρότυπα. Οι πανευρωπαϊκές υπηρεσίες θα επιτρέπουν στους πελάτες να εκτελούν όλες τις πληρωμές σε ευρώ –εθνικές και διασυνοριακές– με μία μόνο μορφή από έναν μόνο λογαριασμό. Σε μια δεύτερη φάση, όταν τα εθνικά μέσα, υπηρεσίες και πρότυπα θα έχουν σταδιακά καταργηθεί και αντικατασταθεί από τα αντίστοιχα πανευρωπαϊκά, οι εθνικές υποδομές είτε θα έχουν καταργηθεί είτε θα έχουν μετατραπεί σε πανευρωπαϊκές υποδομές.

Ο προσδιορισμός των στόχων του SEPA αποτελεί σαφώς ευθύνη του EPC. Ωστόσο, το σχέδιο ενδέχεται να υλοποιηθεί με διαφορετικό τρόπο σε κάθε χώρα, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες. Για να παρακινήσει την υλοποίησή του σε εθνικό επίπεδο, το Ευρωσύστημα καλεί τις αντίστοιχες εθνικές τραπεζικές κοινότητες να μετατρέψουν τους πανευρωπαϊκούς στόχους του SEPA σε εθνικά σχέδια μετάπτωσης που θα επιτρέψουν σε κάθε τράπεζα και σε κάθε φορέα παροχής υποδομών να προσαρμόσουν τις στρατηγικές και τις λύσεις τους, προκειμένου να κινηθούν προοδευτικά προς τον SEPA. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι έτοιμες να συμβάλουν στην εφαρμογή των στόχων του SEPA, σε τοπικό επίπεδο. Το EPC θα πρέπει να παρακολουθεί τη συμβολή κάθε εθνικής τραπεζικής κοινότητας στον SEPA. Το Ευρωσύστημα προτίθεται να παρακολουθεί την πρόοδο σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Μέσα πληρωμής

Από την πλευρά του πελάτη, η επίτευξη του SEPA προϋποθέτει στην πράξη ότι τα διάφορα μέσα πληρωμής θα γίνουν πανευρωπαϊκά. Όσον αφορά τις μεταφορές πιστώσεων, υπάρχει επί του παρόντος σαφής διαφορά μεταξύ των εθνικών και των διασυνοριακών μεταφορών πιστώσεων. Αποτελεί πρόκληση η μετατροπή του Credeuro από διασυνοριακή υπηρεσία μόνο για πληρωμές έως και 12.500 ευρώ σε βασική υπηρεσία μεταφοράς πιστώσεων για όλες τις πληρωμές μικρής αξίας σε ευρώ στη ζώνη του ευρώ. Επιπροσθέτως, είναι αναγκαίο να συμπληρωθεί το Credeuro με μια υπηρεσία για πληρωμές με ημερομηνία αξίας ίδιας ημέρας (η οποία στην ορολογία του EPC αποκαλείται "Prieuro"), προκειμένου να επιτευχθεί προσφορά υπηρεσιών τουλάχιστον στο ίδιο επίπεδο με την προσφορά υπηρεσιών των εθνικών αγορών που εμφανίζουν σήμερα τις καλύτερες επιδόσεις. Επομένως, το Ευρωσύστημα προτείνει τα ακόλουθα δύο ενδιάμεσα βήματα προς τη θέσπιση πανευρωπαϊκών προτύπων για όλες τις μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ στη ζώνη του ευρώ έως το 2010:

Πρώτον, το Ευρωσύστημα θα επιθυμούσε τη μετατροπή του Credeuro (και της σύμβαση ICP για τις διατραπεζικές χρεώσεις που το υποστηρίζει) έως την 1η Ιανουαρίου 2006 σε υποχρεωτικό ελάχιστο πρότυπο για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων μικρής αξίας στη ζώνη του ευρώ που εμπίπτουν στον Κανονισμό για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ (2560/2001).

Δεύτερον, οι πολίτες της ζώνης του ευρώ θα πρέπει να μπορούν να επιλέγουν τα πρότυπα Credeuro και Prieuro για τις εθνικές μεταφορές πιστώσεων από την 1η Ιανουαρίου 2008.

Επί του παρόντος, οι άμεσες χρεώσεις δεν είναι καν διαθέσιμες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Όσον αφορά την πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (pan-European direct debit - PEDD), αποτελεί πρόκληση για το EPC να καλύψει τις αρχικές καθυστερήσεις του σχεδίου. Επομένως, το Ευρωσύστημα ζητά από το EPC να συνεχίσει το σχέδιο PEDD χωρίς άλλη καθυστέρηση, προκειμένου να επιτύχει τη χρήση του σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ μέχρι το 2010. Προκειμένου να εξασφαλίσει τον SEPA για όλους τους πολίτες, το Ευρωσύστημα συνιστά η PEDD να αποτελεί από την 1η Ιανουαρίου 2008 προαιρετική επιλογή για τις εθνικές άμεσες χρεώσεις των πελατών ολόκληρης της ζώνης του ευρώ.

Πριν από την εισαγωγή του ευρώ, υπήρχαν ήδη καλά αναπτυγμένες υπηρεσίες για τη χρήση καρτών στις διασυνοριακές συναλλαγές. Ωστόσο, η αγορά είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό κατακερματισμένη σε εθνικές και διεθνείς λύσεις για κάρτες. Επομένως, απέχει ακόμη πολύ η δημιουργία ενός SEPA όπου οποιοσδήποτε κάτοχος κάρτας θα μπορεί να χρησιμοποιεί την κάρτα του σε οποιαδήποτε μηχανήμα ATM ή EFT-POS με λογικό κόστος εντός της ζώνης του ευρώ, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης. Θα πρέπει να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ των σχημάτων καρτών, ούτως ώστε οι κάτοχοι κάρτας που το ζητούν να μπορούν να χρησιμοποιούν τις κάρτες τους με τον ίδιο τρόπο εντός της χώρας τους και εντός του SEPA πολύ πριν από την προθεσμία του 2010. Αυτό απαιτεί στρατηγική για τη μετατροπή τόσο των εθνικών όσο και των διεθνών σχημάτων καρτών, προκειμένου να ανταποκριθούν στη δημιουργία της νέας εγχώριας περιοχής πληρωμών. Επιπλέον, για να καταπολεμηθεί η απάτη, είναι σημαντικό να έχει πραγματοποιηθεί η μετάπτωση ενός αρκετά μεγάλου αριθμού καρτών και τερματικών στο πρότυπο EMV έως την 1η Ιανουαρίου 2005 (ημερομηνία κατά την οποία η Visa και η Mastercard θα θέσουν σε εφαρμογή στην Ευρώπη τη μεταβολή υπαιτιότητας). Θα πρέπει, το συντομότερο δυνατόν, να υπάρχει ένας μόνο εναρμονισμένος τρόπος εφαρμογής του προτύπου EMV που θα συμπεριλαμβάνει τη χρήση του PIN ή άλλων πιθανών μέτρων καταπολέμησης της απάτης.

Πρότυπα

Η τυποποίηση είναι ένας από τους ακρογωνιαίους λίθους για την επίτευξη του SEPA. Για το λόγο αυτό, το Ευρωσύστημα τονίζει πόσο σημαντικό είναι να υπάρχουν τόσο 1) μια ορθή διαχείριση για τον καθορισμό, την υιοθέτηση και την εφαρμογή των προτύπων όσο και 2) ένα σαφώς καθορισμένο πρόγραμμα εργασίας το οποίο θα περιλαμβάνει τα σχετικά ορόσημα. Τα πρότυπα αποτελούν βασικό παράγοντα για την υλοποίηση της ολικής αυτοματοποιημένης επεξεργασίας (end-to-end straight through processing - STP) στην Ευρώπη. Συνεπώς, το Ευρωσύστημα καλεί το EPC να ολοκληρώσει το έργο σχετικά με τον καθορισμό, την υιοθέτηση και την εφαρμογή προτύπων και επιχειρηματικών πρακτικών με σκοπό την ολική αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληρωμών. Εάν χρειαστεί, τα διαθέσιμα πρότυπα και επιχειρηματικές πρακτικές θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να απλοποιηθούν. Το EPC καλείται επίσης να ενισχύσει τη συνεργασία του με άλλους ενδιαφερομένους και πελάτες, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα πρότυπα και οι λύσεις που έχουν προσδιορισθεί είναι κατάλληλα και, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, συμβατά με ολόκληρη την επιχειρηματική αλυσίδα.

Συγκεκριμένα, στον τομέα των μεταφορών πιστώσεων, το Ευρωσύστημα καλεί το EPC και τις εθνικές τραπεζικές κοινότητες να εφαρμόσουν έναν κοινό κωδικό για την αναγνώριση λογαριασμών (IBAN) τόσο για τις εθνικές και τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων όσο και για τις άμεσες χρεώσεις εντός του SEPA. Επιπροσθέτως, το Ευρωσύστημα συνιστά στο EPC να καθορίσει και να εφαρμόσει περαιτέρω κοινά πρότυπα και επιχειρηματικές πρακτικές που θα δίνουν τη δυνατότητα για πλήρη ολική αυτοματοποιημένη επεξεργασία των μεταφορών πιστώσεων εντός του SEPA, συμπεριλαμβανομένου ενός μοναδικού προτύπου για την ενεργοποίηση ηλεκτρονικής πληρωμής και την αυτοματοποιημένη συμφωνία λογαριασμών. Το Ευρωσύστημα αναμένει στη συνέχεια την ανάληψη ανάλογων ενεργειών και για άλλα μέσα πληρωμής.

Το Ευρωσύστημα καλεί το EPC μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων (European Committee of Banking Standards - ECBS) να ανταποκριθούν στις επτά Συστάσεις Υψηλού Επιπέδου για τα πρότυπα, οι οποίες αναφέρονται στην παρούσα έκθεση. Επιπλέον, είναι αναγκαίο οι δραστηριότητες τυποποίησης να ανταποκρίνονται στις συγκεκριμένες ανάγκες του SEPA. Υπό αυτή την έννοια, το EPC θα πρέπει να γίνει το όργανο που θα καθοδηγεί το έργο της ECBS.

Υποδομές

Σε προηγούμενες εκθέσεις, το Ευρωσύστημα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η επιλογή από τον τραπεζικό κλάδο της ιδέας ενός πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης (pan-European automated Clearing House - PEACH) αποτελεί μια ρεαλιστική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας πιο αποδοτικής υποδομής και, συνεπώς, είχε χαιρετίσει την απόφαση του EPC να προτιμήσει τα PEACH που βασίζονται σε ένα συμφωνηθέν μοντέλο. Όμως, επί του παρόντος, υπάρχει μόνο ένας φορέας παροχής PEACH. Η εξέλιξη αυτή από μόνη της δεν έχει συμβάλει μέχρι τώρα στην επιθυμητή ενοποίηση των πάρα πολλών κατακερματισμένων υποδομών που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο. Συνεπώς, προκειμένου να δοθεί κίνητρο για τη μετατροπή των τρεχουσών υποδομών και για να επιτευχθεί μια αυξημένη συνολική αποδοτικότητα λόγω των οικονομιών κλίμακας και φάσματος, το Ευρωσύστημα συνιστά ο SEPA για τις υποδομές να έχει ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2010 μέσω της χάραξης εθνικών στρατηγικών μετάπτωσης στον SEPA. Οι αποφάσεις για την επόμενη γενιά εθνικών συστημάτων θα πρέπει να ληφθούν από πανευρωπαϊκή σκοπιά, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητα με τα μέσα, τα πρότυπα και τη συνολική υποδομή του SEPA.

Διαχείριση της διαδικασίας

Σε προηγούμενες εκθέσεις, το Ευρωσύστημα είχε αναγνωρίσει ότι ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος έχει σημειώσει πρόοδο στον τομέα της συνεργασίας, με τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (European Payments Council - EPC). Οι τράπεζες χρειάστηκαν πολύ χρόνο για να καθορίσουν σωστά τη διαχείριση του σχεδίου SEPA. Επιπλέον, τράπεζες από 28 χώρες σχετίζονται σήμερα με τις εργασίες για τον SEPA, παρόλο που επί του παρόντος μόνο οι 12 χώρες που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ενδιαφέρονται άμεσα. Το γεγονός αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόβλημα όσον αφορά την ημερομηνία (2010) που έχει τεθεί ως στόχος για τον SEPA, επειδή οι δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί θα μπορούσαν να

είναι διαφορετικές εντός και εκτός της ζώνης του ευρώ. Δεδομένου ότι ο SEPA είναι κατά κύριο λόγο σχέδιο της ζώνης του ευρώ, η διαχείριση του σχεδίου θα πρέπει να αντανακλά επίσης τη διάκριση μεταξύ της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ/του ΕΟΧ.

Γενικότερα, η ικανότητα του EPC να ολοκληρώσει επιτυχώς κάθε ορόσημο του SEPA που έχει θέσει το ίδιο θα μπορούσε να αποτελέσει απόδειξη της καλής διαχείρισης του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου. Αυτό προϋποθέτει αποδοτική διαχείριση έργου, καθώς και μια διαδικασία επιβολής των αποφάσεων που έχουν ληφθεί.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωσύστημα προτρέπει το EPC:

- να επιβεβαιώσει ότι οι αποφάσεις που κατά κύριο λόγο αφορούν τη ζώνη του ευρώ λαμβάνονται από τράπεζες της ζώνης του ευρώ και ότι δεν μπορούν να απορριφθούν από συνασπισμό τραπεζών που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ και από μειοψηφία τραπεζών εγκατεστημένων στη ζώνη του ευρώ,
- να διασφαλίσει ότι η Γραμματεία του EPC διαθέτει τους απαιτούμενους πόρους για την αποδοτική διαχείριση του έργου, και
- να ολοκληρώσει την ενσωμάτωση της ECBS στη διαχείριση του EPC το 2004, όπως είχε υποσχεθεί.

Επιπλέον, το Ευρωσύστημα καλεί τις εθνικές τραπεζικές κοινότητες στη ζώνη του ευρώ:

- να παρουσιάσουν πειστικές ρυθμίσεις για την υλοποίηση των αποφάσεων του EPC σε εγχώριο επίπεδο (το αργότερο έξι μήνες μετά την υιοθέτησή τους σε επίπεδο EPC),
- να παρουσιάσουν στο EPC, στη διάρκεια του 2005, εθνικό σχέδιο μετάπτωσης για τη σταδιακή μετάβαση προς τον SEPA πριν από το τέλος του 2010.

Επιπροσθέτως, κατόπιν αιτήματος αρκετών συμμετεχόντων στην αγορά οι οποίοι ισχυρίζονται ότι ο SEPA δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε εθελοντική βάση, το Ευρωσύστημα ενδέχεται να παράσχει στήριξη μέσω ενός κανονισμού της ΕΚΤ, εάν και όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει ώστε ο SEPA (για τον πολίτη και τις υποδομές) να καταστεί πραγματικότητα, ακόμη και εκεί όπου οι τράπεζες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην υλοποίηση των πανευρωπαϊκών μέσων πληρωμής ή αποτυγχάνουν να παράσχουν ένα πειστικό σχέδιο μετάπτωσης από τις εθνικές υποδομές στις υποδομές του SEPA.

Λοιποί ενδιαφερόμενοι

Το Ευρωσύστημα ως το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο στις πρωτοβουλίες του τραπεζικού κλάδου για την επίτευξη του SEPA. Ωστόσο, το Ευρωσύστημα γνωρίζει τη σπουδαιότητα των άλλων ενδιαφερομένων, όπως τα κοινοτικά νομοθετικά όργανα, οι κυβερνήσεις, οι έμποροι, οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις. Τα επιτεύγματα για τους πελάτες, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των εταιρικών πελατών, συνεπάγονται κέρδη ευημερίας για την κοινωνία

ως σύνολο. Επιπλέον, οι κεντρικές κυβερνήσεις και η τοπική αυτοδιοίκηση που αποστέλλουν και δέχονται σημαντικό όγκο πληρωμών διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην προώθηση των πανευρωπαϊκών προτύπων, έχοντας τη δυνατότητα να καταστήσουν τα πανευρωπαϊκά πρότυπα υποχρεωτικά για ορισμένους τύπους πληρωμών. Κατά συνέπεια, το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει τους αντίστοιχους ενδιαφερομένους να αναλάβουν ενεργό ρόλο, ώστε ο SEPA να καταστεί πραγματικότητα. Ένα περισσότερο εναρμονισμένο νομικό πλαίσιο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη του SEPA. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεξεργάζεται επί του παρόντος ένα Νέο Νομικό Πλαίσιο για τον κλάδο των πληρωμών. Είναι υψίστης σημασίας το Νέο Νομικό Πλαίσιο να είναι συνεπές με τους στόχους του SEPA, να είναι σαφές και να εφαρμοσθεί με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εισαγωγή του ευρώ ως ενιαίου νομίσματος το 1999 και η κυκλοφορία των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2002 έδωσαν στις τράπεζες την ευκαιρία να κάνουν ένα τεράστιο βήμα προς την μετατροπή εθνικών συστημάτων πληρωμών μικρής αξίας που εξακολουθούσαν να είναι κατακερματισμένα σε μεγάλο βαθμό, καθώς και ποικίλων μέσων πληρωμής, σε έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (single euro payment area - SEPA). Ο στόχος και τα οφέλη του SEPA είναι σαφή. Η δημιουργία της ζώνης του ευρώ θα επιτρέψει τη θέσπιση ενός εκσυγχρονισμένου, πιο αποδοτικού και αξιόπιστου δικτύου πληρωμών μικρής αξίας, το οποίο θα είναι ανώτερο της υφιστάμενης κατακερματισμένης υποδομής. Η μετατροπή θα έχει αρκετά διαφορετικά σημεία εκκίνησης και αφορά πολλές συνιστώσες και ενδιαφερομένους. Αποτελεί λοιπόν μεγάλη πρόκληση η οποία απαιτεί τη σε βάθος αλλαγή της υφιστάμενης υποδομής.

Το Δεκέμβριο του 2001, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της ΕΕ υιοθέτησαν κανονισμό¹ σχετικά με τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ που υποχρεώνει τις τράπεζες να χρεώνουν τα ίδια έξοδα για τις εθνικές και τις αντίστοιχες διασυνοριακές πληρωμές. Για πολλούς πελάτες, η πιο εμφανής διαφορά ήταν οι υψηλές χρεώσεις για τις διασυνοριακές πληρωμές σε σύγκριση με τις εθνικές πληρωμές.

Τον Ιούνιο του 2002, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος, αφού θέσπισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (European Payments Council - EPC) ως το κύριο όργανο συντονισμού και λήψεως αποφάσεων για το θέμα αυτό, αποδέχτηκε την πρόκληση. Το EPC υιοθέτησε² έναν "οδικό χάρτη" με ορόσημα που θα οδηγούσαν στον SEPA έως το τέλος του 2010 (βλ. Παράρτημα 1). Ενώ ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος έχει σημειώσει πραγματική πρόοδο, έχει επίσης αντιμετωπίσει εμπόδια στην διαμόρφωση και εφαρμογή της στρατηγικής του.

Το Ευρωσύστημα, στο πλαίσιο της εντολής που του έχει ανατεθεί για την προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, έχει συνεργαστεί εντατικά με τον τραπεζικό κλάδο και άλλους σχετικούς ενδιαφερομένους, προκειμένου να ξεπεραστούν τα εμπόδια που παρουσιάζονται στη δημιουργία του SEPA. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΚΤ δημοσιεύει σε τακτά χρονικά διαστήματα εκθέσεις που αναλύουν την πρόοδο που έχει σημειωθεί στις πληρωμές μικρής αξίας.

Η παρούσα τρίτη έκθεση προόδου αναφέρεται στους στόχους του SEPA (κεφάλαιο 1), τα πανευρωπαϊκά μέσα πληρωμής (κεφάλαιο 2), τα πανευρωπαϊκά πρότυπα (κεφάλαιο 3), την πανευρωπαϊκή υποδομή (κεφάλαιο 4) και τη διαχείριση (κεφάλαιο 5). Τέλος, στο κεφάλαιο 6 παρουσιάζεται ο ρόλος που θα πρέπει να διαδραματίσουν οι λοιποί ενδιαφερόμενοι, προκειμένου να υποστηρίξουν και να συμπληρώσουν τις προσπάθειες που έχει επί του παρόντος αναλάβει ο τραπεζικός κλάδος.

Η παρούσα έκθεση επιδιώκει την επίτευξη των ίδιων στόχων που είχαν θέσει και οι προηγούμενες εκθέσεις, αλλά επικεντρώνεται περισσότερο στη σκοπιά του πελάτη. Επομένως, κάθε κεφάλαιο αρχίζει με την ανάλυση του στόχου από την πλευρά του πελάτη (ενότητα 1), συνεχίζει με την ανάλυση

¹ Πρόκειται για τον κανονισμό ΕΚ/2560/2001 που απαιτεί από τις τράπεζες να χρεώνουν για (αντίστοιχες) διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ έως και 12.500 ευρώ τα ίδια έξοδα όπως και για τις εθνικές πληρωμές.

² Πρόκειται για τη Λευκή Βίβλο με τίτλο "Euroland Our Single Payment Area", Μάιος 2002. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. τον δικτυακό τόπο www.europeanpaymentscouncil.org.

απόκλισης όπου συγκρίνεται ο στόχος με την παρούσα κατάσταση (ενότητα 2) και καταλήγει προτείνοντας τα επόμενα βήματα (ενότητα 3).

1 ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΕΝΙΑΙΟ ΧΩΡΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩ 2010: ΟΡΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

1.1 Το όραμα για τον SEPA ως περιοχή εγχώριων πληρωμών

Για τους πολίτες της ζώνης του ευρώ, το όραμα για τον SEPA ως περιοχή εγχώριων πληρωμών προϋποθέτει ότι ο πελάτης (ιδιώτης ή εταιρεία) θα είναι σε θέση να εκτελεί οποιαδήποτε πληρωμή εντός της ζώνης του ευρώ το ίδιο εύκολα και οικονομικά σαν να ήταν στον τόπο διαμονής του. Ο πελάτης θα πρέπει να χρειάζεται έναν μόνο τραπεζικό λογαριασμό και μία μόνο κάρτα για να πραγματοποιεί οποιαδήποτε πληρωμή στη ζώνη του ευρώ με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα. Το Ευρωσύστημα συνειδητοποίησε ότι, λόγω της πολυπλοκότητάς του, αυτό το μακροπρόθεσμο όραμα για τον SEPA δεν θα μπορούσε στην πραγματικότητα να επιτευχθεί από τη μέρα στην άλλη· αυτό θα ήταν δυνατό μόνο μέσω σταδιακών μετατροπών.

Η μετατροπή της παρούσας κατάστασης της ζώνης του ευρώ με τα 12 διαφορετικά εθνικά περιβάλλοντα και ένα διασυννοριακό περιβάλλον σε μια οργάνωση πληρωμών παρόμοια με αυτή μίας και μόνο χώρας θα πρέπει να προσφέρει σημαντικά οφέλη ευημερίας. Τα οφέλη αυτά παρουσιάζονται στο Παράρτημα 2 με παραδείγματα που δείχνουν τα απτά πλεονεκτήματα για τους εταιρικούς πελάτες και τους ιδιώτες σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα. Όταν ο SEPA επιτευχθεί πλήρως και εκπληρώσει τις απαιτήσεις των διαχειριστών διαθεσίμων των εταιρειών, η επιχείρηση θα χρειάζεται μόνο έναν ηλεκτρονικό σύνδεσμο με την τράπεζα της επιλογής της, μέσω του οποίου θα μπορεί να αποστέλλει αρχεία πληρωμών προς όλες τις άλλες τράπεζές της και να λαμβάνει έντυπα κίνησης λογαριασμών από αυτές σε μία και μόνο τυποποιημένη μορφή, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης της τράπεζας στη ζώνη του ευρώ.

Επιπλέον, το σχέδιο μετατροπής της ζώνης του ευρώ σε SEPA θα ανοίξει το δρόμο για ολοκλήρωση σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι χώρες που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ θα λάβουν σαφή καθοδήγηση για το τι θα αναμένεται από αυτές όταν γίνουν μέλη της ΟΝΕ. Κατά συνέπεια, το σχέδιο SEPA συμβάλλει στο Πρόγραμμα της Λισσαβώνας³ (δηλ. να γίνει η ΕΕ η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία του κόσμου μέχρι το 2010).

Στη Λευκή Βίβλο του EPC που εγκρίθηκε το Μάιο του 2002, 42 ευρωπαϊκές τράπεζες, η Τραπεζική Ένωση για το Ευρώ (Euro Banking Association - EBA) και οι τρεις ευρωπαϊκές ενώσεις (του πιστωτικού τομέα) προσυπογράφουν το ίδιο όραμα, ότι δηλαδή όλες οι πληρωμές στη ζώνη του ευρώ θα πρέπει να γίνουν εγχώριες, δηλώνοντας ότι η πλήρη μετάπτωση στον SEPA θα έχει επιτευχθεί μέχρι το τέλος του 2010. Αυτό προϋποθέτει ότι οι σχετικά μη αποδοτικές σημερινές διασυννοριακές συναλλαγές θα γίνουν απολίθωμα του παρελθόντος προς όφελος των Ευρωπαίων καταναλωτών, των βιομηχανιών και των τραπεζών. Συνεπώς, το Ευρωσύστημα προσυπογράφει πλήρως την ιδέα του EPC να γίνει ο SEPA μια

³ Το Πρόγραμμα της Λισσαβώνας αναφέρει σαφώς την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών και τη διευκόλυνση της συνεχιζόμενης ενοποίησης του χρηματοπιστωτικού τομέα ως υψηλές προτεραιότητες οι οποίες απαιτούν πλήρη και συνεπή εφαρμογή, καθώς και αποτελεσματική επιβολή.

περιοχή εγχώριων πληρωμών μέχρι το 2010, επιτυγχάνοντας επίπεδα παροχής υπηρεσιών και αυτοματισμού ανώτερα από τα όσα παρέχονται σήμερα και εμφανίζουν τις καλύτερες επιδόσεις σε εθνικό επίπεδο.

1.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Εάν το τρέχον σύστημα πληρωμών μικρής αξίας της ζώνης του ευρώ αξιολογούνταν σαν να ήταν το σύστημα πληρωμών μίας μόνο χώρας θα διαπιστωνόταν μια θλιβερή έλλειψη αποδοτικότητας. Παρόλο που υπάρχουν περιοχές με υψηλή αποδοτικότητα, η συνολική δομή είναι σε μεγάλο βαθμό κατακερματισμένη, ενώ απουσιάζουν τα κοινά πρότυπα. Αν και το Ευρωσύστημα αναγνωρίζει ορισμένα αρχικά απτά αποτελέσματα στο χώρο των πανευρωπαϊκών μεταφορών πιστώσεων, ανησυχεί ότι το EPC έχει καθυστερήσει σημαντικά στην υλοποίηση των στόχων του, ιδίως όσον αφορά την τυποποίηση και τις πανευρωπαϊκές άμεσες χρεώσεις (pan-European Direct Debits - PEDD).

1.3 Επόμενα βήματα

Δεδομένου του κινδύνου που ενέχει η αυξανόμενη αντίληψη ότι το σχέδιο SEPA ενδέχεται να μη λάβει την ευρεία υποστήριξη και δέσμευση εντός του τραπεζικού κλάδου, **το Ευρωσύστημα αναμένει από το EPC να επαναεπιβεβαιώσει τη δέσμευσή του στη Λευκή Βίβλο για τον SEPA και να την αναθεωρήσει θέτοντας ρεαλιστικά ορόσημα με τη μορφή ενός πειστικού προγραμματισμού έργου.**

Το Ευρωσύστημα κατανοεί ότι, σύμφωνα με τους στόχους της Λευκής Βίβλου, μια πλήρως ολοκληρωμένη υποδομή για τον SEPA θα είναι διαθέσιμη το αργότερο μέχρι το τέλος του 2010. Επομένως, είναι επιθυμητό **ο SEPA για τους πολίτες να έχει επιτευχθεί τον Ιανουάριο του 2008, παρέχοντας στους πολίτες και τις εμπορικές επιχειρήσεις την ευκαιρία να χρησιμοποιούν τα πανευρωπαϊκά μέσα και για τις εθνικές πληρωμές.**

Το Ευρωσύστημα αναλαμβάνει ρόλο τακτικής παρακολούθησης. Η εν λόγω παρακολούθηση έχει γίνει ευκολότερη λόγω του ότι το EPC συμφώνησε να υποβάλλει στην EKT τριμηνιαίες εκθέσεις για την πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε διαφορετικούς τομείς ("δείκτες SEPA"). Το Ευρωσύστημα έχει λάβει τριμηνιαίες εκθέσεις για τους δείκτες SEPA οι οποίες επικεντρώνονται στις μεταφορές πιστώσεων και περιέχουν ορισμένα στοιχεία για τις κάρτες και τα μετρητά. Η παρούσα έκθεση προόδου βασίζεται σε στοιχεία που ελήφθησαν έως τα μέσα Σεπτεμβρίου του 2004 (βλ. Παράρτημα 3). Το EPC συμφώνησε να βελτιώσει σταδιακά την ποιότητα των παρεχόμενων στοιχείων σε συνεργασία με το Ευρωσύστημα, όταν το πεδίο εφαρμογής και τα βασικά ορόσημα γίνουν πιο σαφή. Με άλλα λόγια, η έκθεση για τους δείκτες SEPA αποτελεί εργαλείο για την παρακολούθηση των σταδιακών βημάτων προς τα πανευρωπαϊκά πρότυπα, επιχειρηματικές πρακτικές, υποδομές και μέσα πληρωμής έως το 2010.

Επιπροσθέτως, καθώς συγκεκριμένα μέτρα υλοποίησης του SEPA θα λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο, **το Ευρωσύστημα αναμένει επίσης από τις εθνικές τραπεζικές κοινότητες στη ζώνη του ευρώ να μετατρέψουν τους πανευρωπαϊκούς στόχους του SEPA σε εθνικά σχέδια μετάπτωσης.** Αυτό θα επιτρέψει στις τράπεζες και τους λοιπούς ενδιαφερομένους να σχεδιάσουν τις κινήσεις τους και τη συμβολή τους στον SEPA. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες είναι έτοιμες να συμβάλουν στην υλοποίηση

των στόχων του SEPA σε τοπικό επίπεδο. Το Ευρωσύστημα θα παρακολουθεί με τη βοήθεια του EPC την πρόοδο κάθε εθνικής τραπεζικής κοινότητας προς τον SEPA.

2 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΜΕΣΑ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

2.1 Μεταφορές πιστώσεων

Οι προσδοκίες των πελατών των τραπεζών και του Ευρωσυστήματος για τον ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ, σε συνδυασμό με τον Κανονισμό για τις διασυνοριακές πληρωμές, πίεσαν τις τράπεζες να αναπτύξουν αποδοτικές διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων. Το Νοέμβριο του 2002, το EPC υιοθέτησε το Credeuro, που αποτελεί πρότυπο "βασικής" πανευρωπαϊκής μεταφοράς πιστώσεων μεταξύ τραπεζών και εγγυάται στον πελάτη χρέωση εξόδων στο επίπεδο της εγχώριας μεταφοράς πιστώσεων και μέγιστο χρόνο εκτέλεσης τριών εργάσιμων ημερών. Ωστόσο, παρόλο που ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στο χώρο των διασυνοριακών μεταφορών πιστώσεων σε ευρώ, πρέπει ακόμη να γίνουν αρκετά έως ότου υπάρξει ένας πραγματικός SEPA χωρίς σύνορα.

2.1.1 Παραδοσιακές μεταφορές πιστώσεων (Credeuro)

Στόχοι

Οι πελάτες έχουν σαφείς προσδοκίες όσον αφορά τον SEPA για τις μεταφορές πιστώσεων (βλ. παραδείγματα στο Παράρτημα 2). Οι εταιρικοί πελάτες θα επιθυμούσαν την εφαρμογή ενιαίου προτύπου για την ενεργοποίηση ηλεκτρονικής πληρωμής που θα τους δίνει τη δυνατότητα να αποστέλλουν όλες τις πληρωμές σε ένα μόνο αρχείο και σε μία μόνο μορφή, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης του δικαιούχου στη ζώνη του ευρώ. Κατά παρόμοιο τρόπο, οι εταιρικοί πελάτες αναμένουν επίσης να λαμβάνουν όλες τις εισερχόμενες πληρωμές σε ένα μόνο αρχείο και σε μία μόνο μορφή, ανεξάρτητα από το πού ενεργοποιήθηκαν, επιτρέποντας την αυτοματοποιημένη συμφωνία λογαριασμών. Καθώς το επίπεδο παροχής υπηρεσιών διαφέρει επί του παρόντος μεταξύ των διαφόρων χωρών της ζώνης του ευρώ, σημείο αναφοράς θα πρέπει φυσικά να είναι η πιο αποδοτική εθνική πρακτική. Κάθε πελάτης θα πρέπει να βρίσκεται σε καλύτερη, ή τουλάχιστον στην ίδια θέση, σε σχέση με τη σημερινή.

Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Στη δεύτερη έκθεση προόδου, το Ευρωσύστημα ζήτησε από το EPC να δημοσιεύει κάθε τρίμηνο κατάλογο των τραπεζών ανά χώρα που έχουν υιοθετήσει το Credeuro. Το Ευρωσύστημα ζήτησε επίσης από το EPC να παρέχει πληροφόρηση σχετικά με το μερίδιο των μεταφορών πιστώσεων που είναι συμβατές με το Credeuro, τις οποίες επεξεργάζονται τράπεζες που συμμετέχουν στη σύμβαση Credeuro, ως ποσοστό του συνολικού όγκου πληρωμών.

Η έκθεση για τους δείκτες SEPA στις 30 Σεπτεμβρίου 2004 δείχνει ότι οι τράπεζες που έχουν προσυπογράψει το Credeuro αποτελούν την πλειονότητα της αγοράς σε 13 χώρες. Ο αριθμός των χωρών που προσυπογράφουν το Credeuro καταδεικνύει ευρεία αποδοχή και συνειδητοποίηση των πλεονεκτημάτων των πανευρωπαϊκών προτύπων.

Η εφαρμογή του Credeuro από τις τράπεζες σε υψηλό ποσοστό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι οι πελάτες γνωρίζουν το Credeuro και ότι το χρησιμοποιούν, αφού οι τράπεζες είναι εκείνες που αποφασίζουν ποιες υπηρεσίες θα προωθήσουν ενεργά και θα προσφέρουν στους πελάτες τους. Το EPC δεν ήταν σε θέση μέχρι τώρα να παράσχει στοιχεία για το μερίδιο των μεταφορών Credeuro σε όλες τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων, λόγω έλλειψης στοιχείων για τον συνολικό όγκο των διασυνοριακών πληρωμών. Συνεπώς, το EPC συμφώνησε να διενεργήσει δειγματοληπτική έρευνα στους κυριότερους φορείς που συμμετέχουν στις διασυνοριακές πληρωμές. Το EPC δήλωσε ότι αυτή η έρευνα θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί πριν από το τέλος του 2004. Τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής έρευνας θα προσφέρουν καθοδήγηση ως προς την ανάγκη διεξαγωγής ενημερωτικής εκστρατείας των πελατών για το Credeuro.

Το EPC υιοθέτησε τη Διατραπεζική Σύμβαση για τις Πληρωμές (Interbank Convention on Payments) – Σύμβαση ICP – τον Απρίλιο του 2003, προκειμένου να υποστηρίξει το Credeuro και να εναρμονίσει τις διατραπεζικές πρακτικές χρέωσης των διασυνοριακών μεταφορών πιστώσεων. Η σύμβαση ισχύει για βασικές διασυνοριακές πληρωμές που μπορούν να τεθούν σε αυτοματοποιημένη επεξεργασία και εμπίπτουν στον Κανονισμό για τις διασυνοριακές πληρωμές. Η προκαθορισμένη επιλογή χρέωσης στο πλαίσιο της σύμβασης είναι η SHARE, που σημαίνει ότι ο πληρωτής καταβάλλει τα έξοδα της τράπεζας που αποστέλλει την πληρωμή και ο δικαιούχος καταβάλλει τα έξοδα της τράπεζας που λαμβάνει την πληρωμή. Λόγω του Κανονισμού ΕΚ (2560/2001) για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ, τα έξοδα που χρεώνονται τόσο στον εντολέα (πληρωτή) όσο και στον δικαιούχο πρέπει να είναι τα ίδια όπως και για τις αντίστοιχες εθνικές μεταφορές πιστώσεων. Η σύμβαση προβλέπει επίσης ότι η πρακτική των διαμεσολαβητριών τραπεζών να αφαιρούν τα έξοδα από το λογαριασμό του δικαιούχου δεν είναι πλέον αποδεκτή και θα πρέπει να αντικατασταθεί από τις διατραπεζικές χρεώσεις. Τέσσερις χώρες (η Γερμανία, η Γαλλία, η Ολλανδία και η Σουηδία) έχουν ενσωματώσει τη σύμβαση ICP στις συμφωνίες του εθνικού τραπεζικού κλάδου τους. Όσον αφορά τις υπόλοιπες χώρες, ο αριθμός των τραπεζών που έχουν προσυπογράψει τη σύμβαση ICP είναι σχεδόν ο ίδιος με τον αριθμό των τραπεζών που έχουν προσυπογράψει το Credeuro.

Ωστόσο, το EPC έχει σημειώσει μέχρι σήμερα ελάχιστη ορατή πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των προσδοκιών των πολιτών της ζώνης του ευρώ, οι οποίοι επιθυμούν όλες οι μεταφορές πιστώσεων στη ζώνη του ευρώ να είναι εγχώριες, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα εθνικά συστήματα, πρότυπα και επιχειρηματικές πρακτικές πρέπει να αντικατασταθούν από αντίστοιχα πανευρωπαϊκά. Επομένως, το Credeuro εξακολουθεί να είναι μόνο ένα διασυνοριακό πρότυπο, ενώ σημαντικά διαφορετικές εγχώριες επιχειρηματικές πρακτικές και πρότυπα εξακολουθούν να κυριαρχούν στις διάφορες χώρες.

Επόμενα βήματα

Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει το EPC να εξετάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα το μερίδιο των μεταφορών Credeuro σε όλες τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων. Με αυτό τον τρόπο, διαπιστώνεται η πραγματική χρήση του Credeuro σε σύγκριση με άλλες επιλογές για την εκτέλεση πληρωμών. Εφόσον οι επιλογές πολλών πελατών περιορίζονται στις υπηρεσίες που παρέχουν και

προωθούν οι τράπεζές τους, είναι σημαντικό οι τράπεζες όχι μόνο να εφαρμόζουν το Credeuro, αλλά και να ενθαρρύνουν ενεργά τη χρήση του.

Το Ευρωσύστημα θα επιθυμούσε την εφαρμογή της σύμβασης ICP σε όλες τις τράπεζες της ζώνης του ευρώ, κατά προτίμηση, με την ενσωμάτωση της σύμβασης στις συμφωνίες του εθνικού τραπεζικού κλάδου τους. Διαφορετικά, περισσότερες τράπεζες θα έπρεπε να προσυπογράψουν τη σύμβαση μεμονωμένα. Ένα υψηλό ποσοστό προσχώρησης θα συμβάλει στην επίτευξη ενός πιο διαφανούς καθεστώτος χρέωσης για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ. Στόχος είναι μια κύρια επιλογή χρέωσης για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ που **θα διασφαλίζει ότι το αρχικό ποσό μεταφέρεται πάντοτε ακέραιο**. Τα έξοδα σε βάρος του δικαιούχου θα πρέπει να επιτρέπονται μόνο εάν οι δικαιούχοι επιβαρύνονται όταν λαμβάνουν εθνικές πληρωμές.

Ωστόσο, η μεγαλύτερη πρόκληση είναι να εξελιχθεί το Credeuro σε βασική πανευρωπαϊκή υπηρεσία μεταφοράς πιστώσεων που να καλύπτει όλες τις εγχώριες πληρωμές μικρής αξίας έως το 2010. Σε αυτό το πλαίσιο, η ημερομηνία αξίας ίδιας ημέρας είναι προαπαιτούμενο, προκειμένου το Credeuro να είναι σε θέση να συναγωνιστεί τα υφιστάμενα εθνικά μέσα μεταφοράς πιστώσεων. Συνεπώς, το Ευρωσύστημα υπογραμμίζει τη σημασία της παρακολούθησης μέχρι τέλους της δηλωμένης φιλοδοξίας του EPC να συμπληρώσει το πρότυπο Credeuro με τη δυνατότητα διακανονισμού με ημερομηνία αξίας ίδιας ημέρας (Prieuro). Επομένως, για να διασφαλιστεί ο SEPA για όλους τους πολίτες, το Ευρωσύστημα προτείνει τα ακόλουθα δύο ενδιάμεσα βήματα προς τη θέσπιση πανευρωπαϊκών προτύπων μόνο για όλες τις εγχώριες μεταφορές πιστώσεων στη ζώνη του ευρώ έως το 2010:

Πρώτον, το Ευρωσύστημα συνιστά το Credeuro (και η σύμβαση ICP για τις διατραπεζικές χρεώσεις που το υποστηρίζει) να καταστεί έως την 1η Ιανουαρίου 2006 το υποχρεωτικό ελάχιστο πρότυπο για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων μικρής αξίας⁴ στη ζώνη του ευρώ που εμπίπτουν στον Κανονισμό (2560/2001) για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων. Το Ευρωσύστημα, παρέχοντας τη στήριξή του σε αυτή την πρωτοβουλία, αποφάσισε ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος –εφόσον επεξεργάζονται πληρωμές μικρής αξίας– θα παρέχουν το Credeuro και την ICP για τις μη επείγουσες πληρωμές μικρής αξίας από την 1η Απριλίου 2005.

Δεύτερον, τα πρότυπα Credeuro και Prieuro θα πρέπει να τεθούν στη διάθεση των πολιτών της ζώνης του ευρώ ως προαιρετική επιλογή για τις εθνικές μεταφορές πιστώσεων από την 1η Ιανουαρίου 2008.

2.1.2 Καινοτόμες πληρωμές (ηλεκτρονικές πληρωμές και πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου)

Η Ομάδα Δράσης του EPC για τις ηλεκτρονικές πληρωμές και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα από το Φεβρουάριο του 2003, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της ΕΚΤ και της ECBS ως παρατηρητών. Καθήκοντά της είναι η ανάλυση της αγοράς για τις

⁴ Επί του παρόντος έως και 12.500 ευρώ.

ηλεκτρονικές πληρωμές και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου και η ανάπτυξη ενός πανευρωπαϊκού οράματος για τις δραστηριότητες των τραπεζών στον τομέα αυτό. Το έργο της περιλαμβάνει μέχρι τώρα τη συλλογή στοιχείων, τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής και τον εντοπισμό επιχειρηματικών σεναρίων. Ωστόσο, οι προσδοκίες των μελών της εν λόγω Ομάδας Δράσης όσον αφορά τη μελλοντική ζήτηση υπηρεσιών για ηλεκτρονικές πληρωμές εξακολουθούν να αποκλίνουν. Σε αντίθεση με τη βραδεία πρόοδο του τραπεζικού τομέα στην ανάπτυξη ευρέως αποδεκτών λύσεων για τις ηλεκτρονικές πληρωμές και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου τόσο σε εθνικό όσο και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ανταγωνιστές εκτός του τραπεζικού κλάδου έχουν δραστηριοποιηθεί πιο ενεργά σε αυτό τον τομέα.⁵ Όμως, η επιτυχία τους εξαρτάται και από τις διασυνδέσεις και τη συνεργασία με τον τραπεζικό τομέα. **Το Ευρωσύστημα ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες στην αγορά από τον τραπεζικό και μη τραπεζικό τομέα να ξεκινήσουν έναν εποικοδομητικό διάλογο, προκειμένου να προωθήσουν πανευρωπαϊκά πρότυπα για τις ηλεκτρονικές πληρωμές και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου.**

2.2 Πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (Pan-European Direct Debit - PEDD)

Στόχοι και ορόσημα

Η πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (pan-European direct debit - PEDD) θα είναι πολύ ωφέλιμη για τους εταιρικούς πελάτες που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικές χώρες, θα προσφέρει όμως και σημαντική διευκόλυνση σε πολίτες που, για παράδειγμα, πληρώνουν λογαριασμούς κοινής ωφελείας σε περισσότερες από μία χώρες της ζώνης του ευρώ (βλ. Παράρτημα 2, παραδείγματα 2 και 3). Αυτός είναι συνήθως ένας βασικός λόγος για την τήρηση λογαριασμών σε διαφορετικές χώρες.

Το Ευρωσύστημα ενθάρρυνε το EPC να δώσει μεγάλη προσοχή στις άμεσες χρεώσεις, αφού πρόκειται για ένα από τα πιο σημαντικά μέσα πληρωμής στη ζώνη του ευρώ. Μια PEDD που θα λειτουργεί σωστά αποτελεί επίσης καίριο παράγοντα επιτυχίας για οποιοδήποτε PEACH, καθώς θα παρέχει την κρίσιμη μάζα πληρωμών που θα το καταστήσουν βιώσιμο. Το EPC εξέφρασε την επιθυμία να προσδιορίσει ένα σχήμα PEDD μέχρι την 1η Ιουλίου 2003 και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ανάγκες του SEPA θα ικανοποιηθούν καλύτερα με τη δημιουργία ενός ολοκαίνουργιου σχήματος PEDD, αντί της προσπάθειας να εναρμονιστούν τα υφιστάμενα εθνικά σχήματα άμεσης χρέωσης. Πρόθεση του EPC, όπως δηλώνεται στη Λευκή Βίβλο, είναι οι πρώτες συναλλαγές PEDD να έχουν τεθεί σε επεξεργασία έως την 1η Ιουλίου 2005 και όλες οι συναλλαγές άμεσης χρέωσης να τίθενται σε επεξεργασία ως συναλλαγές PEDD έως το τέλος του 2010.

⁵ Το ΕΣΚΤ παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά για τις καινοτόμες πληρωμές, παίζοντας καταλυτικό ρόλο. Από το 2003, η ΕΚΤ λειτουργεί το ηλεκτρονικό Παρατηρητήριο για συστήματα πληρωμών (electronic Payment System Observatory - ePSO), μια πλατφόρμα στο διαδίκτυο για την ανταλλαγή πληροφορήσης (βλ. τη διεύθυνση www.e-psy.info). Το ΕΣΚΤ ξεκίνησε τη διεξαγωγή έρευνας σε φορείς παροχής καινοτόμων λύσεων για τις ηλεκτρονικές πληρωμές και τις πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου μεταξύ εμπόρων/καταναλωτών και μεταξύ ιδιωτών καταναλωτών. Τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας αποκαλύπτουν ότι υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός πρωτοβουλιών για τις ηλεκτρονικές πληρωμές, αλλά ότι ελάχιστες έχουν προέλθει από τράπεζες, ενώ ακόμη λιγότερες προγραμματίζεται να γίνουν πανευρωπαϊκές.

Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Το EPC υιοθέτησε τον ορισμό της PEDD τον Ιούνιο του 2004 (βλ. Αποφάσεις για την PEDD στο Παράρτημα 6), ένα χρόνο αργότερα από ό,τι προβλεπόταν. Οι περισσότερες από τις δυσκολίες στην επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά το σχεδιασμό της PEDD οφείλονταν στις αποκλίνουσες απόψεις σχετικά με τις επιλογές για τη δομή της διατραπεζικής χρέωσης (interchange fee) και για το ελάχιστο απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας. Επιπλέον, το EPC δήλωσε ότι χρειάζεται έναν ακόμη ολόκληρο χρόνο – έως τα μέσα του 2005– για να ολοκληρώσει τις λεπτομέρειες του σχήματος PEDD. Συνεπώς, η επεξεργασία των πρώτων συναλλαγών ενδέχεται να μην έχει επιτευχθεί πριν από το τέλος του 2006.

Επόμενα βήματα

Το Ευρωσύστημα χαιρετίζει το γεγονός ότι το EPC κατέληξε τελικά σε συμφωνία όσον αφορά τις αρχές της PEDD. Ωστόσο, το Ευρωσύστημα τονίζει επίσης ότι από εδώ και πέρα το σχέδιο για το σχήμα PEDD θα πρέπει να προχωρήσει χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις. Επομένως, προκειμένου να διασφαλιστεί ο SEPA για τους πολίτες της ζώνης του ευρώ, **το Ευρωσύστημα συνιστά στο EPC και τις εθνικές τραπεζικές κοινότητες να διαθέσουν την PEDD ως επιλογή για εθνικές πληρωμές στη ζώνη του ευρώ από την 1η Ιανουαρίου 2008**. Αυτό θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς τον τελικό στόχο της χρήσης της PEDD σε ολόκληρη την Ευρώπη έως το 2010. Το Ευρωσύστημα είναι έτοιμο να βοηθήσει τον τραπεζικό κλάδο στη δημιουργία της PEDD, παρέχοντας για παράδειγμα νομική βοήθεια και τεχνική υποστήριξη στην αντιμετώπιση σχετικών ζητημάτων, προκειμένου να εξακολουθεί να σημειώνεται πρόοδος σε αυτό το σημαντικό έργο.

2.3 Κάρτες

Στόχοι

Οι κάρτες είναι το μέσο πληρωμής που κατά παράδοση λειτουργεί καλύτερα στις διασυνοριακές πληρωμές εντός της ΕΕ. Ωστόσο, οι εθνικές και διασυνοριακές πληρωμές εντός της ζώνης του ευρώ δεν πραγματοποιούνται κάτω από τις ίδιες συνθήκες. Αυτό επηρεάζει όλους τους ενδιαφερομένους (κατόχους κάρτας, αποδέκτες κάρτας ως μέσου πληρωμής, εκδότες κάρτας, αποδέκτες συναλλαγών με κάρτα, φορείς επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτα). Οι διαφορές στις προμήθειες και στην αποδοτικότητα μεταξύ εθνικών και διασυνοριακών πληρωμών είναι ασυμβίβαστες με την έννοια του σχεδίου SEPA και οφείλονται στον κατακερματισμό σε εθνικές αγορές. Σήμερα εξακολουθούν να κυριαρχούν εθνικά πρότυπα, κανόνες, διαδικασίες, πρακτικές και φορείς επεξεργασίας. Για τον κάτοχο κάρτας, ο στόχος του SEPA είναι αρκετά σαφής: αναμένει να μπορεί να χρησιμοποιεί την κάρτα του σε οποιοδήποτε μέρος της ζώνης του ευρώ το ίδιο αποδοτικά όπως και στον τόπο διαμονής του. Αυτή η διαδικασία μετατροπής θα απαιτήσει προσαρμογές των εθνικών και των διεθνών σχημάτων καρτών.

Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Για να αντιμετωπίσει τα ζητήματα του SEPA, η ολομέλεια του EPC ενέκρινε οκτώ συστάσεις για τα σχήματα καρτών το Μάρτιο του 2003 (βλ. Παράρτημα 6). Οι συστάσεις καλύπτουν, μεταξύ άλλων, ζητήματα που σχετίζονται με τις δραστηριότητες καταπολέμησης της απάτης, συνεπή συστήματα χρέωσης εντός του SEPA και την τροποποίηση των κανόνων και των διατάξεων για τα σχήματα καρτών με σκοπό την προώθηση του SEPA. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα του EPC, και οι οκτώ συστάσεις θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2006.

Επόμενα βήματα

Οι πληρωμές με κάρτα αυξάνονται και αναμένεται να αυξηθούν περαιτέρω στο πλαίσιο του SEPA, καθώς οι κάρτες αποτελούν ένα εύκολο και αποδοτικό μέσο διενέργειας πληρωμών. Το Ευρωσύστημα αποδίδει μεγάλη σημασία σε αυτό το μέσο και στις 25 Μαρτίου 2004 οργάνωσε *Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης της EKT για τις κάρτες πληρωμών* με τη συμμετοχή φορέων χάραξης πολιτικής και συμμετεχόντων στην αγορά, προκειμένου να συζητηθεί η συμβολή των καρτών στον SEPA.

Επιπλέον, το Ευρωσύστημα συνεργάζεται επί του παρόντος με τον τραπεζικό κλάδο, προκειμένου να καθορίσουν μια διαδικασία συλλογής και διανομής στατιστικών στοιχείων που να παρουσιάζει συνοπτικά την εξέλιξη της αγοράς καρτών εντός του SEPA.

Παρόλο που ο Κανονισμός (ΕΚ) 2560/2001 έχει ήδη υποχρεώσει τις τράπεζες να χρεώνουν στους πελάτες τα ίδια έξοδα για τις εγχώριες και τις διασυνοριακές πληρωμές, θα πρέπει να εξαλειφθούν ακόμη πολλά εμπόδια προτού οι πελάτες να μπορούν να χρησιμοποιούν την κάρτα πληρωμών τους σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ το ίδιο εύκολα όπως και στον τόπο διαμονής τους. Οι εθνικές και διασυνοριακές συναλλαγές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο, προκειμένου να επιτυγχάνεται συμμόρφωση με τον SEPA. Ιδανικά, αυτή η ισοδυναμία θα πρέπει να έχει τεθεί σε ισχύ για ένα μεγάλο μέρος της αγοράς πολύ πριν από την προθεσμία του 2010, τουλάχιστον ως προαιρετική επιλογή για οποιονδήποτε κάτοχο κάρτας το ζητήσει. Αυτό συμπεριλαμβάνει ζητήματα, όπως τα έξοδα, η χρήση PIN ή υπογραφής, το ποσοστό των εμπορών που αποδέχονται κάρτες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και τα επίπεδα απάτης που επηρεάζουν την εμπιστοσύνη των πελατών στις κάρτες, καθώς και οι ρυθμίσεις για την επεξεργασία και το διακανονισμό συναλλαγών.

Ο κλάδος καρτών πρέπει να σημειώσει πρόοδο ως προς τη διαλειτουργικότητα, προκειμένου να εκπληρώσει τους στόχους του SEPA. Οι κάτοχοι κάρτας θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν την κάρτα τους στη ζώνη του ευρώ, ακόμη και αν η εκδότρια τράπεζα και η αποδέκτρια τράπεζα είναι εγκατεστημένες σε διαφορετικές χώρες.

Για το σκοπό αυτό, ίσως είναι απαραίτητο κάποιο είδος ευρωπαϊκού λογότυπου διαλειτουργικότητας, προκειμένου να διακρίνονται οι κάρτες που πληρούν τα πρότυπα του SEPA και μπορούν να τεθούν σε επεξεργασία σύμφωνα με τις συμβάσεις του SEPA.

Ως ένα μεγάλο βαθμό, τα διεθνή σχήματα καρτών αποτελούν ήδη γέφυρα μεταξύ των χωρών. Ωστόσο, αυτό πραγματοποιείται με παρόμοιο τρόπο εντός και εκτός της ζώνης του ευρώ, δηλαδή με μια σχετικά

υψηλή διαπραγματευτική χρέωση (interchange fee), γεγονός που οδηγεί τις τράπεζες να επιβάλλουν υψηλότερες χρεώσεις στους εμπόρους για τις διασυνοριακές συναλλαγές. Το αποτέλεσμα αυτό δεν είναι συμβατό με τον SEPA.

Το EPC θα μπορούσε να ακολουθήσει δύο συμπληρωματικές προσεγγίσεις προκειμένου να επιτύχει τον SEPA για τις κάρτες. Αφενός θα μπορούσε να συνεργαστεί με εθνικά και (διεθνή) σχήματα καρτών για να καθορίσει πρότυπα που θα επέτρεπαν τη διαλειτουργικότητα των καρτών στη ζώνη του ευρώ. Αφετέρου θα μπορούσε να συζητήσει με τα διεθνή σχήματα καρτών για τα απαραίτητα βήματα, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι χρηματοπιστωτικές συνθήκες που ισχύουν για τη ζώνη του ευρώ δεν διαφέρουν μεταξύ εθνικών και διασυνοριακών συναλλαγών. Το Ευρωσύστημα συμβουλεύει το EPC να ακολουθήσει τις δύο αυτές προσεγγίσεις ταυτόχρονα.

Οι αποφάσεις του EPC πρέπει να είναι συμβατές με τις αποφάσεις που θα λάβουν οι φορείς λήψεως αποφάσεων για τα σχήματα καρτών, προκειμένου να επιτύχουν τον SEPA για τις κάρτες.

Το πιο επείγον πεδίο δράσης είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση της απάτης, η οποία στο διασυνοριακό περιβάλλον εντός της ζώνης του ευρώ είναι πολύ υψηλή σε σύγκριση με το εθνικό περιβάλλον. Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να πραγματοποιούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνουν τον SEPA αντί να του δημιουργούν εμπόδια. Η μετάπτωση σε κάρτες με μικροεπεξεργαστή, οι οποίες συνήθως χρησιμοποιούν το πρότυπο EuropayMastercardVisa (EMV), αποτελεί σημαντικό βήμα για την καταπολέμηση της απάτης. Ωστόσο, το EPC στην έκθεσή του για τους δείκτες SEPA στις 30 Σεπτεμβρίου 2004 καταδεικνύει ότι χρειάζεται ακόμη να γίνουν πολλά στις περισσότερες χώρες, προτού όλες οι κάρτες, τα τερματικά EFT-POS και τα ATM γίνουν συμβατά με το πρότυπο EMV. Μεγάλη ανησυχία προκαλεί το γεγονός ότι η υλοποίηση του προτύπου EMV δεν είναι εναρμονισμένη εντός του SEPA, γεγονός που περιορίζει τη διαλειτουργικότητα. Αυτό θα μπορούσε να παρεμποδίσει τη δυνατότητα χρήσης καρτών στην Ευρώπη και να δυσχεράνει την πρόοδο προς έναν κοινό τρόπο χρήσης καρτών στη ζώνη του ευρώ. Οι ωφέλιμες επιδράσεις του προτύπου EMV στη μείωση της απάτης μπορούν να γίνουν αντιληπτές μόνο αν υπάρξει προσαρμογή στο πρότυπο αυτό σημαντικού μέρους της υποδομής καρτών (από την πλευρά του τραπεζικού τομέα) και των τερματικών EFT-POS (από την πλευρά των εμπόρων). Την 1η Ιανουαρίου 2005, η Visa και η Mastercard θα θέσουν σε ισχύ τη μεταβολή υπαιτιότητας στην Ευρώπη. Η εν λόγω μεταβολή ορίζει ότι εάν υπάρξει απάτη με πλαστή κάρτα σε διασυνοριακή συναλλαγή και ένα από τα μέρη (η κάρτα ή το τερματικό) χρησιμοποιεί το πρότυπο EMV, τότε το μέρος που δεν έχει ενεργοποιήσει το πρότυπο EMV φέρει την υπαιτιότητα για την παράνομη συναλλαγή. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωσύστημα θα ήθελε να τονίσει ότι είναι **σημαντικό ένας αρκετά μεγάλος αριθμός καρτών και τερματικών να έχουν μέχρι τότε μεταβεί στο πρότυπο EMV. Θα πρέπει το συντομότερο δυνατόν να υπάρχει μόνο ένας εναρμονισμένος τρόπος εφαρμογής του προτύπου EMV, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης PIN ή άλλων πιθανών μέτρων καταπολέμησης της απάτης** και της σταδιακής κατάργησης της δυνατότητας χρήσης ξεπερασμένων λύσεων κ.λπ. Επιπλέον, θα πρέπει να τεθούν στο στόχαστρο άλλες μορφές απάτης (π.χ. στις συναλλαγές χωρίς τη φυσική παρουσία της κάρτας), καθώς αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι περιπτώσεις απάτης όταν η πλαστογράφηση καρτών γίνει δυσκολότερη.

Επιπλέον, το EPC αναλύει επί του παρόντος κατά πόσο είναι εφικτή η δημιουργία ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων για την καταπολέμηση της απάτης που να συμπεριλαμβάνει ενοποιημένα στοιχεία από όλα τα συστήματα και τους φορείς καρτών. Στη δεύτερη έκθεση προόδου, το Ευρωσύστημα είχε τονίσει ότι η απάτη αποτελεί πηγή μεγάλης ανησυχίας για τους καταναλωτές, τους εμπόρους και τους φορείς παροχής καρτών και συνεπώς χαιρετίζει οποιαδήποτε εργασία σε αυτό τον τομέα. Το Ευρωσύστημα είναι έτοιμο, αν χρειαστεί, να βοηθήσει το EPC στην υλοποίηση αυτής της βάσης δεδομένων.

2.4 Μετρητά

Οι πολίτες της ζώνης του ευρώ έχουν ήδη έναν SEPA για τα μετρητά, δηλαδή χρησιμοποιούν τα ίδια τραπεζογραμμάτια και κέρματα από την 1η Ιανουαρίου 2002, παρόλο που χρειάζεται ακόμη δουλειά από την πλευρά του εφοδιασμού. Το Ευρωσύστημα βρίσκεται στη διαδικασία καθορισμού κοινών αρχών και στόχων όσον αφορά το ρόλο του στον κύκλο ζωής των μετρητών. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει υπογραμμίσει σε διάφορες περιπτώσεις τη σημασία της "ίσης μεταχείρισης" των υπηρεσιών ταμειακών συναλλαγών των ΕθνΚΤ. Έχουν ήδη ληφθεί πολλά μέτρα που αποσκοπούν να συμβάλουν σε ένα δίκαιο περιβάλλον ανταγωνισμού και τα οποία έχουν αποτελέσει τη βάση και την αφετηρία αυτής της διαδικασίας.

Επιπροσθέτως, όπως υπογραμμίστηκε στην απόφαση του EPC της 10ης Δεκεμβρίου 2003 (βλ. Παράρτημα 6), ο τραπεζικός κλάδος και οι λοιποί ενδιαφερόμενοι εμπορικοί εταίροι (π.χ. οι εταιρείες χρηματοποστολών) έχουν επανειλημμένα ζητήσει από το Ευρωσύστημα να εξασφαλίζει ίση μεταχείριση στις υπηρεσίες ταμειακών συναλλαγών σε ευρώ. Κάτι τέτοιο θα βοηθούσε τους ιδιώτες και τις εταιρείες να αποκομίσουν τα οφέλη από την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE) και τον SEPA γενικότερα.

Ενόψει του κυρίαρχου ρόλου που διαδραματίζει το Ευρωσύστημα στον κύκλο ζωής των μετρητών, θα πρέπει να παρέχει συνέχεια και σταθερότητα, προκειμένου να διευκολύνει τον προγραμματισμό των εταίρων στον κύκλο ζωής των μετρητών (δηλ. τις τράπεζες, τις εταιρείες χρηματοποστολών). Για το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα ήρθε σε επαφή και συναντήθηκε με την Ομάδα Εργασίας για θέματα μετρητών του EPC και λοιπούς ενδιαφερομένους, προκειμένου να συζητήσει θέματα σχετικά με ένα πιο αποδοτικό σύστημα εφοδιασμού σε μετρητά, συμπεριλαμβανομένων των αξιοσημείωτων πρόσφατων συζητήσεων σχετικά με το πλαίσιο για τον εντοπισμό πλαστών τραπεζογραμμάτων και τη διαλογή κατάλληλων προς κυκλοφορία τραπεζογραμμάτων από τα πιστωτικά ιδρύματα και τους λοιπούς φορείς που κατ' επάγγελμα χειρίζονται μετρητά.

3 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

3.1 Στόχοι στον τομέα της τυποποίησης

Οι κύριοι λόγοι για τη διαφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες όσον αφορά τις διασυνοριακές πληρωμές μικρής αξίας και τις εθνικές πληρωμές είναι η αποτυχία χρήσης πανευρωπαϊκών προτύπων για τα οποία έχει επιτευχθεί συμφωνία και το χαμηλό επίπεδο αυτοματοποίησης. Αυτό το πρόβλημα, το οποίο είχε επισημάνει το Ευρωσύστημα εδώ και πολλά χρόνια, αναγνωρίζεται πλέον από τον ευρωπαϊκό τραπεζικό

κλάδο. Κατά συνέπεια, το Μάιο του 2002, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος εγγυήθηκε την ανάπτυξη ενός κοινού συνόλου πανευρωπαϊκών προτύπων, κανόνων και διατάξεων για βασικές εντολές πληρωμής έως την 1 Ιουλίου 2003 και τη μετέπειτα εφαρμογή τους. Αυτό θα επέτρεπε στις τράπεζες να επιτύχουν επίπεδα υπηρεσιών και αυτοματοποίησης σε ολόκληρη την Ευρώπη τουλάχιστον ίδια με τα επίπεδα που παρέχουν τα εθνικά συστήματα με τις καλύτερες επιδόσεις. Ο κλάδος συμφώνησε επίσης να καθορίσει ένα πρόσθετο σύνολο προτύπων, κανόνων και διατάξεων που θα επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας ή υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, με αυτοματοποιημένη επεξεργασία, και να θέσει χρονοδιάγραμμα εφαρμογής έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004.

Στη δεύτερη έκθεση προόδου (Ιούνιος 2003), το Ευρωσύστημα είχε υπογραμμίσει ότι οι προαναφερθείσες δεσμεύσεις αποτελούσαν ενθαρρυντικά βήματα προς τον στόχο του καθορισμού, της εφαρμογής και της διαχείρισης όλων των προτύπων που χρειάζονται για τη μετατροπή του SEPA σε μια αποδοτική περιοχή εγχώριων πληρωμών. Από την άποψη αυτή, το Ευρωσύστημα είχε τονίσει ότι οι τυποποιημένες μορφές μηνυμάτων και οι κωδικοί αναγνώρισης τράπεζας και πελάτη, που επιτρέπουν την πλήρη αυτοματοποίηση όλων των πληρωμών, είναι σημαντικά προαπαιτούμενα για αποδοτικές διατραπεζικές υποδομές. Το Ευρωσύστημα είχε τονίσει, συν τοις άλλοις, τη ζωτική σημασία ύπαρξης στενών δεσμών συνεργασίας μεταξύ του EPC και της ECBS, καθώς και μεταξύ των ομάδων αυτών και λοιπών διεθνών φορέων τυποποίησης (π.χ. SWIFT, ISO) για τη θέσπιση προτύπων. Επιπλέον, είχε υπογραμμίσει την ανάγκη μιας πειστικής ρύθμισης για την επιβολή των πανευρωπαϊκών προτύπων τα οποία είχαν αποφασιστεί από το EPC.

3.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Έχει σημειωθεί πρόοδος στις εργασίες για τον καθορισμό, την εφαρμογή και τη διαχείριση των προτύπων που απαιτούνται για τον SEPA. Το Ευρωσύστημα αναγνωρίζει ότι τη μεγαλύτερη πρόκληση σε ολόκληρο το σχέδιο αποτελούν οι εργασίες σε αυτό τον τομέα, αφού οι πτυχές είναι ποικίλες και υπάρχουν ισχυρά κίνητρα κατά της προόδου των εργασιών και υπέρ της διατήρησης λύσεων που λειτουργούν καλά σε εθνικό και τοπικό επίπεδο ή ακόμη και της διατήρησης αποκλειστικών λύσεων.

Όσον αφορά τον **καθορισμό προτύπων**, πολλά πρότυπα έχουν καθοριστεί και τεκμηριωθεί πλήρως, ιδίως στον τομέα των **μεταφορών πιστώσεων**. Το Ευρωσύστημα αναγνωρίζει επίσης την απόφαση του EPC σχετικά με τους Κανόνες που αφορούν τις μορφές μηνυμάτων για βασικές διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων σε ευρώ (Format Rules for Basic Cross-Border Credit Transfers). Πρόκειται για ένα επιπρόσθετο βήμα προς την πλήρη αυτοματοποίηση των πληρωμών.

Ωστόσο, οι εργασίες για την **πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (PEDD), συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού προτύπων, έχουν καθυστερήσει σημαντικά**. Επομένως, ο στόχος του EPC να καθορίσει ένα πρόσθετο σύνολο προτύπων, κανόνων και διατάξεων που θα επιτρέπουν την παροχή **ολικής αυτοματοποιημένης επεξεργασίας** και να θέσει χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή του έως τις 31 Δεκεμβρίου 2004 δεν είναι πλέον ρεαλιστικός.

Το Ευρωσύστημα παρατηρεί σοβαρές ελλείψεις, τις οποίες γνωρίζει καλά ο τραπεζικός κλάδος, στην **εφαρμογή και διαχείριση** των συμφωνηθέντων προτύπων. Το ζήτημα της διαχειριστικής δομής δεν έχει

ακόμη διευθετηθεί πλήρως. Πιο συγκεκριμένα, η δομή εργασίας της ECBS και του EPC, καθώς και οι μεταξύ τους σχέσεις, θα πρέπει να αποσαφηνιστούν περαιτέρω και να οργανωθούν πιο αποτελεσματικά, προκειμένου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες καθορισμού και εφαρμογής προτύπων⁶.

Υπάρχουν ακόμη προβλήματα όσον αφορά την εφαρμογή των συμφωνηθέντων προτύπων. Για παράδειγμα, το Ευρωσύστημα αναγνωρίζει ότι το IBAN έχει διατεθεί στους πελάτες (βλ. Παράρτημα 3). Ωστόσο, αυτό δεν υποδηλώνει ότι χρησιμοποιείται ευρέως στις πληρωμές. Επομένως, πρέπει να γίνουν περισσότερα, όχι μόνο από τις τράπεζες αλλά και από τους ενδιαφερομένους, προκειμένου ο κλάδος να σημειώσει πρόοδο προς μια πανευρωπαϊκή αναγνώριση λογαριασμών που να εφαρμόζεται στην πράξη.

Όσον αφορά την **ολική αυτοματοποιημένη επεξεργασία**, οι εταιρικοί πελάτες δεν είναι ακόμη σε θέση να υποβάλλουν εντολές πληρωμών σε μια κοινή ηλεκτρονική μορφή σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ, καθώς η ενεργοποίηση ηλεκτρονικής πληρωμής της ECBS δεν έχει ακόμη χρησιμοποιηθεί ως βασικός παράγοντας για τον καθορισμό εντός του SEPA των σχημάτων παροχής υπηρεσιών ολικής αυτοματοποιημένης επεξεργασίας (όπως, για παράδειγμα, υπηρεσίες ηλεκτρονικής τιμολόγησης, ηλεκτρονικής πληρωμής και συμφωνίας λογαριασμών). Το πρότυπο e-PI υποστηρίζει κυρίως τις ολικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες, καθώς ο δικαιούχος μπορεί να συγκεντρώσει όλες τις σχετικές πληροφορίες σε ένα ηλεκτρονικό "δοχείο" δεδομένων, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον πελάτη-εντολέα για τη διαβίβαση όλων των σχετικών στοιχείων στην τράπεζα-εντολέα ηλεκτρονικά. Για το Ευρωσύστημα, ένα μοναδικό πρότυπο που θα επιτρέπει την αυτοματοποιημένη ενεργοποίηση πληρωμής και συμφωνίας λογαριασμών (συμπεριλαμβανομένου ενός τυποποιημένου αριθμού αναφοράς της πληρωμής) είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον SEPA.

3.3 Επόμενα βήματα

Σημαντικές εργασίες έχουν πραγματοποιηθεί ως προς τον **καθορισμό προτύπων**. Έχει επίσης σημειωθεί πρόοδος στην **υλοποίηση και θέσπιση αποτελεσματικής διαχείρισης**. Αυτό είναι ελπιδοφόρο, αλλά πρέπει να γίνουν ακόμη περισσότερα σε αυτό τον τομέα. Οι προσδοκίες του Ευρωσυστήματος ως προς τη διαχείριση προτύπων αναπτύσσονται περαιτέρω στην ενότητα 5. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα διενεργεί ενδελεχή ανάλυση της διαδικασίας τυποποίησης και έχει διατυπώσει συστάσεις υψηλού επιπέδου (βλ. Παράρτημα 5), για τις οποίες έχει ξεκινήσει διάλογο με το EPC. Η ΕΚΤ θα οργανώσει, επιπροσθέτως, εργαστήρια για το σκοπό αυτό, προκειμένου να προωθήσει το διάλογο με τον τραπεζικό κλάδο και να συζητήσει τα πρότυπα και τις επιχειρηματικές πρακτικές που αφορούν τον SEPA, όπου εμφανίζεται διχογνωμία εντός του τραπεζικού κλάδου. Ένα πρώτο εργαστήριο για το πρότυπο e-PI οργανώθηκε τον Ιούνιο του 2004. Ο τραπεζικός κλάδος θα πρέπει να καθορίσει με σαφήνεια βασικές υπηρεσίες και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Ένα λεπτομερές πρόγραμμα δράσης, βάσει του οδικού χάρτη που τέθηκε στη Λευκή Βίβλο, θα πρέπει επίσης να καθορίζει τα ορόσημα και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αυτών των υπηρεσιών. Το πρόγραμμα θα πρέπει να συμφωνεί με την προσέγγιση που ακολουθείται επί του παρόντος για τον οδικό χάρτη, δηλαδή τον καθορισμό σαφών

⁶ Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να συνοψιστούν στα εξής: 1) αξιολόγηση της επιχειρηματικής περίπτωσης και καθορισμός του πεδίου εφαρμογής, 2) ανάπτυξη και σχεδιασμός του προτύπου και 3) εφαρμογή του προτύπου.

οροσήμων από βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη σκοπιά. Θα πρέπει να αναθεωρείται όποτε κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα κατάσταση των εργασιών, με τη συμμετοχή, εφόσον χρειάζεται, άλλων συναφών φορέων. Είναι σημαντικό οι προσπάθειες για το σχεδιασμό προτύπων να εντάσσονται σε ένα συνολικό στρατηγικό πρόγραμμα δράσης του τραπεζικού κλάδου. Θα πρέπει να ανταποκρίνονται σε μια επιχειρηματική ανάγκη (όσον αφορά τον SEPA, όχι απαραίτητα μόνο από διασυνοριακή σκοπιά) και να ενσωματώνονται σε ένα ευρέως αποδεκτό επιχειρηματικό μοντέλο.

Οι μεταφορές πιστώσεων και το σχήμα πανευρωπαϊκής άμεσης χρέωσης αναγνωρίζονται ως βασικοί φορείς αλλαγών προς τον SEPA και η χρήση των προτύπων Credeuro και PEDD θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική στη διατραπεζική επεξεργασία (δηλαδή κάθε τράπεζα στη ζώνη του ευρώ θα πρέπει να υποστηρίζει τα αντίστοιχα σύνολα βασικών δεδομένων). Προτείνονται επομένως τα ακόλουθα σημεία δράσης:

- η υλοποίηση του IBAN⁷ ως του αποδεκτού από τον τραπεζικό κλάδο προτύπου τόσο για εθνικές όσο και για διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων και άμεσες χρεώσεις εντός του SEPA. Ο τραπεζικός κλάδος καλείται να αναπτύξει ένα σχέδιο για τη μετάπτωση των εθνικών και διασυνοριακών συναλλαγών προς αυτό το στόχο και να μετατρέψει αυτό το σχέδιο σε **απόφαση του EPC για την εφαρμογή του IBAN,**
- **ο καθορισμός και η ενοποίηση των προτύπων και των επιχειρηματικών πρακτικών της μεταφοράς πιστώσεων ολικής αυτοματοποιημένης επεξεργασίας για τον SEPA.** Ο τραπεζικός κλάδος καλείται να ολοκληρώσει τις εργασίες για τον καθορισμό σχετικών προτύπων και επιχειρηματικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένου ενός μοναδικού προτύπου για την ενεργοποίηση ηλεκτρονικής πληρωμής και την αυτοματοποιημένη συμφωνία λογαριασμών. Επιπροσθέτως, το EPC θα πρέπει να αναπτύξει ένα σχέδιο για τη μετάπτωση προς αυτό το στόχο και για τη μετατροπή του σχεδίου αυτού σε **απόφαση του EPC για μια ενιαία μεταφορά πιστώσεων ολικής αυτοματοποιημένης επεξεργασίας για τον SEPA,**
- ένας πρόσθετος στόχος θα ήταν η απλοποίηση των πανευρωπαϊκών προτύπων και επιχειρηματικών πρακτικών, ώστε να χρησιμοποιούνται πιο εύκολα από τις τράπεζες και τους πελάτες. Για παράδειγμα, το EPC ενδέχεται να εξετάσει την πιθανότητα χάραξης ενός μακροπρόθεσμου σχεδίου για τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης του BIC από τους πελάτες (πλέον του IBAN) και την περαιτέρω απλοποίηση των επιλογών χρέωσης,

⁷ Σύμφωνα με την εκδοχή της ECBS η οποία είναι πιο περιοριστική από την εκδοχή του ISO, αλλά συμβατή με αυτή. Οι εργασίες συνεχίζονται για την ευθυγράμμιση και των δύο αυτών εκδοχών.

- παρόμοια βήματα θα πρέπει να πραγματοποιηθούν για άλλα μέσα.

4 ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΜΙΚΡΗΣ ΑΞΙΑΣ

4.1 Συμφωνηθέντες στόχοι και ορόσημα

Η διατραπεζική υποδομή εκκαθάρισης και διακανονισμού για τις πληρωμές μικρής αξίας σε ευρώ είναι επί του παρόντος κατακερματισμένη και δεν διαθέτει αποδοτικά αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης πανευρωπαϊκής εμβέλειας. Σε έναν κλάδο όπου το πάγιο κόστος είναι υψηλό, δεν υπάρχει σχεδόν καμία αμφιβολία ότι η παρούσα κατάσταση είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό μη αποδοτική. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωσύστημα στη δεύτερη έκθεση προόδου χαιρέτισε την υιοθέτηση εκ μέρους του EPC της ιδέας για την ευρωπαϊκή υποδομή μικρής αξίας (την ιδέα του PEACH – του πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης). Υπό την προϋπόθεση ότι το επίπεδο υπηρεσιών για τις εθνικές πληρωμές δεν θα χειροτερεύσει, η υιοθέτηση αυτής της ιδέας θα πρέπει να θεωρείται θετική εξέλιξη. Η εφαρμογή της ενδέχεται να αυξήσει τον ανταγωνισμό, να προωθήσει την ενοποίηση των μέσων πληρωμής σε ευρώ και της υποδομής μικρής αξίας σε ευρώ και να ανοίξει το δρόμο για τη μείωση του κόστους επεξεργασίας όλων των πληρωμών. Η ιδέα του PEACH εγκρίθηκε μαζί με τον καθορισμό δύο βασικών οροσήμεων για την εφαρμογή του. Το πρώτο αφορούσε τη θέση σε λειτουργία έως τα μέσα του 2003 του πρώτου φορέα παροχής υπηρεσιών συμβατών με το PEACH για μεταφορές πιστώσεων. Το δεύτερο αφορά την έναρξη του επόμενου κύματος καινοτομιών, αρχής γενομένης με την επεξεργασία των πρώτων συναλλαγών του νέου πανευρωπαϊκού μέσου άμεσης χρέωσης.

Σύμφωνα με τον ορισμό του Ευρωσυστήματος, το PEACH θα μπορούσε να γίνει πραγματικά πανευρωπαϊκό μόνο εάν όλες οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ είναι προσβάσιμες. Για το σκοπό αυτό, το Ευρωσύστημα είχε ζητήσει από το EPC (δεύτερη έκθεση προόδου) να διασφαλίσει ότι, έως το τέλος του 2003, όλες οι τράπεζες της ΕΕ (πριν από τη διεύρυνση) θα ήταν προσβάσιμες μέσω του PEACH. Επιπροσθέτως, το Ευρωσύστημα υποστήριξε την απόφαση του EPC οι τράπεζες των νέων κρατών μελών να είναι προσβάσιμες έως το τέλος του 2004. Επιπλέον, το Ευρωσύστημα ζήτησε από το EPC να επιβεβαιώσει ότι θα εργαστεί προς την κατεύθυνση της επεξεργασίας των εθνικών πληρωμών μέσω του PEACH, γεγονός που θα ενθάρρυνε την ενοποίηση σε έναν περιορισμένο αριθμό υποδομών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο έως το 2010.

4.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Το Ευρωσύστημα βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να παρατηρήσει ότι ο πρώτος φορέας παροχής υπηρεσιών PEACH, η εταιρεία εκκαθάρισης της EBA (EBA Clearing Company), η οποία χρησιμοποιεί το σύστημα STEP2, τέθηκε σε λειτουργία σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Επιπροσθέτως, ο στόχος της επίτευξης δυνατότητας λήψης πληρωμών στο 100% στο πρώτο PEACH έως το τέλος του 2003 εκπληρώθηκε σχεδόν καθ' όλα εγκαίρως (εκτός από την περίπτωση της Ιρλανδίας, όπου δεν υπάρχει ακόμη σημείο πρόσβασης στη χώρα). Η EBA έχει προσεγγίσει ενεργά τραπεζικές κοινότητες στα νέα κράτη μέλη για την εξεύρεση λύσεων έως το τέλος του 2004. Κατά πόσο θα εκπληρωθεί αυτός ο στόχος είναι ακόμη ασαφές, εάν ληφθεί ιδίως υπόψη ο σύντομος χρόνος υλοποίησης που δίδεται στις χώρες που

εντάχθηκαν στην ΕΕ το Μάιο του 2004⁸. Σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν θα υπάρξει ενδεχομένως ρεαλιστική εφαρμογή καλών μακροπροθέσμων λύσεων πριν από τις αρχές του 2005. Το Ευρωσύστημα είναι επίσης ευχαριστημένο που το ΕPC έλαβε αρκετές αποφάσεις οι οποίες, μαζί με μια έκθεση όσον αφορά τις επιδράσεις, αποσαφηνίζουν την ιδέα του PEACH (βλ. Παράρτημα 6).

Ωστόσο, μέχρι τώρα η EBA Clearing Company που χρησιμοποιεί το STEP 2 είναι ο μόνος φορέας λειτουργίας PEACH. Για το λόγο αυτό, το Ευρωσύστημα θα χαιρέτιζε την ύπαρξη και άλλων φορέων παροχής υπηρεσιών PEACH για τη δημιουργία του απαραίτητου ανταγωνισμού. Επιπλέον, η ΕΒΑ έχει αναγνωρίσει ότι προκειμένου να είναι ανταγωνιστική προς τις υφιστάμενες υποδομές και να προσελκύσει επίσης σημαντικό όγκο κυκλοφορίας σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να γίνει ένας φορέας παροχής υπηρεσιών ευρέος φάσματος. Για να καταστούν ανταγωνιστική εναλλακτική λύση στην επεξεργασία του εθνικού όγκου πληρωμών, οι φορείς παροχής υπηρεσιών PEACH πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρουν, εκτός από τις μεταφορές πιστώσεων, μια ευρύτερη κλίμακα υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων των άμεσων χρεώσεων. Για το σκοπό αυτό, η ΕΒΑ έχει αρχίσει να αναλύει το διακανονισμό των συναλλαγών άμεσης χρέωσης, καθώς πρόκειται για ένα σημαντικό μέσο πληρωμής σε εθνικό επίπεδο.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, ακόμη και για τις μεταφορές πιστώσεων, οι παρούσες απαιτήσεις για το επίπεδο υπηρεσιών (π.χ. περιορισμός της αξίας σε 12.500 ευρώ κατά ανώτατο όριο, πλήρης ενημέρωση των πελατών, σαφείς ρόλοι/αρμοδιότητες των ενδιαφερομένων, χρόνος εκτέλεσης 3 εργάσιμων ημερών κ.λπ.) δεν επαρκούν για να φτάσουν το επίπεδο των υπηρεσιών που προσφέρονται σε εθνικό επίπεδο. Συνεπώς, σε αυτό το στάδιο, ελάχιστος όγκος εθνικών συναλλαγών έχει μεταφερθεί στο μοναδικό PEACH που υπάρχει.

4.3 Επόμενα βήματα

Είναι σαφές ότι οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ θα ωφεληθούν, τελικά, από την ενοποίηση της υποδομής για πληρωμές μικρής αξίας, εάν ο τελικός στόχος είναι η μείωση του κόστους και η αύξηση της αποδοτικότητας τουλάχιστον στο επίπεδο υπηρεσιών που παρέχουν τα πιο αποδοτικά εθνικά συστήματα πληρωμών σήμερα. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή εμπεριέχει κινδύνους και κόστος προσαρμογής που ο ιδιωτικός τομέας διστάζει να αναλάβει.

Στην περίπτωση του TARGET –ένα παράδειγμα επιτυχημένης ενοποίησης υποδομών της αγοράς– το κόστος και τους κινδύνους προσαρμογής ανέλαβε το Ευρωσύστημα. Ωστόσο, το Ευρωσύστημα και οι τράπεζες έχουν ήδη συμφωνήσει ότι ο ιδιωτικός τομέας θα βρει τις δικές του λύσεις για τον SEPA.

Τώρα που η ιδέα του PEACH έχει καθοριστεί σε επίπεδο ΕPC, η πορεία μετάβασης προς την ενοποίηση βρίσκεται στα χέρια των εθνικών τραπεζικών κοινοτήτων. Σύμφωνα με τη Λευκή Βίβλο, το Ευρωσύστημα κατανοεί ότι η πανευρωπαϊκή υποδομή που είναι συμβατή με το σχήμα PEACH θα έχει υλοποιηθεί έως το 2010. Ως επόμενο βήμα, το ΕPC θα πρέπει να αποσαφηνίσει περαιτέρω τη διαδικασία για την αξιολόγηση του PEACH. Αναμένεται ότι στη διάρκεια της περιόδου 2004-2010, όλα τα

⁸ Από τις 15 Σεπτεμβρίου 2004, υπάρχουν 67 έμμεσοι συμμετέχοντες στο STEP2 στις έντεκα χώρες όπου δεν υπάρχει σημείο πρόσβασης. Ο αριθμός τραπεζών ανά χώρα είναι: Ιρλανδία 6, Εσθονία 3, Λιθουανία 4, Σλοβακία 8, Κύπρος 6, Ουγγαρία 7, Μάλτα 5, Σλοβενία 5, Τσεχική Δημοκρατία 8, Λεττονία 9 και Πολωνία 6.

συστήματα πληρωμών μικρής αξίας θα πρέπει να πραγματοποιήσουν νέες επενδύσεις. Επομένως, σε αυτή την κρίσιμη χρονική στιγμή, **το Ευρωσύστημα αναμένει ότι οι τράπεζες ως χρήστες ή ως μέτοχοι στα υφιστάμενα συστήματα θα επιβάλουν την επιλογή SEPA. Σε αυτό συμπεριλαμβάνεται η ενδεχόμενη απόφαση να κλείσουν το σύστημα και να μεταβούν σε άλλη υποδομή ή να μετατρέψουν αποδεδειγμένες και αποδοτικές εθνικές ρυθμίσεις σε ένα σύστημα συμβατό με το PEACH.**

5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

5.1 Στόχοι της διαχείρισης του SEPA

Στην προηγούμενη έκθεση προόδου τον Ιούνιο του 2003, το Ευρωσύστημα χαιρέτισε το γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές τράπεζες ανταποκρίθηκαν στην έκκλησή του για πανευρωπαϊκή διατραπεζική συνεργασία με τη δημιουργία του EPC. Ταυτόχρονα, το Ευρωσύστημα τόνισε ότι η επιτυχία του EPC θα καθοριστεί τελικά από τα αποτελέσματα τα οποία έχει δεσμευθεί ότι θα επιτύχει. Το Ευρωσύστημα τόνισε επίσης την ανάγκη αποσαφήνισης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και των μεθόδων υλοποίησης και τήρησης αυτών. Επιπλέον, υπήρξε ανάγκη αναδιαμόρφωσης της δομής των ομάδων εργασίας, ιδίως προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα των εργασιών για τα πρότυπα.

Το Ευρωσύστημα δεν έχει επεξεργαστεί επίσημα κριτήρια για την αξιολόγηση της διαχείρισης του σχεδίου SEPA. Όσο το EPC θα επιτυγχάνει τα ορόσημα εγκαίρως και θα είναι σε θέση να παραδώσει τον SEPA για τους πολίτες το 2008 πριν από την πλήρη εφαρμογή του SEPA έως το 2010, εξισορροπώντας ταυτόχρονα το συμφέρον διαφόρων ενδιαφερομένων, η διαχείριση θα έχει αποδειχθεί αποτελεσματική. Η καλή διαχείριση έργου απαιτεί οι υψηλού επιπέδου στόχοι του SEPA κατά τη Λευκή Βίβλο να μετατραπούν σε συγκεκριμένες προθεσμίες και ορόσημα που θα τηρούνται κανονικά και σε συνεχή βάση. Το Ευρωσύστημα τόνισε ιδιαίτερα την ανάγκη καλής διαχείρισης όσον αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή προτύπων, η οποία προϋποθέτει υψηλό βαθμό συνεργασίας μεταξύ των τραπεζών και αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των διαφόρων φορέων που εργάζονται για τα πρότυπα. Η αποτελεσματική διαχείριση του SEPA περιλαμβάνει την ικανότητα χάραξης συνεπούς και αποδοτικής στρατηγικής για την υλοποίηση των αποφάσεων του EPC σχετικά με τα πανευρωπαϊκά μέσα πληρωμής, πρότυπα και επιχειρηματικές πρακτικές.

5.2 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων

Από το περασμένο καλοκαίρι, το EPC έχει ήδη επιτύχει πολλά ως προς την επισημοποίηση της δομής διαχείρισης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Το EPC ενέκρινε Καταστατικό και νέα δομή (βλ Παράρτημα 4) τα οποία τέθηκαν σε ισχύ τον Ιούνιο του 2004. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός.

Με τη νέα του δομή, το EPC έχει αποκτήσει νομική υπόσταση σύμφωνα με τη βελγική νομοθεσία με δικούς του πόρους και προσωπικό. Η Ολομέλεια του EPC είναι το όργανο λήψεως αποφάσεων και η Συντονιστική Επιτροπή καθορίζει κατά πόσο οι προτάσεις είναι αρκετά μελετημένες, ώστε να παρουσιαστούν στην Ολομέλεια. Τέσσερις συγκεκριμένες ομάδες εργασίας επικεντρώνονται στα μέσα πληρωμής (κάρτες, μετρητά, άμεσες χρεώσεις και μεταφορές πιστώσεων). Έχουν επίσης συσταθεί δύο

οριζόντιες ομάδες υποστήριξης (Ομάδα για νομικά ζητήματα και Ομάδα για ζητήματα τεχνολογίας, προτύπων, υποδομών και λειτουργίας (Operations Infrastructure Technology & Standards - OITS)). Επιπροσθέτως, έχει δημιουργηθεί μια Επιτροπή για την υποβολή προτάσεων και τη διαχείριση (Nomination and Governance Committee - NGC) ως συμβουλευτικό όργανο της Ολομέλειας που επιβλέπει τη δομή και προτείνει αλλαγές όποτε κρίνεται σκόπιμο. Φιλοδοξία επίσης του EPC είναι να διαδραματίσει έναν ισχυρότερο ρόλο στη δημιουργία προτύπων, αποτελώντας το ηγετικό όργανο με την ενσωμάτωση της ECBS. Δεν είναι ακόμη σαφείς οι λεπτομέρειες και το χρονοδιάγραμμα της ενσωμάτωσης της ECBS στη δομή του EPC. Πρόκειται για μια διαδικασία που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Το Ευρωσύστημα ανησυχεί για τη δέσμευση των ενδιαφερομένων να επιλύσουν το ζήτημα της διαχείρισης όσον αφορά την τυποποίηση. Επιπλέον, προκειμένου να διευκολυνθεί η ένταξη των τραπεζών των νέων κρατών μελών στο σχέδιο SEPA, το EPC ενσωματώνει επί του παρόντος στα όργανά του τράπεζες από τις νέες χώρες.

Το Ευρωσύστημα εκφράζει την ικανοποίησή του για τη νέα αυτή δομή διαχείρισης, η οποία παρέχει τη δυνατότητα καλύτερης επικέντρωσης στο στόχο του σχεδίου. Οι εργασίες για τα πρότυπα θα πρέπει να ωφεληθούν ιδιαίτερα από μια βελτιωμένη και αποδεκτή δομή. Σε αυτή τη χρονική στιγμή, είναι ακόμη πολύ νωρίς για να μπορέσει το Ευρωσύστημα να αξιολογήσει πώς θα λειτουργήσει η νέα δομή του EPC.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η στάθμιση της ψήφου των τραπεζών της ζώνης του ευρώ στην Ολομέλεια του EPC περιορίζεται στο 59%. Το Καταστατικό του EPC ορίζει πλειοψηφία 2/3 για τη λήψη αποφάσεων. Αυτό ενέχει τον κίνδυνο μειοψηφίας των τραπεζών της ζώνης του ευρώ παρά το γεγονός ότι ο πυρήνας του εν λόγω σχεδίου έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη ζώνη του ευρώ, πολύ περισσότερο από ό,τι για τις άλλες χώρες της ΕΕ. Επί του παρόντος, η επίτευξη του SEPA έως το 2010 αφορά πρωτίστως τις 12 χώρες. Σε ένα EPC όπου θα εκπροσωπούνται πιθανότατα 28 χώρες, είναι καθ' όλα πιθανό να εξασθενήσει η δέσμευση που έχει αναληφθεί για την επίτευξη αποτελεσμάτων στη ζώνη του ευρώ. Για παράδειγμα, η προσπάθεια να καταστεί υποχρεωτική η χρήση του IBAN στη ζώνη του ευρώ δεν θα πρέπει να εξαρτάται από το ενδεχόμενο να διαφωνήσει μία ή πολλές τραπεζικές κοινότητες που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ.

Επιπλέον, το Ευρωσύστημα θεωρεί ότι η νέα δομή του EPC θα πρέπει να διαθέτει επαρκείς πόρους για την παροχή **επαγγελματικής διαχείρισης έργου για τον SEPA**, κάτι που μέχρι τώρα δεν επαρκούσε όσον αφορά τις εργασίες για τα πρότυπα και τις πανευρωπαϊκές άμεσες χρεώσεις. Από την άποψη αυτή, οι πόροι που εκχωρούνται στη Γραμματεία θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά. Το **μόνο κύριο θέμα που παραμένει ανοικτό**, το οποίο δεν εξηγείται επαρκώς στο Καταστατικό του EPC, είναι **ο τρόπος με τον οποίο το EPC θα υλοποιήσει και θα επιβάλει τις αποφάσεις του σε όλες τις τράπεζες της ΕΕ**. Το Καταστατικό του EPC αναφέρεται στις εθνικές κοινότητες μόνο με πολύ ασαφείς όρους⁹. Καθώς δεν υπάρχει ακόμη επίσημος σύνδεσμος που να καθιστά τις αποφάσεις του EPC δεσμευτικές σε εθνικό επίπεδο, τίθεται το κρίσιμο ερώτημα με ποιον τρόπο θα συνδεθεί το EPC με τις διάφορες εθνικές

⁹ "οι εθνικές κοινότητες ιδίως θα προωθήσουν σε τοπικό επίπεδο την πραγματοποίηση του οράματος και της αποστολής του EPC, ... λαμβάνοντας τη δέουσα επιμέλεια για την υλοποίηση και παρακολούθηση των αποφάσεων του EPC."

τραπεζικές ενώσεις και κοινότητες. Το ίδιο το EPC έχει αναγνωρίσει ότι η συμμετοχή των εθνικών τραπεζικών ενώσεων στη διαδικασία αυτή αποτελεί βασικό στοιχείο.

5.3 Επόμενα βήματα

Μετά τα αποτελέσματα της συνεδρίασης του EPC για τη στρατηγική στις 6-8 Σεπτεμβρίου 2004 και της Ολομέλειας του EPC στις 6 Οκτωβρίου 2004, το EPC εξετάζει επί του παρόντος με ποιον τρόπο θα επιτύχει τα σχήματα, πρότυπα, κανόνες και διατάξεις που είναι απαραίτητα για την υποστήριξη πανευρωπαϊκών μεταφορών πιστώσεων, άμεσων χρεώσεων και (χρεωστικών) καρτών. Ωστόσο, για την επιβολή αυτών των σχεδίων και για την επακόλουθη ενοποίηση των υποδομών (SEPA για τις υποδομές έως το 2010), το EPC εναποθέτει την ευθύνη στις εθνικές τραπεζικές κοινότητες. Το Ευρωσύστημα αναγνωρίζει ότι προς το παρόν το πιο σημαντικό επίτευγμα που θα αναμενόταν από το EPC είναι ο καθορισμός των πανευρωπαϊκών μέσων πληρωμής και αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί εντός των δύο επόμενων ετών προκειμένου να διευκολυνθεί ο στόχος του Ευρωσυστήματος όσον αφορά τον SEPA για τους πολίτες έως το 2008. Το επόμενο βήμα της εφαρμογής αποτελεί ευθύνη των εθνικών τραπεζικών κοινοτήτων σε συντονισμό με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και, για να επιτευχθεί με αποδοτικό και εναρμονισμένο τρόπο, ο ρόλος του EPC θα είναι να παρακολουθεί στενά την πρόοδο που συντελείται σε εθνικό επίπεδο. Σε αυτό το πλαίσιο, προκειμένου να βελτιωθεί η διαχείριση του σχεδίου SEPA από τις τράπεζες, **το Ευρωσύστημα καλεί το EPC:**

- να διασφαλίσει ότι οι αποφάσεις που αφορούν πρωτίστως τη ζώνη του ευρώ δεν μπορούν να λαμβάνονται από συνασπισμό τραπεζών που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ και από μια μειοψηφία τραπεζών εγκατεστημένων στη ζώνη του ευρώ,
- να διασφαλίσει ότι η Γραμματεία του EPC διαθέτει τους απαραίτητους πόρους για επαγγελματική διαχείριση έργου με σκοπό την ανάπτυξη πανευρωπαϊκών μέσων πληρωμής. Από την άποψη αυτή, το Ευρωσύστημα θα χαιρέτιζε επίσης μια κίνηση από μέρους του EPC να αρχίσει να συμπεριλαμβάνει στις τριμηνιαίες εκθέσεις για τους δείκτες SEPA που υποβάλλει στην ΕΚΤ στοιχεία για τα ορόσημα των ομάδων εργασίας,
- να διασφαλίσει ότι η ECBS έχει ενσωματωθεί στη διαχείριση του EPC πριν από το τέλος του 2004.

Επιπροσθέτως, **το Ευρωσύστημα καλεί τις εθνικές τραπεζικές κοινότητες στη ζώνη του ευρώ:**

- να παρουσιάσουν μια πειστική ρύθμιση για την υλοποίηση των αποφάσεων του EPC σε τοπικό επίπεδο (το αργότερο 6 μήνες μετά την υιοθέτησή τους σε επίπεδο EPC),
- να παρουσιάσουν στο EPC στη διάρκεια του 2005 ένα εθνικό πρόγραμμα μετάπτωσης για τη σταδιακή μετάβαση στον SEPA πριν από το τέλος του 2010.

6 ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ

Τα οφέλη των κοινών πανευρωπαϊκών πληρωμών μπορούν να επιτευχθούν μόνο εάν τις χρησιμοποιεί μια κρίσιμη μάζα ενδιαφερομένων. Επομένως, είναι σημαντικό να ενημερωθούν οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών για τα οφέλη και την προστιθέμενη αξία που θα μπορούσαν να παράγουν αυτές οι υπηρεσίες, δημιουργώντας έτσι ευρεία ζήτηση για πανευρωπαϊκές υπηρεσίες πληρωμών.

6.1 Καταναλωτές

Οι τράπεζες θα πρέπει να επεξεργαστούν τον τρόπο με τον οποίο θα πληροφορήσουν και θα εκπαιδεύσουν τους πελάτες τους σε αυτό το πολύ βασικό και μακροπρόθεσμο σχέδιο μετάπτωσης που αφορά ολόκληρο τον κλάδο. Οι πελάτες θα πρέπει να ενημερωθούν για τις αλλαγές στις διαδικασίες και τις υπηρεσίες. Ο τραπεζικός κλάδος είναι ο καταλληλότερος να παρέχει αυτές τις πληροφορίες λόγω της στενής του σχέσης με τους πελάτες και της βαθιάς γνώσης των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή μπορεί να θεωρηθεί επίσης καλή ευκαιρία να ενημερωθούν οι πελάτες για τις περισσότερες δυνατότητες και το ευρύτερο οικονομικό και χρηματοπιστωτικό δίκτυο που έχει δημιουργήσει το ευρώ.

Στη δεύτερη έκθεση προόδου, το Ευρωσύστημα είχε τονίσει τα οφέλη από τη δημιουργία εκ μέρους οργανώσεων καταναλωτών ενός παρατηρητηρίου για την παρακολούθηση των αρχών τιμολόγησης και των εξόδων που χρεώνουν οι τράπεζες για τις πληρωμές, καθώς και από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων. Ένα παρατηρητήριο θα μπορούσε να ενισχύσει τη διαφάνεια με απτό τρόπο και συνεπώς να βελτιώσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των τραπεζών. Παρόλο που ο Κανονισμός για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ απαιτεί την επιβολή ίδιων εξόδων για εθνικές και αντίστοιχες διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ, η ανάγκη δημιουργίας παρατηρητηρίου παραμένει. Όπως έχουν δείξει διάφορες μελέτες για τις τιμές εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα τραπεζικά έξοδα και οι αρχές τιμολόγησης διαφέρουν σημαντικά τόσο μεταξύ των μεμονωμένων τραπεζών όσο και μεταξύ των κρατών μελών. Από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ τον Ιούλιο του 2003, η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες έλαβαν αρκετά παράπονα από πελάτες για τις αρχές τιμολόγησης των διασυνοριακών μεταφορών πιστώσεων. Μερικά από τα παράπονα αυτά δείχνουν ότι ο Κανονισμός δεν εφαρμόζεται ακόμη σωστά από όλες τις τράπεζες. Η δημιουργία παρατηρητηρίου θα διευκολύνει σημαντικά τη σύγκριση των τραπεζικών υπηρεσιών για τους πελάτες. Οι οργανώσεις καταναλωτών φαίνεται πιθανότατα να είναι οι πιο κατάλληλες για τη δημιουργία και διαχείριση τέτοιων παρατηρητηρίων. Σε εθνικό επίπεδο, θα μπορούσαν να συγκεντρώσουν τα σχετικά στοιχεία με τα οποία θα τροφοδοτούσαν μια βάση δεδομένων για όλη τη ζώνη του ευρώ, στην οποία θα είχε πρόσβαση το κοινό και η διαχείριση της οποίας θα γινόταν βάσει συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

6.2 Εταιρείες

Η σημασία του εταιρικού κλάδου στην ανάπτυξη και υλοποίηση του SEPA δεν θα πρέπει να υποτιμάται. Επιχειρήσεις κάθε είδους χρησιμοποιούν συχνά υπηρεσίες πληρωμών και θα ωφελούνταν από μια πιο τυποποιημένη και ανοικτή δομή. Το αυξημένο διεθνές εμπόριο και επιχειρήσεις με υποκαταστήματα σε

πολλές χώρες απαιτούν αποδοτικές και ομαλές διασυνοριακές υπηρεσίες πληρωμών σε ευρώ (βλ. επίσης Παράρτημα 2).

Το Μάιο του 2003, η ΕΚΤ κανόνισε συνάντηση με το EPC και την Ευρωπαϊκή Ένωση Εταιρικών Διαχειριστών Διαθεσίμων¹⁰ (European Association of Corporate Treasurers - EACT). Θέμα της συνάντησης ήταν να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι προσδοκίες των εταιρικών διαχειριστών διαθεσίμων από τον SEPA. Το κύριο μήνυμα της EACT ήταν ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να υιοθετήσουν κοινά πρότυπα και ολική αυτοματοποιημένη επεξεργασία, προκειμένου να βελτιώσουν την αποδοτικότητα και να μειώσουν το κόστος. Η τρέχουσα κατάσταση με αποκλίνοντα εθνικά πρότυπα και απαιτήσεις παροχής στοιχείων για πληρωμές θα πρέπει να εγκαταλειφθεί το συντομότερο δυνατόν. Η EACT τόνισε επίσης ότι οι εξελίξεις σε αυτό τον τομέα έχουν σε μεγάλο βαθμό πραγματοποιηθεί από τις τράπεζες, χωρίς τη συμμετοχή τελικών χρηστών πληρωμών ή τραπεζικών υπηρεσιών. Αυτό ίσως να εξηγεί γιατί οι τράπεζες δεν είναι ακόμη σε θέση να ικανοποιήσουν τα αιτήματα εταιρικών πελατών για ένα κοινό πρότυπο ενεργοποίησης ηλεκτρονικής πληρωμής που θα επιτρέπει στους πελάτες να μεταβάλλουν εύκολα τη ροή των πληρωμών τους μεταξύ διαφορετικών τραπεζών. Η αρχική συνάντηση του τραπεζικού κλάδου και της EACT ήταν η αφετηρία για μια τακτική ανταλλαγή πληροφοριών, γεγονός που θα ωφελήσει όλα τα μέρη.

6.3 Έμποροι

Οι έμποροι ως αποδέκτες καρτών πληρωμής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη ενός αποδοτικού και ασφαλούς SEPA όσον αφορά την αποδοχή διεθνών καρτών και τη μετάπτωση στο πρότυπο EMV για όλα τα τερματικά EFT-POS.

Το χαμηλό επίπεδο αποδοχής διεθνών καρτών σε εθνικό επίπεδο αποτελεί εμπόδιο για τον SEPA, επειδή περιορίζει τη χρήση κάρτας για τον Ευρωπαίο πολίτη και τον ανταγωνισμό μεταξύ εθνικών και διεθνών σχημάτων καρτών. Στη ρίζα του προβλήματος βρίσκεται το σχετικά υψηλότερο επίπεδο διατραπεζικών χρεώσεων (interchange fees) για τις διασυνοριακές συναλλαγές. Η επέκταση της αποδοχής καρτών διεθνώς αποτελεί κρίσιμο βήμα στην προώθηση του SEPA και απαιτεί μείωση της διαφοράς των διατραπεζικών χρεώσεων (interchange fees) μεταξύ εθνικών συναλλαγών και συναλλαγών στη ζώνη του ευρώ.

Η συνεργασία των εν λόγω αποδεκτών καρτών στη μετάπτωση των τερματικών στο πρότυπο EMV είναι ουσιώδης, καθώς η υπαιτιότητα σε περιπτώσεις απάτης θα μεταβιβαστεί στους αποδέκτες καρτών που δεν είναι συμβατοί με το πρότυπο EMV. Μόνο όταν επιτευχθεί η μετάπτωση της κρίσιμης μάζας της αγοράς στο πρότυπο EMV, το πρότυπο αυτό θα συμβάλει σημαντικά στην καταπολέμηση της απάτης. Επιπλέον, οι αποδέκτες καρτών θα πρέπει να συμβάλουν στη σταδιακή κατάργηση της δυνατότητας χρήσης ξεπερασμένων λύσεων (δηλαδή, τη χρήση μαγνητικής ταινίας και υπογραφής υπό ορισμένες συνθήκες), που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τα οφέλη από τη μετάπτωση στο πρότυπο EMV.

¹⁰ Η EACT εκπροσωπεί 3.500 διαχειριστές διαθεσίμων και επαγγελματίες στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε 10 χώρες της ζώνης του ευρώ, βλ. www.eact-group.com

6.4 Κυβερνήσεις

Οι κυβερνήσεις είναι σημαντικοί παράγοντες στον χρηματοπιστωτικό χώρο τόσο ως παράγοντες καθορισμού των μελλοντικών εξελίξεων όσο και ως συμμετέχοντες οι οποίοι εκτελούν χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Κατά συνέπεια, η δέσμευση και η συμμετοχή τους θα πρέπει να επιδιώκεται και να ενισχύεται.

Η εφαρμογή κοινών προτύπων από οργανισμούς με μεγάλες ροές πληρωμών είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας χρηστών. Ορισμένες οντότητες μεταξύ των δημόσιων φορέων μεταφέρουν ή λαμβάνουν σημαντικό αριθμό πληρωμών, όπως, για παράδειγμα, οι φορολογικές και οι τελωνειακές αρχές, τα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και κοινωνικής ασφάλισης. Οι φορείς αυτοί θα πρέπει να ενθαρρύνονται να αρχίσουν να χρησιμοποιούν και να ζητούν κοινά πρότυπα (BIC και IBAN) τακτικά, αυξάνοντας τη γνώση για τα πρότυπα αυτά. Το γεγονός αυτό θα δείξει το ενδιαφέρον, αλλά και τη σπουδαιότητα που αποδίδουν τα κράτη μέλη σε αυτή την εξέλιξη.

6.5 Κοινοτικά νομοθετικά όργανα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μελετά επί του παρόντος ένα νέο Νομικό Πλαίσιο για τις πληρωμές στην εσωτερική αγορά ως ένα βήμα προς τη δημιουργία του "Ενιαίου Χώρου Πληρωμών" στην ΕΕ. Στόχος είναι να καταστούν οι πανευρωπαϊκές πληρωμές εύκολες, φθηνές και ασφαλείς όπως είναι οι εθνικές πληρωμές σήμερα και να ενισχυθεί περαιτέρω η ενιαία αγορά για τις υπηρεσίες πληρωμών, παρέχοντας ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο. Αυτό θεωρείται ουσιώδες για τη μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας και, ιδίως, του ηλεκτρονικού εμπορίου. Η νομοθεσία επιδιώκει τη βελτίωση της προστασίας του καταναλωτή και την αύξηση της αποδοτικότητας και της ασφάλειας των πληρωμών, εξαλείφοντας τεχνικούς και νομικούς φραγμούς.

Το Ευρωσύστημα χαιρετίζει τους στόχους της πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως ένα σημαντικό βήμα προς την υλοποίηση της ενιαίας αγοράς για τις υπηρεσίες πληρωμών στην ΕΕ.

Στόχος του νέου Νομικού Πλαισίου θα πρέπει να είναι η προώθηση της ενιαίας αγοράς για τις υπηρεσίες πληρωμών, με την υλοποίηση της ίδιας νομοθεσίας σε όλα τα κράτη μέλη. Το σχέδιο SEPA επικεντρώνεται ωστόσο στη ζώνη του ευρώ. Τα δύο σχέδια θα πρέπει να ενισχύσουν το ένα το άλλο. Το Ευρωσύστημα παρέχει ενεργά συμβουλευτικό ρόλο στο νομοθετικό έργο. Από την πλευρά του, θα συνεχίσει να επικεντρώνεται πρωτίστως στην επίτευξη του SEPA στη ζώνη του ευρώ. Συνεπώς, θα συμμετέχουν οι ενδιαφερόμενοι των άλλων κρατών μελών και στόχος θα είναι η ομαλή μετάβαση σε έναν διευρυμένο SEPA. Κατά αυτό τον τρόπο, οι χώρες που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ ως νόμισμά τους θα λάβουν σαφή ένδειξη για το τι αναμένεται από αυτές όταν γίνουν μέλη της ΟΝΕ.

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΕΡΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΥΚΗ ΒΙΒΛΟ ΤΟΥ ΕΡC ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ 2002 – 2010

Τα τελευταία 5-10 χρόνια, η Ευρώπη πέτυχε ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός, συμφωνώντας να εισαγάγει ένα ενιαίο νόμισμα –το ευρώ– και μετατρέποντας λογαριασμούς, τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε αυτό το νόμισμα. Έφθασε πλέον η ώρα να ξεκινήσει το επόμενο βήμα που θα διασφαλίσει ότι τα οικονομικά οφέλη αυτής της μετατροπής αφορούν όλους τους παράγοντες: καταναλωτές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μεγάλες εταιρείες, επιχειρήσεις λιανικής και τράπεζες. Στα προηγούμενα κεφάλαια τέθηκαν οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές για την επίτευξη αυτών των οφελών. Στο παρόν κεφάλαιο συνδυάζονται οι προτεινόμενες ενέργειες και τα σχετικά ορόσημα σε ένα συνολικό οδικό χάρτη:

- **Έως την 31η Δεκεμβρίου 2002:** *χάραξη ενός τεκμηριωμένου, συγκεντρωτικού και αναλυτικού οδικού χάρτη* με: (1) τη δημιουργία ισχυρής διαχειριστικής δομής και τη θέσπιση των πέντε ομάδων εργασίας έως την 1η Ιουλίου 2002, (2) την αναθεώρηση και τεκμηρίωση της επιλογής ενός πανευρωπαϊκού συστήματος εκκαθάρισης (π.χ. αναθεώρηση των υφιστάμενων επιλογών, της επιχειρηματικής λογικής, των επιχειρηματικών απαιτήσεων), (3) τη συστηματική ανάλυση των προτύπων, κανόνων, επιχειρηματικών πρακτικών και διατάξεων που απαιτούνται για την αυτοματοποιημένη επεξεργασία και (4) τη διεξαγωγή αναλυτικής έρευνας στα συγκεκριμένα δίκτυα και τις διατραπεζικές χρεώσεις (interchange fees), καθώς και με την πρόταση επιλογών που θα επιτρέπουν την αποδοτική διαχείριση μετρητών εντός της ζώνης του ευρώ (οι τελευταίες τρεις ενέργειες έως το τέλος του 2002). Οι προσπάθειες αυτές θα αποτελέσουν τη βάση για την ανάληψη συντονισμένων ενεργειών τα επόμενα 5-10 χρόνια.
- **Έως την 1η Ιουλίου 2003:** *επίτευξη των πρώτων απτών αποτελεσμάτων* με: (1) τη θέση σε λειτουργία ενός πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης, (2) τον καθορισμό ενός πανευρωπαϊκού προϊόντος άμεσης χρέωσης (π.χ. με τον προσδιορισμό της ανώτατης αξίας, των απαιτήσεων, του χρονοδιαγράμματος μετάπτωσης) και (3) τη σύναψη συμφωνίας για τα βασικά πρότυπα, κανόνες και διατάξεις για τις μεταφορές πιστώσεων και τις κάρτες, ενισχύοντας τα υφιστάμενα πρότυπα (π.χ. IBAN, BIC, MT103+). Αυτοί οι στόχοι είναι φιλόδοξοι, αλλά απαραίτητοι προκειμένου να δοθεί η σωστή ώθηση και να καταστούν αξιόπιστες οι προσπάθειες στους άλλους ενδιαφερομένους.
- **Έως την 31η Δεκεμβρίου 2004:** *επιτάχυνση των δραστηριοτήτων* με: (1) τη διοχέτευση ποσοστού 50% του όγκου διασυνοριακών πληρωμών στην υποδομή PEACH και (2) τη σύναψη συμφωνίας για τα πρότυπα των υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας και το σχέδιο υλοποίησής της

(συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την παροχή κινήτρων και καταληκτικών ημερομηνιών). Μέχρι τότε ο κλάδος θα πρέπει να βρίσκεται σε φάση επιτάχυνσης, υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει πραγματική θέληση για πρόοδο.

- **Έως την 1η Ιουλίου 2005:** το επόμενο κύμα καινοτομιών, αρχής γενομένης από την επεξεργασία της πρώτης συναλλαγής του νέου πανευρωπαϊκού μέσου άμεσης χρέωσης. Μέχρι τότε, η διαχειριστική δομή θα πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι μπορεί να ανταποκριθεί στις συνεχείς αλλαγές του περιβάλλοντος με την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών.
- **Έως την 31η Δεκεμβρίου 2007:** επίτευξη του στόχου που έχει τεθεί για το επίπεδο παροχής υπηρεσιών της πανευρωπαϊκής υποδομής, ώστε οι τράπεζες να είναι σε θέση να αποκομίσουν όλα τα οφέλη από τη μετάπτωση στα λογιστήριά τους.
- **Έως την 31η Δεκεμβρίου 2010:** επίτευξη πλήρους μετάπτωσης για τις τράπεζες και τους πελάτες τους στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ με την πραγματοποίηση όλων των οικονομικών οφελών και μια σαφή μεταστροφή του τρόπου σκέψης από τη "Μετάπτωση στον SEPA" στη "Διαχείριση του SEPA ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα". Παρόλο που ο χρονικός ορίζοντας φαίνεται μακρύς, είναι αρκετά φιλόδοξος λόγω των αλλαγών που πρέπει να συντελεστούν στη νομοθεσία, στις δραστηριότητες χιλιάδων τραπεζών και στις συνήθειες εκατομμυρίων πελατών.

Η επίτευξη αυτών των οροσήμων θα απαιτήσει σημαντικές εργασίες από τις τράπεζες, αλλά και από άλλους βασικούς ενδιαφερομένους (π.χ. πελάτες, ΕΚΤ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, φορείς παροχής τεχνολογίας). Η ικανότητα αυτής της πρωτοβουλίας να τηρήσει τα εν λόγω ορόσημα θα εξαρτηθεί κατά συνέπεια από την προθυμία και τις δεσμεύσεις κάθε ενδιαφερομένου προς την υλοποίηση του SEPA.

Η λήψη σαφών αποφάσεων και ενεργειών και ο καθορισμός οροσήμων αποτελούν τα βασικά συστατικά για τη μετατροπή της ζώνης του ευρώ σε έναν Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ. Το επόμενο κεφάλαιο αφορά το τελευταίο συστατικό στοιχείο που απαιτείται για να γίνει αυτό πραγματικότητα: μια ισχυρή διαχειριστική δομή.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΟΥ SEPA

Πρώτη υπόθεση εργασίας για τις δυνατότητες επιτυχίας του SEPA: τα οφέλη του SEPA για έναν μεγάλο εταιρικό πελάτη

Στο παράδειγμά μας (βλ. Σχήμα 1), ένας εταιρικός πελάτης εκτελεί και δέχεται πληρωμές από και προς τις 12 χώρες της ζώνης του ευρώ. Στη χώρα X του πελάτη, υπάρχει ένα σαφώς καθορισμένο εθνικό πρότυπο για την ενεργοποίηση πληρωμής και τη συμφωνία λογαριασμών που επιτρέπει πολύ υψηλό βαθμό αυτοματισμού. Επιπλέον, οι πληρωμές του τίθενται σε επεξεργασία με πολύ αποδοτικό τρόπο μέσω ενός εθνικού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης (ACH), το οποίο βασίζεται σε οικονομίες κλίμακας που προκύπτουν από εκατομμύρια πληρωμών ημερησίως. Ωστόσο, αυτός ο πελάτης δυσκολεύεται να επιτύχει τον ίδιο βαθμό αποδοτικότητας στις πληρωμές του προς και από άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ.

Στη γειτονική χώρα Y, ο εν λόγω πελάτης πραγματοποιεί σημαντικές αγορές που προκαλούν εξερχόμενες διασυνοριακές πληρωμές, καθώς και πωλήσεις που προκαλούν εισερχόμενες διασυνοριακές πληρωμές. Δυστυχώς, οι πωλητές στη χώρα Y πρέπει να αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο από τους αντίστοιχους ανταγωνιστές στη χώρα X του πελάτη, παρόλο που ανήκουν στην ίδια νομισματική ζώνη. Κατά τον ίδιο τρόπο, η λήψη πληρωμών από πελάτες που βρίσκονται σε άλλο σημείο της νομισματικής ζώνης είναι λιγότερο αποδοτική σε σχέση με τη λήψη πληρωμών από πελάτες που βρίσκονται στην ίδια του τη χώρα. Η τράπεζα X του πελάτη αντιμετωπίζει τις πληρωμές προς τη χώρα Y ως διασυνοριακές πληρωμές και ζητεί από τον πελάτη να υποβάλλει τις εντολές πληρωμής σε ξεχωριστό αρχείο βάσει των αποκλειστικών προτύπων της τράπεζας αυτής. Επιπλέον, όσον αφορά τις εισερχόμενες πληρωμές από τη χώρα Y, δεν υπάρχει πρότυπο που να επιτρέπει την αυτόματη συμφωνία λογαριασμών, επομένως έχει προσληφθεί επιπλέον προσωπικό για να εντοπίζει αυτές τις πληρωμές χωρίς τη χρήση μηχανικών μέσων.

Σχήμα 1. Ο SEPA δεν έχει επιτευχθεί για τον εταιρικό πελάτη

Εφόσον είχε δημιουργηθεί ένα πανευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα εκκαθάρισης (PEACH) για τις διασυνοριακές μεταφορές πιστώσεων, ο εν λόγω πελάτης ανέμενε επίπεδο παροχής υπηρεσιών ανάλογο με το εθνικό ACH (δηλαδή, ένα πανευρωπαϊκό πρότυπο για την ενεργοποίηση πληρωμής και τη συμφωνία λογαριασμών). Επομένως, η έκπληξή του ήταν αρνητική όταν ανακάλυψε ότι οι διασυνοριακές πληρωμές είχαν, κατά τη γνώμη του, τεθεί σε επεξεργασία το ίδιο ανεπαρκώς όπως στην προηγούμενη κατάσταση. Ο πελάτης σκέφθηκε να αλλάξει τράπεζα προκειμένου να επιτύχει καλύτερη λύση, αλλά εγκατέλειψε την ιδέα όταν ανακάλυψε ότι αυτό θα σήμαινε μεγάλο κόστος λόγω αλλαγών στο σύστημά του (αφού θα έπρεπε να αλλάξει από ένα αποκλειστικό πρότυπο ενεργοποίησης πληρωμής σε ένα άλλο).

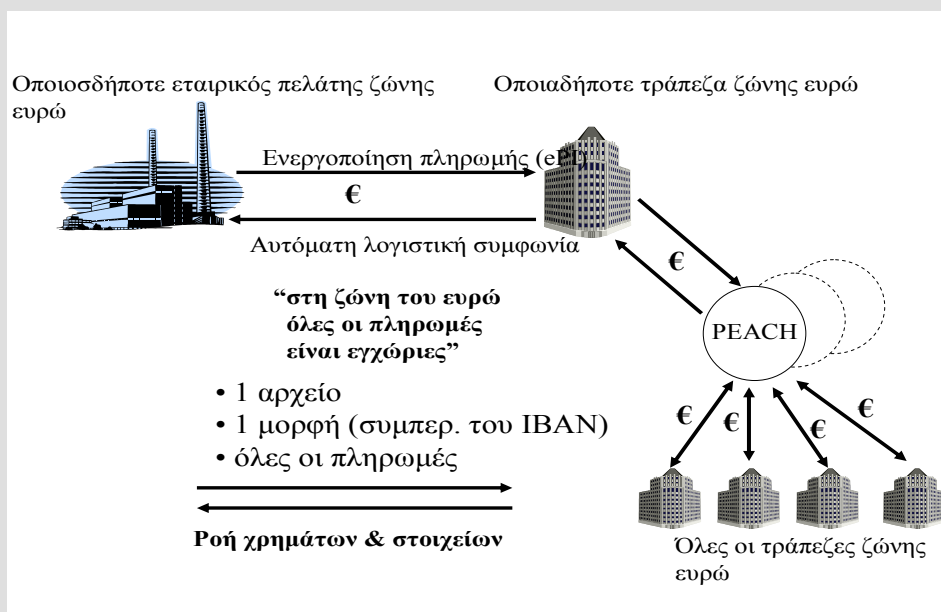
Σε μια δεύτερη γειτονική χώρα Z, ο πελάτης έχει αγοράσει άλλη εταιρεία μετά την εισαγωγή του ευρώ. Η αρχική του ιδέα ήταν να μειώσει το κόστος ενοποιώντας τις χρηματοοικονομικές λειτουργίες της θυγατρικής με εκείνες της μητρικής εταιρείας. Ωστόσο, αυτό ήταν πολύ πιο δύσκολο στην πράξη. Οι εθνικές πληρωμές της θυγατρικής στη χώρα Z ήταν ήδη πλήρως αυτοματοποιημένες και το ίδιο αποδοτικές όπως και οι αντίστοιχες της μητρικής εταιρείας, όμως τα εθνικά πρότυπα που χρησιμοποιούνταν ήταν τελείως διαφορετικά και ασύμβατα. Επομένως, η εταιρεία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κόστος προσαρμογής των συστημάτων των κεντρικών ταμείων σε ένα νέο σύνολο εθνικών προτύπων θα ήταν μεγαλύτερο από την εξοικονόμηση κόστους που θα προκαλούσε. Η εταιρεία απέκλεισε επίσης το ενδεχόμενο αντιμετώπισης όλων των πληρωμών της χώρας Z ως διασυνοριακών που θα αποστέλλονταν από την μητρική εταιρεία για επεξεργασία μέσω του PEACH, όταν έμαθε ότι έτσι θα μειωνόταν σε πολύ μεγάλο βαθμό το ποσοστό αυτοματισμού. Επιπλέον, η εταιρεία έμαθε ότι το PEACH αποδεχόταν μόνο ένα μέσο πληρωμής (τις μεταφορές πιστώσεων), με αποτέλεσμα ότι η μεγάλη ποσότητα των εθνικών άμεσων χρεώσεων της χώρας Z θα έπρεπε να τεθεί σε επεξεργασία ούτως ή άλλως σε τοπικό επίπεδο.

Οι εταιρικοί διαχειριστές διαθεσίμων ονειρεύονταν εδώ και καιρό ότι θα ήταν κάποτε σε θέση να αποστέλλουν όλες τις πληρωμές σε 1 αρχείο και σε 1 μορφή προς οποιαδήποτε τράπεζα για εκτέλεση, ανεξάρτητα από τον προορισμό (εθνικό ή διασυνοριακό). Στο παράδειγμά μας (βλ. σχήμα 2), αυτό θα σήμαινε ότι ένας εταιρικός πελάτης με υποχρεώσεις πληρωμής και στις 12 χώρες του ευρώ δεν θα χρειαζόταν πλέον να στηρίζεται σε 12 διαφορετικές τράπεζες που θα ζητούσαν 12 διαφορετικά αρχεία.

Ωστόσο, εντός του SEPA, όλες οι τράπεζες, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, θα είχαν τη ικανότητα να εξυπηρετήσουν αυτόν τον συγκεκριμένο εταιρικό πελάτη, γεγονός που θα βελτιώνει το επίπεδο παροχής υπηρεσιών και θα τόνωνε τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, ως πρόσθετο όφελος, οποιαδήποτε τράπεζα θα ήταν σε θέση να προσφέρει στοιχεία για όλες τις εισερχόμενες πληρωμές από οποιαδήποτε από τις 12 χώρες σε 1 αρχείο και σε 1 μορφή, παρέχοντας τη δυνατότητα για αυτόματη συμφωνία των λογαριασμών του εταιρικού πελάτη. Εν συντομία, ο SEPA θα έδινε τεράστια ώθηση στην ολική αυτοματοποιημένη επεξεργασία για εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε δύο ή περισσότερες χώρες, διευκολύνοντας την αυτοματοποίηση της σχέσης πελάτη-τράπεζας. Ένα πρόσθετο όφελος για τον εταιρικό πελάτη που θα ενίσχυε τον ανταγωνισμό μεταξύ τραπεζών είναι ότι ο πελάτης θα μπορούσε εύκολα να ζητήσει την εκτέλεση των πληρωμών του από οποιαδήποτε τράπεζα στη ζώνη του ευρώ χωρίς να μεταβάλει τη μορφή του μηνύματος. Στην προηγούμενη περίπτωση, υπήρχαν 12 διαφορετικές εθνικές υποδομές και ένα PEACH (που κάλυπτε μόνο διασυνοριακές πληρωμές για ένα μέσο πληρωμής). Στην περίπτωση που επιτευχθεί πλήρως ο SEPA, έχουμε ένα μικρότερο αριθμό πανευρωπαϊκών υποδομών. Σε αυτό το παράδειγμα (παράδειγμα 3), ανταγωνιζόμενα PEACH που βασίζονται στα ίδια πρότυπα και επιχειρηματικές πρακτικές αναλαμβάνουν όλους τους τύπους πληρωμών σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Από τη σκοπιά της επεξεργασίας, το σχήμα 1 αντιπροσωπεύει την τρέχουσα κατάσταση κατά την οποία οι εθνικές πληρωμές τίθενται σε επεξεργασία σε οικονομίες κλίμακας (εκατομμύρια πληρωμές) σε εθνικά ACH, ενώ οι διασυνοριακές πληρωμές τίθενται σε επεξεργασία σε ένα PEACH με λίγες μόνο συναλλαγές (χιλιάδες πληρωμές). Ωστόσο, στο σχήμα 2, οι διασυνοριακές πληρωμές μπορούν να ωφεληθούν εξίσου από τις οικονομίες κλίμακας, οι οποίες είναι μεγαλύτερες από πριν, καθώς ο προηγούμενος όγκος πληρωμών των 12 εθνικών υποδομών συγκεντρώνεται σε λίγα εναπομείναντα PEACH.

Σχήμα 2. Ο SEPA έχει επιτευχθεί πλήρως για τον εταιρικό πελάτη

Δεύτερη υπόθεση εργασίας για τις δυνατότητες επιτυχίας του SEPA: τα οφέλη του SEPA για έναν μικρό εταιρικό πελάτη

Το παράδειγμα αυτό εξετάζει την περίπτωση ενός μικρού εταιρικού πελάτη μιας τράπεζας. Η εταιρεία κατασκευάζει υποδήματα στη χώρα X και μέχρι τώρα πωλεί τα προϊόντα της μόνο σε εθνικό επίπεδο. Ένας από τους λόγους που δεν έχει επεκτείνει τις πωλήσεις εκτός της χώρας της αφορούσε το πρόβλημα της ασφάλειας των πληρωμών. Στην προηγούμενη δομή της εταιρείας, τα μικρά εθνικά υποδηματοποιεία είχαν συμφωνήσει να πληρώνουν έναντι άμεσης χρέωσης. Κατά αυτό τον τρόπο, ο κατασκευαστής μας θα μπορούσε να πωλήσει χωρίς άσκοπο κίνδυνο που θα προέκυπτε από την πλευρά της πώλησης, ενώ οι πελάτες του είχαν συμφωνήσει να πληρώνουν σύμφωνα με μια καλά θεσπισμένη και φθηνή εθνική διαδικασία. Ωστόσο, το ίδιο μέσο πληρωμής δεν ήταν διαθέσιμο σε πελάτες άλλων χωρών. Συνεπώς, η εταιρεία μας πρότεινε την εκτέλεση πληρωμών έναντι τεκμηριωμένης πίστωσης (που ονομάζεται επίσης πιστωτική επιστολή και χρησιμοποιείται κυρίως για τη διασφάλιση των πληρωμών από χώρες εκτός της ΕΕ που χαρακτηρίζονται επισφαλείς) ως εναλλακτική λύση για την αποφυγή κινδύνου, όμως στις περισσότερες περιπτώσεις οι πιθανοί πελάτες είχαν απορρίψει αυτό το μέσο πληρωμής ως ιδιαίτερα ακριβό.

Μέσω μιας πανευρωπαϊκής άμεσης χρέωσης (PEDD), η εταιρεία θα ήταν σε θέση να προσφέρει τις ίδιες συνθήκες πληρωμής σε οποιοδήποτε ενδεχόμενο πελάτη στη ζώνη του ευρώ. Επομένως, σε αυτή την περίπτωση, η PEDD επιτρέπει στην εταιρεία να αντιμετωπίζει τη ζώνη του ευρώ ως περιοχή εγχώριων πληρωμών προσφέροντας στους πελάτες της ένα αποδοτικό και φθινό μέσο πληρωμής ανάλογο με αυτό των εθνικών πρακτικών στο οποίο είχαν συνηθίσει οι εθνικοί της πελάτες. Για την εταιρεία, αυτή η σημαντική επέκταση της εσωτερικής αγοράς θα σήμαινε αύξηση των πωλήσεων χωρίς να διατρέχει τον πρόσθετο κίνδυνο κατά την εκτέλεση, υπό τις προηγούμενες συνθήκες, διασυνοριακών συναλλαγών.

Τρίτη υπόθεση εργασίας για τις δυνατότητες επιτυχίας του SEPA: τα οφέλη του SEPA για έναν ιδιώτη

Σε αυτό το παράδειγμα, έχουμε έναν ιδιώτη που κατοικεί με την οικογένειά του στη χώρα X της ζώνης του ευρώ, αλλά εργάζεται στη χώρα Y της ζώνης του ευρώ, όπου κατοικεί τις εργάσιμες ημέρες. Προκειμένου να εξασφαλίσει τις βασικές υπηρεσίες κοινής ωφελείας (ηλεκτρικό, φυσικό αέριο, τηλέφωνο κ.λπ.) και για τα δυο του σπίτια, πρέπει να τηρεί τραπεζικό λογαριασμό σε καθεμία από τις δύο χώρες και να δέχεται τοπικές άμεσες χρεώσεις. Παρατηρεί ότι οι μεταφορές πιστώσεων που ενεργοποιούνται εντός της κάθε χώρας συνήθως εκτελούνται σε μία ημέρα έναντι τριών ημερών όταν αποστέλλονται μεταξύ δύο χωρών. Επιπροσθέτως, ενοχλείται που χρειάζεται μια συγκεκριμένη χρεωστική κάρτα για κάθε χώρα. Κάθε κάρτα λειτουργεί πολύ καλά στη χώρα έκδοσης, αλλά είναι κατά βάση άχρηστη εκτός των συνόρων της, αφού δεν γίνεται αποδεκτή για πληρωμές, ενώ οι αναλήψεις μετρητών είναι πολύ δαπανηρές, αν όχι αδύνατες. Λόγω περιορισμών των τραπεζικών υποδομών, η εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και των κερμάτων ευρώ το 2002 δεν άλλαξε την κατάσταση.

Ωστόσο, η κατάσταση αλλάζει όταν το PEACH αρχίζει να επεξεργάζεται, πέραν των μεταφορών πιστώσεων, και πανευρωπαϊκές άμεσες χρεώσεις. Η μεταβολή αυτή επιτρέπει στους φορείς παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας στη ζώνη του ευρώ να θεσπίσουν διαδικασίες άμεσης χρέωσης με οποιαδήποτε τράπεζα της ζώνης του ευρώ, εξαλείφοντας την ανάγκη τήρησης τραπεζικού λογαριασμού στην κάθε χώρα. Για τον ιδιώτη, αυτό απλοποιεί τα πράγματα σε μεγάλο βαθμό, αφού του επιτρέπει να χρησιμοποιεί μία μόνο τράπεζα για όλες τις τραπεζικές του υπηρεσίες. Πρώτα αποφασίζει να συγκρίνει τις τράπεζες μεταξύ τους στη χώρα X και Y για να αποφασίσει ποια προσφέρει την καλύτερη σχέση υπηρεσίας/τιμής. Όμως, προς έκπληξή του, τελικά αποφασίζει ότι η καλύτερη προσφορά προέρχεται από μια τράπεζα του διαδικτύου μέσω μιας τρίτης χώρας Z της ζώνης του ευρώ. Πέραν της παροχής της PEDD, η τράπεζα αυτή προσφέρει επίσης δύο επιλογές όσον αφορά τις μεταφορές πιστώσεων παρέχοντας το ίδιο επίπεδο υπηρεσιών ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης του δικαιούχου εντός της ζώνης του ευρώ.

Ωστόσο, για επείγουσες πληρωμές, είναι δυνατόν να πληρώσει μια υπηρεσία προστιθέμενης αξίας για να επιτύχει διακανονισμό ίδιας ημέρας. Τέλος, είναι σε θέση να αντικαταστήσει τις εθνικές χρεωστικές κάρτες με μια πανευρωπαϊκή κάρτα την οποία μπορεί να χρησιμοποιεί χωρίς πρόβλημα σε πολλά καταστήματα και αυτόματες μηχανές πώλησης σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ. Επιπλέον, αυτή η κάρτα του επιτρέπει να κάνει ανάληψη μετρητών από οποιαδήποτε ATM με λογικό κόστος. Η εμπειρία τον διδάσκει ότι ο SEPA έχει ανοίξει μια τελειώς καινούργια διάσταση στον ανταγωνισμό, με δυνατότητες που μέχρι τότε ούτε τις είχε ονειρευτεί.

**ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ 4^{ης} ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡC ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΤ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΔΕΙΚΤΕΣ SEPA (30/09/2004)**

Χώρα	Αριθ. τραπεζών που συμμετέχουν:		Ποσοστό εφαρμογής:		
	Credeuro	ICP	IBAN **	BIC **	PEACH***
AT	235	234	100%	100%	100%
BE	39	37	100%	100%	100%
DK	24	18	100%	100%	100%
DE *	1549	2524	100%	100%	100%
ES	169	166	99%	99%	100%
FI	331	331	100%	100%	100%
FR *	7 ¹¹	591	100%	100%	100%
GR	21	21	100%	100%	100%
IE	5	4	100%	100%	****
IT	98	167	100%	100%	100%
LU	40	40	100%	100%	100%
NL *	103	103	100%	100%	100%
PT	16	16	100%	100%	100%
SE *	17	145	95%	95%	100%
UK	18	13	71%	79%	100%
Σύνολο	2672	4410			

* Σημειώστε ότι στη Γερμανία (DE), τη Γαλλία (FR), την Ολλανδία (NL) και τη Σουηδία (SE), όλες οι τράπεζες έχουν υιοθετήσει το ICP σε εθνικό επίπεδο. Έτσι, τα στοιχεία που αναφέρονται είναι ο συνολικός αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων για το 2002 σύμφωνα με το Μπλε Βιβλίο (Blue Book) του Απριλίου 2004.

** Αναλογία χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που θέτουν στη διάθεση των πελατών τους κωδικούς IBAN και BIC αυτομάτως και σε μόνιμη βάση, μέσω των εντύπων κίνησης λογαριασμών τους.

*** Αναλογία πιστωτικών ιδρυμάτων που θα μπορούσαν να είναι προσβάσιμα μέσω του PEACH.

**** Η Ιρλανδία δεν έχει σήμερα άμεσους συμμετέχοντες στο STEP2. Ωστόσο, ορισμένες ιρλανδικές τράπεζες συμμετέχουν έμμεσα και οι πληρωμές μπορούν να γίνονται στους λογαριασμούς των

¹¹ Αντιπροσωπεύει περίπου 70% των διασυνοριακών συναλλαγών.

πελατών αυτών των τραπεζών μέσω του STEP2. Αυτό θα συνεχίσει να ισχύει έως ότου καθοριστεί σημείο πρόσβασης στο STEP2.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (EPC)

Προτεινόμενη βασική δομή του EPC και ευθυγράμμιση με τα πρότυπα ECBS και SWIFT

Σημ. 1) Η Συντονιστική Επιτροπή του EPC θα αποτελέσει την Επιτροπή της ECBS.

Σημ. 2) Η δομή των ομάδων δράσης του EPC και των ομάδων εργασίας της ECBS θα επαναπροσδιοριστεί.

ΕΠΤΑ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Το Ευρωσύστημα παρακολουθεί τις εργασίες τυποποίησης του τραπεζικού κλάδου και, ως αποτέλεσμα αυτής της παρακολούθησης, έχει ορίσει ένα σύνολο συστάσεων υψηλού επίπεδου. Το Φεβρουάριο του 2004, παρουσίασε αυτές τις συστάσεις στον τραπεζικό κλάδο. Έκτοτε, οι συστάσεις αποτελούν τη βάση για στενότερη συνεργασία και θα αναθεωρούνται σε συνεννόηση με τον τραπεζικό κλάδο.

Σύσταση 1 (όραμα στρατηγικής): Το EPC πρέπει να διατυπώνει και να αναθεωρεί τακτικά το **όραμα στρατηγικής** σχετικά με το ποια πρότυπα (επιχειρηματικά και τεχνικά) είναι αναγκαία για τη στήριξη της επίτευξης του τελικού σταδίου του SEPA για κάθε μέσο πληρωμής (μεταφορά πιστώσεων, άμεση χρέωση, κάρτες).

Το όραμα στρατηγικής πρέπει να καθοδηγείται από τη ζήτηση των πελατών και να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που παρέχει η ολοκλήρωση της ζώνης του ευρώ και η τεχνολογική πρόοδος. Το όραμα πρέπει:

- να καθοδηγείται από το υψηλότερο στρατηγικό επίπεδο (δηλ. το επίπεδο των γενικών διευθυντών),
- να συμπληρώνεται με ένα λεπτομερές συνολικό σχέδιο δράσης (βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο, μακροπρόθεσμο) που θα αναπτυχθεί και θα θεσπιστεί από τους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς σύμφωνα με τα καθήκοντά τους,
- να διασφαλίζει ότι ο SEPA παρέχει στον τραπεζικό κλάδο την ευκαιρία να καθορίζει και να εφαρμόζει ασφαλείς, αποδοτικές και πλήρως αυτοματοποιημένες υπηρεσίες πληρωμών που χρησιμοποιούν την καλύτερη διαθέσιμη τεχνολογία.

Σύσταση 2 (επιχειρηματικό μοντέλο): Οι εργασίες τυποποίησης πρέπει να κινητοποιούνται από μια θετική αξιολόγηση των επιχειρηματικών αναγκών και ενός **επιχειρηματικού μοντέλου** που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε ολόκληρη την Ευρώπη σε πανευρωπαϊκά σχήματα πληρωμών. Συγκεκριμένα, αυτή η διαδικασία πρέπει να διασφαλίζει στο μέγιστο δυνατό βαθμό ότι οι εθνικοί φορείς είναι καλά ενημερωμένοι και ότι τόσο τα εθνικά συμφέροντα όσο και τα συμφέροντα όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων λαμβάνονται υπόψη.

Το επιχειρηματικό μοντέλο θα πρέπει να αναπτυχθεί για όλες τις υπηρεσίες εντός του SEPA, συμπεριλαμβανομένων των ολοκληρωμένων βασικών σειρών δεδομένων (end-to-end core datasets) για τις υπηρεσίες πληρωμών.

Σύσταση 3 (διαδικασίες): Πρέπει να θεσπιστούν **σαφείς και αποδοτικές διαδικασίες** για τη διαδικασία της τυποποίησης, στις οποίες θα συμπεριλαμβάνεται η εξέταση των επιχειρηματικών απαιτήσεων για τα πανευρωπαϊκά σχήματα πληρωμών, προκειμένου αυτές να καθοριστούν περαιτέρω και να αναπτυχθούν υποστηρικτικά πρότυπα.

Ειδική προσοχή πρέπει να δοθεί στη στήριξη, τη διευκόλυνση και την προώθηση της υιοθέτησης και της υλοποίησης των πανευρωπαϊκών προτύπων.

Η διαδικασία πρέπει να εκσυγχρονιστεί, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η διαβούλευση και η αξιολόγηση γίνονται αποδοτικά και έγκαιρα.

Σύσταση 4 (ρόλοι): Οι αντίστοιχοι **ρόλοι** και αρμοδιότητες των διαφόρων μερών πρέπει να αποσαφηνιστούν, συμπεριλαμβανομένων των ρόλων και των αρμοδιοτήτων των α) ευρωπαϊκών οργανισμών τραπεζικών προτύπων, β) άλλων οργανισμών τυποποίησης και γ) άλλων ενδιαφερομένων.

- Ο συνολικός τρόπος λειτουργίας (*modus operandi*) των υπεύθυνων οργανισμών πρέπει να εκσυγχρονιστεί, ώστε να εξασφαλίζει έναν αποδοτικό καθορισμό και έγκριση προτύπων.
- Όπου είναι σκόπιμο, υπογράφεται Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ των ενδιαφερομένων (π.χ. EPC, ECBS, SWIFT, κ.λπ.) με το οποίο καθορίζεται ο διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων και ο καταμερισμός των εργασιών.
- Το EPC πρέπει να διαδραματίζει ισχυρότερο ρόλο όσον αφορά τα πρότυπα, επιδεικνύοντας ότι είναι το όργανο που καθοδηγεί το έργο της ECBS για τον SEPA και την επίσημη ένταξή της ECBS στη δομή του EPC. Πρέπει να επιτευχθεί συμφωνία για ένα μοντέλο απρόσκοπτης, ολοκληρωμένης συνεργασίας μεταξύ EPC και ECBS, που θα τεθεί σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατόν και θα λειτουργήσει το αργότερο μέχρι το τέλος του 2004.

Σύσταση 5 (ενισχυμένη συνεργασία): Επίσης, ιδίως ενόψει της ενσωμάτωσης των εργασιών τυποποίησης που χρειάζονται για τον SEPA στο ευρύτερο διεθνές πλαίσιο, το EPC καλείται να υποβάλει προτάσεις προκειμένου:

1. να ενισχύσει τη συνεργασία με:
 - το SWIFT και τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Προτύπων (European Standards Organisations - ESO), με στόχο να διασφαλίσει το κατάλληλο επίπεδο συντονισμού για τον καθορισμό των σχετικών προτύπων,
 - τις ευρωπαϊκές αρχές με στόχο να στηρίξει την εφαρμογή των προτύπων του SEPA (τέτοιες προτάσεις πρέπει να προβλέπουν τη συμμετοχή σημαντικών αντιπροσωπευτικών οργάνων και φορέων του τραπεζικού κλάδου, όπως το EPC, οι ECSAs και η EBA, ώστε να διασφαλιστεί ένα κατάλληλο επίπεδο προώθησης και υποστήριξης).
2. να υποστηρίξει την ανάπτυξη ευρωπαϊκών προτύπων παγκοσμίως μέσω σημαντικών διεθνών οργανισμών τυποποίησης (π.χ. ISO και SWIFT).
3. να επανεξετάσει το ρόλο των εθνικών και ευρωπαϊκών τραπεζικών ενώσεων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ρόλοι τους δεν συγκρούονται και ότι ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος εκπροσωπείται επαρκώς, ιδιαίτερα όσον αφορά τις εργασίες τυποποίησης. Επιπλέον, συνιστάται, όποτε λαμβάνεται κοινή απόφαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. καθορισμός ενός πανευρωπαϊκού προτύπου, κ.λπ.), οι

εθνικές τραπεζικές ενώσεις να καθοδηγούν την εφαρμογή της σε εθνικό επίπεδο με τη διάδοση σχετικής πληροφόρησης στις τράπεζες μέλη τους που είναι εγκατεστημένες στη χώρα.

Σύσταση 6 (ασφάλεια): Το EPC πρέπει να καθορίσει ένα ελάχιστο κοινό επίπεδο **ασφάλειας** παρεχόμενης σε όλη την Ευρώπη, καθώς και ένα σαφές μήνυμα προς τους χρήστες ότι οι ανησυχίες για την ασφάλεια λαμβάνονται σαφώς και δεόντως υπόψη. Συγκεκριμένα, ο τραπεζικός κλάδος καλείται:

1. να εξετάσει, σε συνεργασία με το Ευρωσύστημα, το ενδεχόμενο θέσπισης Προγράμματος Πιστοποίησης Προϊόντων, για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις σε θέματα ασφάλειας. Αυτό το πρόγραμμα μπορεί να επιτρέπει την πιστοποίηση των προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην παροχή συστημάτων πληρωμών (και μπορεί επίσης να επεκταθεί σε άλλες σημαντικές χρηματοπιστωτικές εφαρμογές) βάσει ορισμένων κριτηρίων ασφαλείας που πρέπει να καθοριστούν.
2. να επεξεργαστεί περαιτέρω πιθανές ενέργειες και πρωτοβουλίες με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας των υπηρεσιών πληρωμών και την καταπολέμηση της απάτης (π.χ. ηλεκτρονική αναγνώριση/πελατών τραπεζών, κ.λπ.).

Σύσταση 7 (επικοινωνία): Η εφαρμογή προτύπων πρέπει να συνοδεύεται από μια συνεπή **επικοινωνιακή στρατηγική** με συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων και όλων των τελικών χρηστών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ EPC

Αποφάσεις του EPC

Αποφάσεις σχετικά με την πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση, 17 Ιουνίου 2004

Λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκία των πελατών να διαθέτουν ένα περιορισμένο σύνολο εύχρηστων, φθηνών, αξιόπιστων και προβλέψιμων πανευρωπαϊκών μέσων πληρωμής με τα οποία θα καλύπτουν τις σημαντικότερες συναλλακτικές ανάγκες τους, καθώς και το γεγονός ότι οι άμεσες χρεώσεις ανταποκρίνονται σε μια πραγματική ανάγκη επεξεργασίας περιοδικών και μη πληρωμών, το EPC ενέκρινε τη δημιουργία ενός νέου ηλεκτρονικού σχήματος PEDD που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συναλλαγές εντός της Ε.Ε. (δηλ. τόσο διασυνοριακές όσο και εθνικές συναλλαγές), θεωρώντας ότι:

- (1) ένα νέο μέσο μπορεί να συνυπάρχει με τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα στη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου και αποτελεί τον ταχύτερο τρόπο θέσης σε λειτουργία της PEDD.
- (2) το νέο μέσο για την επεξεργασία διασυνοριακών και εθνικών συναλλαγών άμεσης χρέωσης, προσανατολισμένο στο μέλλον και ασφαλές για τις συναλλαγές εντός της ΕΕ, θα πρέπει σταδιακά να οδηγήσει τους αντισυμβαλλομένους να το χρησιμοποιούν για εθνικές συναλλαγές και να αποτελέσει τη βάση ενός εύρωστου επιχειρηματικού πλαισίου.

Το EPC όρισε την πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση (PEDD) ως εξής:

"Το μέσο που διέπεται από τους κανόνες του σχήματος PEDD για την εκτέλεση πληρωμών σε ευρώ εντός του SEPA από τραπεζικούς λογαριασμούς που επιτρέπεται να υποστηρίζουν άμεσες χρεώσεις.

Συναλλαγές για την είσπραξη χρημάτων από τον τραπεζικό λογαριασμό του οφειλέτη ενεργοποιούνται από τον δικαιούχο μέσω της τράπεζάς του (τράπεζα του δικαιούχου), όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ δικαιούχου και οφειλέτη, με βάση την εξουσιοδότηση που έχει δοθεί στον δικαιούχο από τον οφειλέτη για τη χρέωση του λογαριασμού του (εντολή)".

Το EPC, εκ μέρους της ευρωπαϊκής τραπεζικής κοινότητας, είναι υπόλογο για το σχήμα και υπεύθυνο για τη διαχείριση των κανόνων του. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρωστία του σχήματος και η εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην PEDD, οι τράπεζες είναι υπεύθυνες για μείζονες διεργασίες, π.χ. τη σύσταση της PEDD και την επεξεργασία των συναλλαγών. Θα καθοριστούν κανόνες προστασίας των καταναλωτών σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, συμπεριλαμβανομένης μιας διαδικασίας επίλυσης διαφορών και επανόρθωσης βάσει της Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών (Alternative Dispute Resolution).

Η τράπεζα του δικαιούχου πρέπει να έχει πρόσβαση στην τράπεζα του οφειλέτη και η τράπεζα του οφειλέτη πρέπει να αποδέχεται την PEDD, ώστε κάθε δικαιούχος εξουσιοδοτημένος να εκδώσει την PEDD να μπορεί να έλθει σε επαφή με κάθε οφειλέτη που είναι διατεθειμένος να πληρώσει μέσω PEDD εντός του SEPA. Οι οφειλέτες μπορούν να αρνηθούν τη χρέωση του λογαριασμού τους με συναλλαγές μέσω της PEDD.

Η PEDD θα πρέπει σταδιακά να καλύψει όλους τους τομείς της αγοράς. Οι κρατικοί οργανισμοί και οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας θα πρέπει να υιοθετήσουν την PEDD, προκειμένου να καταστήσουν το σχήμα βιώσιμο και να στηρίξουν τις τράπεζες στις επενδύσεις τους. Η μετάπτωση των ροών πληρωμών θα καθοδηγείται από την αγορά. Τα διατραπεζικά δεδομένα και οι ροές πληρωμών θα τηρούν τους κανόνες του σχήματος PEDD. Η όποια μετάπτωση εθνικών σχημάτων άμεσης χρέωσης στην PEDD θα ακολουθεί σταδιακές διαδικασίες που θα προσδιοριστούν σε εθνικό επίπεδο από τις τράπεζες σε συνεννόηση με τους πελάτες τους.

Όσον αφορά την ανάπτυξη και την υλοποίηση της PEDD, η βασική αρχή είναι η έναρξη με ένα βασικό σχήμα που θα μπορούσε να εξελιχθεί κατά τρόπο που να καλύψει όσο το δυνατόν καλύτερα τις διάφορες ανάγκες της αγοράς. Θα πρέπει να υπάρχει το ίδιο σχήμα όσον αφορά τα μέσα και την επεξεργασία περιοδικών και εφάπαξ συναλλαγών άμεσης χρέωσης. Το χρονοδιάγραμμα θα αποτελείται από δύο φάσεις, κατόπιν συμφωνίας του μοντέλου που θα ψηφιστεί τον Ιούνιο του 2004:

- κατά την πρώτη φάση θα οριστικοποιηθεί το σχήμα και θα εκπονηθεί υψηλού επιπέδου σχέδιο έργου το οποίο θα παραδοθεί μέχρι τον Ιούνιο του 2005·
- η δεύτερη φάση της ανάπτυξης και εφαρμογής θα εξαρτηθεί από τη θέσπιση ενός εύρωστου νομικού πλαισίου και την άρση όλων των εθνικών και ευρωπαϊκών νομικών και κανονιστικών εμποδίων για την πλήρη εφαρμογή του σχήματος PEDD. Η δεύτερη φάση θα ξεκινήσει με ένα πιλοτικό πρόγραμμα με στόχο την επεξεργασία των πρώτων συναλλαγών μέχρι τα τέλη του 2006. Έπειτα από την επιτυχή ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος, θα μπορέσει να ξεκινήσει η υλοποίηση και η περαιτέρω εξέλιξη του σχήματος.

Έγγραφο για τις επιδράσεις του PEACH, το οποίο εγκρίθηκε από το EPC το Φεβρουάριο του 2004

Κατά την εξέταση των διαφόρων μοντέλων που μπορούν να προσδιοριστούν ως ικανά να επεξεργαστούν μαζικές πληρωμές, ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος επέλεξε τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου σχήματος εκκαθάρισης ("PEACH") που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των τραπεζών που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ενδεχομένως να υποκαθιστά ορισμένα από τα εγχώρια αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης.

Το μοντέλο PEACH όπως ορίζεται από το EPC επιλέχθηκε λόγω έξι βασικών κριτηρίων:

- *ταχύτητα και αξιοπιστία στην επεξεργασία πληρωμών*: ένα συγκεντρωτικό μοντέλο παρέχει παρόμοιες διαδικασίες πληρωμής εντός των κρατών και μεταξύ των κρατών, εξαλείφοντας τη διαφοροποίηση του επιπέδου των υπηρεσιών και καθιστώντας δυνατή τη διενέργεια ομαλών και αποδοτικών λειτουργιών. Ένα τέτοιο μοντέλο θα ήταν επίσης καταλληλότερο για μελλοντικές προσαρμογές των συστημάτων που περιλαμβάνει (ταχύτερος χρόνος προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς, μεγαλύτερη ευελιξία)·
- *αποδοτικότητα ως προς τη ρευστότητα*: ένα συγκεντρωτικό μοντέλο επιτρέπει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να βελτιστοποιήσουν τον τρόπο χρήσης της ρευστότητάς τους·
- *επίπεδο λειτουργικών εξόδων*: ένα συγκεντρωτικό μοντέλο επιτρέπει την επίτευξη του χαμηλότερου δυνατού κόστους μέσω των υψηλότερων οικονομικών κλίμακας·

- *επίπεδο επένδυσης και ευκολία εφαρμογής*: το μοντέλο PEACH αναμένεται να είναι το πιο οικονομικό από άποψη κόστους, δεδομένης της περιορισμένης πολυπλοκότητάς του, και μπορεί να υλοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- *ικανότητα ενοποίησης*: το μοντέλο PEACH μπορεί να διευκολύνει με τον καλύτερο τρόπο τη βαθμιαία ενοποίηση των υφιστάμενων εγχώριων συστημάτων σε μια κοινή, προσανατολισμένη προς το μέλλον δομή, διατηρώντας παράλληλα τις μεγάλες επενδύσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί σε εθνικά αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης.
- *βαθμός πρόσβασης*: μια ορθή προσέγγιση της εταιρικής διαχείρισης διασφαλίζει την ανοικτή και δίκαιη πρόσβαση σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ε.Ε.

Ενώ βραχυπρόθεσμα το STEP2 θα συνυπάρξει με πολλά εθνικά αυτοματοποιημένα συστήματα εκκαθάρισης, το μακροπρόθεσμο όραμα του PEACH αφορά μια πανευρωπαϊκή υπηρεσία εκκαθάρισης για την επεξεργασία τόσο των παραδοσιακών τοπικών πληρωμών όσο και των πληρωμών εντός της Ε.Ε. Επομένως, προτάθηκε η ομαλή μετάπτωση από τα σημερινά πολλαπλά συστήματα σε αυτή τη νέα υποδομή. Καθώς εξελίσσεται η μετάπτωση, η διάκριση σε οργανωτικό επίπεδο μεταξύ "τοπικών" και "εντός της ΕΕ" πληρωμών στους κόλπους των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων εξαλείφεται μαζί με τη διάκριση σε τεχνικό επίπεδο.

Το PEACH επικεντρώνεται στις μαζικές πληρωμές σε ευρώ, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- διασυννοριακές πληρωμές εντός της ΕΕ (στο παρόν έγγραφο, "πληρωμές εντός της ΕΕ"),
- εγχώριες πληρωμές εντός των χωρών της ΕΕ (στο παρόν έγγραφο, "τοπικές πληρωμές").

Είναι σημαντικό το PEACH να επεξεργάζεται έναν κρίσιμο όγκο εντολών πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων τοπικών πληρωμών, ώστε να συναγωνίζεται το χαμηλό κόστος ανά μονάδα των μεγάλων εθνικών αυτοματοποιημένων συστημάτων εκκαθάρισης. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος του κόστους επεξεργασίας πληρωμών εντός της ΕΕ βαρύνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (αυτοματισμός των εντολών/της ενημέρωσης πελάτη, αυτοματισμός των λογιστηρίων). Σημαντικές περικοπές του κόστους των λογιστηρίων είναι δυνατές με τη λήψη διαφόρων μέτρων.

Οι βασικές προϋποθέσεις για το PEACH σκιαγραφήθηκαν ως εξής. Το PEACH είναι ένα πανευρωπαϊκό πλαίσιο. Οι συμβατοί με το PEACH φορείς παροχής υπηρεσιών πρέπει:

- να προσφέρουν δίκαιη και ανοικτή πρόσβαση σε οποιοδήποτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην ΕΕ (ή στην καθορισμένη γεωγραφική περιοχή).
- να μεταχειρίζονται ισότιμα τις χώρες, υπό την έννοια ενός ευρωπαϊκού προσανατολισμού, δηλ. να ικανοποιούν τις πρακτικές της αγοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- να μπορούν να παραδίδουν εντολές πληρωμής σε οποιαδήποτε τράπεζα λειτουργεί εντός της ΕΕ (ή στην καθορισμένη γεωγραφική περιοχή).

- να συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση του εσωτερικού κόστους των τραπεζών που έχει σχέση με την επεξεργασία των πληρωμών των πελατών·
- να είναι αυτοματοποιημένοι σε μεγάλο βαθμό, εύχρηστοι και να βασίζονται σε ευρέως αποδεκτά πρότυπα του κλάδου·
- να σχεδιάζουν το προϊόν/την υπηρεσία τους κατά τρόπο που να επιτρέπει τη βαθμιαία ενοποίηση των τοπικών συναλλαγών·
- να είναι έτοιμοι να επιτρέψουν την επεξεργασία πανευρωπαϊκών μέσων όπως ορίζονται από το EPC, δηλ. σε πρώτο στάδιο του CREDEURO και των πανευρωπαϊκών άμεσων χρεώσεων, και να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωση με τις σχετικές αποφάσεις του EPC ως προς αυτά τα μέσα·
- να ενεργούν κατά τρόπο που να διασφαλίζει την πλήρη αυτοματοποίηση της επεξεργασίας και του διακανονισμού των διατραπεζικών εντολών πληρωμής·
- να επιτρέπουν το διακανονισμό μέσω των υφιστάμενων πανευρωπαϊκών συστημάτων διακανονισμού.

Απόφαση σχετικά με το PEACH, 28 Ιανουαρίου 2003

Κατά τη συνεδρίαση της Ολομέλειας του EPC στις 28 Ιανουαρίου 2003, το EPC πρότεινε ένα νέο μοντέλο για την εκκαθάριση πληρωμών μικρής αξίας σε ευρώ, ώστε να μειώσει το τρέχον κόστος και την πολυπλοκότητα των μεταφορών πιστώσεων εντός της ΕΕ και να δημιουργήσει σταδιακά μια εγχώρια αγορά για την Ευρώπη. Αυτό το μοντέλο, το πανευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα εκκαθάρισης (PEACH), έλαβε υποστήριξη από τον τραπεζικό κλάδο ως το προτιμώμενο μοντέλο για τις μεταφορές πιστώσεων και χρεώσεων σύμφωνα με τις συστάσεις της Λευκής Βίβλου με τίτλο "Euroland: Our Single Payment Area".

Σύμφωνα με το EPC, το PEACH ορίζεται ως: "Μια επιχειρηματική πλατφόρμα για την παροχή μέσω πληρωμής μικρής αξίας σε ευρώ και βασικών σχετιζόμενων υπηρεσιών, που δημιουργείται από κανόνες διαχείρισης και πρακτικές πληρωμών και υποστηρίζεται από την απαραίτητη τεχνική πλατφόρμα."

Το EPC λαμβάνει υπόψη ότι μεταξύ των διαθέσιμων επιλογών και πρωτοβουλιών, το σχέδιο STEP2 της EBA είναι το πιθανότερο να ικανοποιήσει μέχρι τον Ιούνιο του 2003 τις επιχειρηματικές ανάγκες του κλάδου όσον αφορά τις μεταφορές πιστώσεων που εμπίπτουν στον Κανονισμό 2560/2001 της ΕΕ. Το EPC συνιστά οι προσπάθειες του κλάδου και των τραπεζών μεμονωμένα να επικεντρώνονται στην εφαρμογή του STEP2 και στην ταχύτερη δυνατή διασύνδεση και χρήση από το μεγαλύτερο δυνατό αριθμό χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, είτε λαμβάνουν είτε αποστέλλουν πληρωμές.

Το EPC επικροτεί την αρχή ότι ο ανταγωνισμός θα πρέπει να λαμβάνει χώρα μεταξύ τραπεζών και ενδεχομένως μεταξύ φορέων παροχής υπηρεσιών. Οι τράπεζες θα πρέπει να συνεργάζονται, ώστε να βρίσκουν τις καλύτερες υποδομές και τον καλύτερο τρόπο πρόσβασης σε αυτές. Αναγνωρίζεται ότι είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ ζητημάτων υποδομής και ανταγωνισμού. Το PEACH είναι μία

οντότητα, μία υποδομή αλλά όχι απαραίτητα ένα ενιαίο σύστημα (έτσι, μακροπρόθεσμα, οι φορείς παροχής υπηρεσιών μπορεί να είναι περισσότεροι του ενός).

Απόφαση σχετικά με την ικανότητα λήψης, 4 Ιουνίου 2003

Το EPC στην 4^η συνεδρίαση της Ολομέλειάς του ενέκρινε τις ακόλουθες αρχές για την ικανότητα λήψης εντός του πλαισίου για το PEACH:

Το EPC δηλώνει ότι η συλλογική ευθύνη του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου σημαίνει ότι κάθε εθνική τραπεζική κοινότητα εξασφαλίζει ότι όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι μέλη της μπορούν να είναι προσβάσιμα μέσω του PEACH, προκειμένου να εξασφαλιστεί ίση μεταχείριση εντός του SEPA.

- Κάθε εθνική τραπεζική κοινότητα στην ΕΕ εξασφαλίζει ότι όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην κοινότητα είναι προσβάσιμα μέσω του PEACH.
- Όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε μια εθνική τραπεζική κοινότητα μπορούν να συμμετάσχουν άμεσα ή έμμεσα στο PEACH.
- Κάθε άμεσος συμμετέχων μπορεί να ενεργεί ως σημείο πρόσβασης για τη διαβίβαση μεταφορών πιστώσεων σε μη συμμετέχοντες.
- Οι εθνικές τραπεζικές κοινότητες εξασφαλίζουν ότι οι ρυθμίσεις για το σημείο πρόσβασης δεν παραβιάζουν την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού.
- Κάθε εθνική τραπεζική κοινότητα θεσπίζει επιχειρηματικές πρακτικές και διαδικασίες, προκειμένου να προασπίσει την αυτοματοποιημένη επεξεργασία των εισερχόμενων μεταφορών πιστώσεων εντός της ΕΕ, ώστε να διατηρηθεί η δομή χαμηλού κόστους/χαμηλών εσόδων των πληρωμών που πρόκειται να τεθούν σε επεξεργασία.
- Το κόστος της "ικανότητας λήψης" θα βαρύνει την τραπεζική κοινότητα-λήπτη: κάθε κοινότητα είναι ελεύθερη να καθορίσει τους κανόνες και τις διαδικασίες της όσον αφορά τον επιμερισμό των εξόδων.

Το EPC συμφωνεί να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, μέσω των ECSA και των εθνικών τραπεζικών ενώσεων, ώστε να διασφαλίσει ότι η ικανότητα λήψης όσον αφορά τη μεταφορά πιστώσεων θα τεθεί σε εφαρμογή το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2003.

Απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές που διέπουν τη διαχείριση του PEACH, 17 Σεπτεμβρίου 2003

Κατόπιν σύστασης της Ομάδας Εργασίας για τις υποδομές, το EPC συμφώνησε σε ένα σύνολο κριτηρίων διαχείρισης τα οποία έχουν σκοπό να παρέχουν σαφή καθοδήγηση σχετικά με το ποια θα μπορούσε να είναι η βέλτιστη πρακτική για την ορθή διαχείριση των φορέων λειτουργίας PEACH εντός του PEACH. Τα επιλεγθέντα κριτήρια συμπληρώνουν τις κανονιστικές αρχές που εξέδωσαν οι φορείς επίβλεψης και εποπτείας των συστημάτων πληρωμών: τις 10 θεμελιώδεις αρχές που εξέδωσε η Επιτροπή συστημάτων

πληρωμών και διακανονισμού της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών οι οποίες αποτελούν μέρος των προτύπων επίβλεψης του Ευρωσυστήματος.

Το EPC επιβεβαιώνει την υποστήριξη του προς τις υψηλού επιπέδου αρχές διαχείρισης, όπως διατυπώθηκαν από την ομάδα εργασίας στην αναθεωρημένη ενότητα "Formulation of best practice for governance of PEACH operators" της αρχικής έκθεσης της 9^{ης} Ιανουαρίου 2003 με τίτλο "Findings and Recommendations Report". Το EPC ορίζει σε αυτήν τις βασικές απαιτήσεις του κλάδου όσον αφορά τα ελάχιστα κριτήρια διαχείρισης που πρέπει να πληροί ο κάθε φορέας λειτουργίας του σχήματος PEACH.

Αυτά τα κριτήρια ορθής διαχείρισης είναι τα εξής:

- μοντέλο κέρδους – εκφράζεται η προτίμηση για ένα μη κερδοσκοπικό μοντέλο·
- συμμετοχή – οι συμμετέχοντες είναι μόνο μεμονωμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα·
- ιδιοκτησία – η ιδιοκτησία και ο έλεγχος πρέπει να βρίσκονται στα χέρια των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Πρέπει να υπάρχει δίκαιη και ανοικτή πρόσβαση στην ιδιοκτησία του σχήματος. Οι αρχές ιδιοκτησίας πρέπει να είναι αποδεκτές στις αρχές ανταγωνισμού και τις ρυθμιστικές αρχές·
- έλεγχος – πρέπει να εκπροσωπούνται τα συμφέροντα χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όλων των κατηγοριών και μεγεθών·
- διαχειριστική δομή και εκπροσώπηση – κάθε τράπεζα ή όμιλος τραπεζών πρέπει να έχει την ευκαιρία συμμετοχής στη δομή διαχείρισης και δίκαιης εκπροσώπησης. Το PEACH πρέπει να παρέχει ίση μεταχείριση στις χώρες. Πρέπει να θεσπιστούν διαφάνεια και σαφής καθορισμός των ευθυνών και υποχρεώσεων κάθε κατηγορίας χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, είτε πρόκειται για ιδιοκτήτες είτε για χρήστες του συστήματος·
- διαδικασία λήψης αποφάσεων – οι φορείς λειτουργίας PEACH πρέπει να διαθέτουν μια αποτελεσματική, εύχρηστη, διαφανή και σαφή διαδικασία λήψεως αποφάσεων. Πρέπει να τεθεί σε λειτουργία ένας μηχανισμός για τη λήψη και εφαρμογή αποφάσεων, καθώς και για την εξασφάλιση δέσμευσης εκ μέρους των συμμετεχόντων ότι θα τηρούν τους κανόνες. Οι ρυθμίσεις διαχείρισης πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ιδιοκτήτες και οι χρήστες εκπροσωπούνται κατάλληλα στα όργανα λήψης αποφάσεων·
- κριτήρια πρόσβασης – πρέπει να διασφαλίζεται η αρχή της δίκαιης και ανοικτής πρόσβασης. Πρέπει να θεσπιστούν αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια πρόσβασης·
- μοντέλο τιμολόγησης – η τιμολόγηση πρέπει να είναι δίκαιη, διαφανής και χωρίς διακρίσεις. Η τιμολόγηση πρέπει να τηρεί τους κανόνες του ανταγωνισμού, να μην αποτελεί εμπόδιο στην πρόσβαση και να συμβάλλει στην οικονομική βιωσιμότητα των φορέων λειτουργίας PEACH·
- ανάληψη κινδύνου, έλεγχος και επίβλεψη, νομική μορφή και κανόνες λειτουργίας – οι φορείς λειτουργίας PEACH πρέπει να αναλαμβάνουν μόνο ένα αποδεκτό επίπεδο κινδύνων και να διαθέτουν την κατάλληλη νομική μορφή και λειτουργίες ελέγχου που να υποστηρίζουν τους στόχους του. Ως γενική αρχή, το PEACH πρέπει να παρέχει υπηρεσίες ωφέλειας στον κλάδο και να μην ανταγωνίζεται χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρήστες του σχήματος·

- επίλυση διαφορών - πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή μηχανισμός για την επίλυση διαφορών.

Το EPC αποφασίζει ότι με βάση τις υψηλού επιπέδου αρχές διαχείρισης που διατυπώνονται παραπάνω, κάθε φορέας λειτουργίας PEACH πρέπει να μπορεί να διενεργεί δημόσια αυτοαξιολόγηση σύμφωνα με έναν κατάλογο σημείων ελέγχου που ορίζει το EPC. Στο μέλλον, το EPC μπορεί να αποφασίσει ότι πρόσθετα μέτρα είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις αρχές διαχείρισης του PEACH.

Απόφαση σχετικά με τις κάρτες, 7 Μαρτίου 2003

Στις 7 Μαρτίου 2003, το EPC ενέκρινε τις ακόλουθες συστάσεις, τις οποίες είχε διατυπώσει και αποδεχτεί ομόφωνα η Ομάδα Εργασίας για τις κάρτες:

Σύσταση 1:

Ο τραπεζικός κλάδος πρέπει να ενισχύσει τις ενέργειες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης μέσω της ενεργής συνεργασίας μεταξύ τραπεζών, σχημάτων καρτών, επιχειρήσεων λιανικής, του Ευρωσυστήματος, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των αρχών επιβολής του νόμου, κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερομένων. Θα καθοριστούν ελάχιστα πρότυπα ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένου του μικροεπεξεργαστή EMV) και μια κοινή προσέγγιση για την αντιμετώπιση της απάτης, ενώ θα παρακολουθείται η εφαρμογή τους.

Σύσταση 2:

Τα εγχώρια και διεθνή σχήματα καρτών πρέπει να παρουσιάζουν την τιμολόγησή τους στις τράπεζες-μέλη κατά τρόπο διαφανή, απόλυτα συμβατό με τους στόχους του SEPA, προκειμένου να γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων παρεχόμενων υπηρεσιών και να διευκολύνεται ο προγραμματισμός των εργασιών των τραπεζών.

Σύσταση 3:

Τα εγχώρια και διεθνή σχήματα καρτών πρέπει να ενθαρρύνονται να ολοκληρώνουν ταχύτατα τις τροποποιήσεις των κανόνων και διατάξεων τους, ώστε να δίνουν τη δυνατότητα σε κάθε τράπεζα ή όμιλο τραπεζών να λειτουργεί εντός του SEPA.

Σύσταση 4:

Οι τράπεζες, ενώ επαναδιατυπώνουν την προτίμησή τους για αυτορρύθμιση όπως εκφράζεται στο όραμα, πρέπει να συνεργάζονται με τα νομοθετικά όργανα και τους φορείς ρύθμισης (συμπεριλαμβανομένων του Ευρωσυστήματος και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) για να αναγνωρίζουν και να καταργούν, όπου είναι αναγκαίο, νομοθετικά ή/και κανονιστικά εμπόδια και διαφορές που αποτρέπουν την υλοποίηση του οράματος του τραπεζικού κλάδου για τις πληρωμές με κάρτες εντός του SEPA.

Σύσταση 5:

Οι τράπεζες πρέπει να διασφαλίζουν συλλογικά ότι, με την αποτελεσματική συμβολή τους, επιτυγχάνουν υψηλότερα επίπεδα τεχνικής τυποποίησης που υποστηρίζουν πλήρως τους επιχειρηματικούς στόχους

τους, όπως ορίζονται στη δήλωση για το όραμα. Αυτή η προσπάθεια θα αναληφθεί στο πλαίσιο των υφισταμένων οργανισμών τυποποίησης (συμπεριλαμβανομένων των σχημάτων καρτών).

Σύσταση 6:

Οι τράπεζες πρέπει να εξασφαλίζουν ότι αναλαμβάνουν πλήρως τις ευθύνες τους ως συμμετέχοντες σε εγχώρια και διεθνή σχήματα καρτών ανά πάσα στιγμή, προκειμένου να υλοποιηθεί το συμφωνηθέν όραμα.

Σύσταση 7:

Ο τραπεζικός κλάδος και το Ευρωσύστημα πρέπει από κοινού να καθορίσουν μια ενοποιημένη διαδικασία συλλογής και διανομής στατιστικών στοιχείων υψηλού επιπέδου που να παρέχει έγκαιρη εικόνα της εξέλιξης της αγοράς εντός του SEPA, προκειμένου να στηριχθεί αποτελεσματικά η εφαρμογή του οράματος του κλάδου. Θα εφαρμοστεί από την ΕΚΤ (και θα προαγάγει τη διαδικασία που χρησιμοποιείται σήμερα για την παραγωγή των στατιστικών στοιχείων του Μπλε Βιβλίου (Blue Book)). Όσο το δυνατόν περισσότερο, θα χρησιμοποιούνται οι υφιστάμενες πηγές δεδομένων, οι νέες δομές και το κόστος θα ελαχιστοποιηθούν και θα συμμετέχουν τα σχήματα καρτών. Η εφαρμογή και η διαχείριση αυτής της διαδικασίας συλλογής και διανομής στατιστικών στοιχείων θα πρέπει να πραγματοποιούνται κατά τρόπο ώστε να τηρούνται πλήρως οι κανόνες περί προστασίας των στοιχείων και οι αρχές επαγγελματικού απορρήτου.

Σύσταση 8:

Ο τραπεζικός κλάδος πρέπει να καθιερώσει την Ομάδα Εργασίας για τις κάρτες ως το όργανο υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών (σε συντονισμό με τα κατάλληλα τραπεζικά όργανα και σχήματα) με τη συγκεκριμένη αποστολή να υποβάλλει τακτικές, τουλάχιστον ετήσιες, εκθέσεις στο EPC σχετικά με την εξέλιξη των παραπάνω συστάσεων, με προτάσεις για την ανάληψη δράσης και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να διοργανώνει συζητήσεις σχετικά με νέα ζητήματα και να διατυπώνει πρόσθετες συστάσεις. Η Ομάδα Εργασίας του EPC για τις κάρτες θα συνεδριάζει όσο συχνά απαιτείται για την επίτευξη αυτών των στόχων και επίσης θα εξασφαλίζει τη συνεχή επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές μέσω των υφιστάμενων δομών, όπως απαιτείται.

Απόφαση σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης με κάρτες στην Ευρώπη, 10 Δεκεμβρίου 2003

Κατόπιν σύστασης της Ομάδας Εργασίας για τις κάρτες, η Ολομέλεια του EPC κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

1. Η Ολομέλεια του EPC εξέφρασε ρητά την υποστήριξή της στις θέσεις που παρουσίασε η Ομάδα Εργασίας, συγκεκριμένα:
 - η απάτη με κάρτες, και ιδίως η διασυννοριακή απάτη με κάρτες εντός της Ευρώπης, είναι δαπανηρή για τον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο και κατά συνέπεια για τους πελάτες του.

- η εξέλιξη και η παρατεταμένη διάρκεια της απάτης με κάρτες καταστρέφει την εικόνα του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου και μπορεί να επιβραδύνει την αποδοχή από το κοινό των ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής·
- ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος, μέσω των σχημάτων καρτών, διαθέτει ήδη μακρά εμπειρία στην πρόληψη της απάτης με κάρτες, αλλά θα πρέπει ακόμη να εκμεταλλευθεί όσο το δυνατόν περισσότερο τις ευκαιρίες να μοιραστεί τις γνώσεις σε αυτό τον τομέα·
- στο πλαίσιο του Προγράμματος Δράσης για την καταπολέμηση της απάτης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκρότησε ομάδα επικοινωνίας που εκπροσωπεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (την Ομάδα Εμπειρογνομόνων σε θέματα πρόληψης της απάτης) και δημιούργησε έναν δικτυακό τόπο για την πρόληψη της απάτης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση με πληροφορίες σχετικά με πρωτοβουλίες και συνδέσεις προς όλες τις σχετικές οργανώσεις.¹²
- η ανομοιόμορφη εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανόνων για την προστασία των δεδομένων εξακολουθεί να δημιουργεί μεγάλη ανησυχία στον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο στον αγώνα καταπολέμησης της απάτης.

Η μετάπτωση στο πρότυπο EMV θα ολοκληρωθεί στην Ευρώπη το συντομότερο δυνατόν, όπως προβλέπει η απόφαση του EPC (Resolution EPC-0262 της 4ης Ιουνίου 2003), και η μεταβολή της υπαιτιότητας του EMV θα λάβει χώρα, όπως έχει προγραμματιστεί, την 1η Ιανουαρίου 2005.

2. Η Ολομέλεια του EPC ανέθεσε στην Ομάδα Εργασίας για τις κάρτες τα εξής καθήκοντα:

- να μελετήσει (από την προοπτική της δομής, της διαχείρισης, της νομικής μορφής, καθώς και της σχέσης κόστους/ωφέλειας) κατά πόσο είναι δυνατό και σκόπιμο να δημιουργηθεί μια ευρωπαϊκή βάση δεδομένων κατά της απάτης η οποία θα φιλοξενείται στον δικτυακό τόπο αξιόπιστου τρίτου μέρους (όπως της ΕΚΤ), και η οποία θα συγκεντρώνει στοιχεία από όλα τα σχήματα και τους φορείς λειτουργίας καρτών, και να υποβάλει σύσταση στην προσεχή Ολομέλεια του EPC·
- να επωφεληθεί όσο το δυνατόν περισσότερο από τις υπάρχουσες λύσεις και αφού λάβει υπόψη την πρόσφατη πρόοδο στον τομέα της πρόληψης της απάτης με κάρτες (έλεγχος μέσω μικροεπεξεργαστή/PIN, CV2...), να εδραιώσει τα πρότυπα και τις διαδικασίες ασφάλειας που θα πρέπει να προωθήσει συλλογικά ο ευρωπαϊκός τραπεζικός κλάδος, συμπεριλαμβανομένων των σχημάτων καρτών, και οι βασικοί ενδιαφερόμενοι·
- να ενισχύσει τη συμμετοχή του EPC στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε θέματα πρόληψης της απάτης (με έμφαση αρχικά στην οικοδόμηση σχέσεων με συνδέσμους των φορέων επιβολής του νόμου σε ολόκληρη την ΕΕ) με τη συγκρότηση μιας "συμβουλευτικής ομάδας" (η οποία θα περιλαμβάνει εκπροσώπους της Ομάδας Εργασίας για τις κάρτες) που θα προετοιμάζει τις αποφάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων και θα παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για το έργο της, σε συνεργασία με τους άλλους ενδιαφερομένους·

¹² http://europa.eu.int/comm/internal_market/payments/fraud/index_en.htm#2001_2003

- να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προσθέσει στον δικτυακό της τόπο για την πρόληψη της απάτης ενότητα αφιερωμένη στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών εντός του ευρωπαϊκού τραπεζικού κλάδου (με περιορισμένη πρόσβαση).

Απόφαση σχετικά με τις βασικές λειτουργίες των εθνικών κεντρικών τραπεζών όσον αφορά τα μετρητά, 14 Οκτωβρίου 2003

Κατόπιν σύστασης της Ομάδας Εργασίας για τα μετρητά, η Ολομέλεια του EPC ενέκρινε, κατά τη συνεδρίασή της στις 10 Δεκεμβρίου 2003, απόφαση για τον καθορισμό των βασικών αρμοδιοτήτων των εθνικών κεντρικών τραπεζών όσον αφορά τα μετρητά.

1. Το EPC εξέφρασε ρητά την υποστήριξή του στις θέσεις που παρουσίασε η Ομάδα Εργασίας για τα μετρητά.
2. Το EPC ανάθεσε στην Ομάδα Εργασίας για τα μετρητά την εντολή να ξεκινήσει διάλογο με την ΕΚΤ προκειμένου:
 - α) να καθορίσει τις βασικές αρμοδιότητες των εθνικών κεντρικών τραπεζών με βάση τις κατευθυντήριες αρχές και παραμέτρους που περιγράφονται στις συστάσεις παρακάτω·
 - β) να επιδιώξει τη δέσμευση εκ μέρους της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών ότι θα εξασφαλίσουν τη συνέχεια των αρμοδιοτήτων, των υπηρεσιών και των λειτουργικών συνθηκών τους όσον αφορά τα μετρητά (κάθε σημαντική τροποποίηση που θα έχει αντίκτυπο στην περίοδο απόσβεσης και ανάκτησης κόστους σχετικά με την κάθε επένδυση θα αντανακλάται στις προτάσεις του κλάδου για ζητήματα τιμολόγησης)·
 - γ) να καθιερώσει επίσημες διαδικασίες μέσω των οποίων οι τράπεζες σε εθνικό επίπεδο να μπορούν πραγματικά να συμμετέχουν στα μέρη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων των εθνικών κεντρικών τραπεζών που αφορούν τα μετρητά, με στόχο τη δημιουργία πραγματικών μορφών εταιρικής σχέσης.

Το EPC συμφώνησε στις ακόλουθες συστάσεις:

Σύσταση 1:

Αναγνωρίζοντας ότι οι στρατηγικές για τα μετρητά και τις κάρτες αλληλοσυνδέονται, οι τράπεζες πρέπει να αναπτύξουν κοινές στρατηγικές για τις κάρτες και τα μετρητά, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης στρατηγικών για τη μείωση του κόστους που αφορούν τις διαδικασίες και τα προϊόντα μετρητών, οι οποίες θα εξετάζουν τη μείωση των μετρητών που διαχειρίζονται. Για την εφαρμογή των παραπάνω, κάθε αγορά θα πρέπει να υποχρεούται να θέσει σε εφαρμογή σχέδιο για τη μείωση των μετρητών που διαχειρίζεται. Για τα υπόλοιπα μετρητά, ο κλάδος θα επιδιώξει να εφαρμόσει λύσεις αποδοτικές ως προς το κόστος.

Το Ευρωσύστημα πρέπει να συμφωνήσει και να εφαρμόσει μια μακροπρόθεσμη πολιτική για τα μετρητά η οποία συμβιβάζει πλήρως τους μακροοικονομικούς νομισματικούς στόχους και τους στόχους που

αποβλέπουν στο "κοινό καλό" αφενός με τις λειτουργικές ανάγκες αφετέρου, από την οπτική γωνία των εθνικών κεντρικών τραπεζών και του ίδιου του τραπεζικού κλάδου. Μια τέτοια πολιτική θα πρέπει πάντα να λαμβάνει υπόψη το μερίδιο που αντιπροσωπεύουν τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα στα μετρητά.

Κατόπιν διαδικασίας ευρείας διαβούλευσης, αυτή η μακροπρόθεσμη πολιτική θα πρέπει να περικλείει όλους τους παράγοντες στην οικονομία και να αποβλέπει στη διασφάλιση συνολικής συνέπειας όσον αφορά τα μετρητά (π.χ. καθορισμός κατευθυντήριων γραμμών βέλτιστης πρακτικής για τις κρατικές εκταμιεύσεις, αποφυγή ενεργειών διατάραξης, για παράδειγμα, από τις εφοριακές αρχές, συμπλήρωση με τους στόχους της πολιτικής κατά του ξεπλύματος χρημάτων...).

Αυτή η μακροπρόθεσμη πολιτική θα συμπεριλαμβάνει και μετρήσιμους στόχους όσον αφορά τα μετρητά σε κυκλοφορία και τις μέγιστες εκταμιεύσεις εκ μέρους του τραπεζικού κλάδου (πιθανώς με βάση αρχικά "περιθώρια" εντός των οποίων οι εθνικές οικονομίες θα κληθούν να συγκλίνουν με την πάροδο του χρόνου).

Σύσταση 2:

Συλλογικά (φυσικά τηρώντας πλήρως τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού) και μεμονωμένα, οι τράπεζες θα διαμορφώσουν και θα εφαρμόσουν πολιτικές και προγράμματα που θα επιτρέπουν στους πελάτες, τόσο σε επιχειρήσεις λιανικής όσο και σε καταναλωτές, να πραγματοποιούν πιο συνειδητές επιλογές σχετικά με τα μέσα πληρωμής που αποδέχονται και χρησιμοποιούν. Αυτά τα προγράμματα πρέπει να περιλαμβάνουν, χωρίς όμως να περιορίζονται σε αυτά, την επιμόρφωση των επιχειρήσεων λιανικής και των καταναλωτών και την προώθηση μέσω πληρωμής πλην των μετρητών (όπως κάρτες πληρωμών, ηλεκτρονικά πορτοφόλια και πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου). Οι σχετικές εργασίες θα συντονίζονται με τις εργασίες της Ομάδας Εργασίας του EPC για τα μετρητά.

Σύσταση 3:

Ο τραπεζικός κλάδος πρέπει να καθιερώσει, υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πληρωμών, την Ομάδα Εργασίας για τα μετρητά ως το όργανο που αναλαμβάνει τη συγκεκριμένη αποστολή –σε συντονισμό με τα κατάλληλα εθνικά τραπεζικά όργανα– α) να επιβλέπει την εφαρμογή των παραπάνω συστάσεων, β) να ενοποιεί την πληροφόρηση σχετικά με τις εξελίξεις σε θέματα πολιτικής, τεχνολογίας, νομικού και κανονιστικού πλαισίου που αφορούν τα μετρητά και τη διαχείριση μετρητών, γ) να ενεργεί ως καταλύτης και συντονιστής σε θέματα τυποποίησης, και δ) να υποβάλλει τακτικές, και τουλάχιστον ετήσιες, εκθέσεις στο EPC με προτάσεις για την ανάληψη δράσης. Αυτό το όργανο θα εξασφαλίζει επίσης την αδιάλειπτη επικοινωνία με τις αρχές, όπως απαιτείται.

Σύσταση 4:

Για να αντιμετωπιστεί το διαρθρωτικό κόστος, να γίνει η διαχείριση όσο το δυνατόν ασφαλέστερη και να βελτιωθεί η ποιότητα, ο τραπεζικός κλάδος πρέπει συλλογικά να αναπτύξει διαδικασίες, μέσα και μηχανισμούς ελέγχου που να καθιστούν δυνατή την αποτελεσματική τυποποίηση σε όλη την Ευρώπη των απαιτήσεων για εξοπλισμό –υλικό και λογισμικό– που χρησιμοποιείται για τη στήριξη των υπηρεσιών ταμειακών συναλλαγών (π.χ. ATM, μηχανήματα ανακύκλωσης μετρητών, μηχανήματα καταμέτρησης

μετρητών...). Όπου κρίνεται αναγκαίο, οι διαδικασίες τυποποίησης και πιστοποίησης ποιότητας θα πραγματοποιούνται σε συνεννόηση με το Ευρωσύστημα.

Σύσταση 5:

Οι τράπεζες μεμονωμένα έχουν την ευθύνη να προκαλούν βελτιώσεις σε επίπεδο κλάδου: και εδώ εφαρμόζεται η αρχή του "δικτύου". Ο τραπεζικός κλάδος διαμορφώνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια σειρά βέλτιστων πρακτικών (τηρώντας πλήρως την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού) που θα καθοδηγούν τις μεμονωμένες τράπεζες, σε συνεργασία με άλλους ενδιαφερομένους, στη βελτίωση των συναλλαγών σε μετρητά, επιτρέποντάς τους έτσι να μειώνουν τη βάση του κόστους παρέχοντας ταυτόχρονα επαρκείς υπηρεσίες στους πελάτες τους. Φυσικά, οι μεμονωμένες τράπεζες θα διατηρήσουν πλήρη αρμοδιότητα στην εφαρμογή και την τιμολόγηση υπηρεσιών για μετρητά στους πελάτες τους.

Σύσταση 6:

Ο τραπεζικός κλάδος και το Ευρωσύστημα πρέπει να ασχοληθούν με την αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων της καθιέρωσης μιας πανευρωπαϊκής υποδομής χονδρικής για τη διαχείριση μετρητών στον Ενιαίο Χώρο Πληρωμών σε Ευρώ με βάση την έννοια που περιγράφεται στο κεφάλαιο 3.3. Η άποψη ότι, επί του παρόντος, ο τραπεζικός κλάδος υποστηρίζει ένα πολύ σημαντικό μέρος του συνολικού κόστους των μετρητών στο επίπεδο της οικονομίας προσδίδει μια σημαντική διάσταση σε αυτή την αναγκαία συζήτηση.

Σύσταση 7:

Προκειμένου να υποστηρίξει αποτελεσματικά την εφαρμογή αυτής της μακροπρόθεσμης πολιτικής και να βοηθήσει τον τραπεζικό κλάδο να λαμβάνει έγκαιρες και συνειδητές αποφάσεις, το Ευρωσύστημα πρέπει να επιχειρήσει να καθορίσει και να εφαρμόσει μια διαδικασία συλλογής και διανομής στατιστικών στοιχείων που να παρέχει πληροφορίες σε (σχεδόν) πραγματικό χρόνο σχετικά με την εξέλιξη της αγοράς. Αυτά τα στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες για την παραχάραξη του ευρώ. Τα βασικά μεγέθη και η συχνότητα της δημοσίευσης πρέπει να συμφωνηθούν με τον τραπεζικό κλάδο.

Σύσταση 8:

Το Ευρωσύστημα θα επιδιώξει, όπως απαιτείται, συμφωνία με τους ενδιαφερομένους σχετικά με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για τη θέσπιση νομοθετικών και κανονιστικών αλλαγών, επίσης όσον αφορά π.χ. ζητήματα μεταφοράς, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η παραπάνω στρατηγική μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά. Η κατευθυντήρια αρχή, από αυτή την άποψη, πρέπει να είναι η "εναρμόνιση" που σέβεται την αρχή της επικουρικότητας αλλά εξασφαλίζει ταυτόχρονα ίσους όρους ανταγωνισμού για τις τράπεζες.

Σύσταση 9:

Το Ευρωσύστημα θα εναρμονίσει τις συνθήκες λειτουργίας του για τα μετρητά (δηλ. τραπεζογραμμάτια και κέρματα). Αυτό περιλαμβάνει την επαναδιατύπωση της βασικής αρμοδιότητας των εθνικών κεντρικών τραπεζών στη διανομή των μετρητών (επιτρέποντάς τους να εξακολουθούν να προσφέρουν υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας όπως κρίνουν απαραίτητο).

Ως θέμα προτεραιότητας, το Ευρωσύστημα, σε συνεργασία με τον τραπεζικό κλάδο, θα αναγνωρίσει και καταργήσει τα εμπόδια που παρακωλύουν σήμερα την παροχή υπηρεσιών ταμειακών συναλλαγών διασυνοριακά.

Απόφαση σχετικά με τη διευκόλυνση των διασυνοριακών μεταφορών μετρητών στη ζώνη του ευρώ, 10 Δεκεμβρίου 2003

Κατόπιν διαβούλευσης με την Ομάδα Εργασίας για τα μετρητά, το EPC ενέκρινε στη συνεδρίαση της Ολομέλειάς του στις 10 Δεκεμβρίου 2003 τις ακόλουθες συστάσεις:

- Η εναρμόνιση των εθνικών νόμων και κανονισμών μπορεί να αποτελέσει μακρόχρονη διαδικασία. Πρέπει να καθοριστούν ειδική άδεια και κανόνες για τη "διασυνοριακή μεταφορά", με την προϋπόθεση ότι δεν θα προκαλούν άσκοπα έξοδα σε σύγκριση με τις συνθήκες που επικρατούν σήμερα σε εθνικό επίπεδο και θα είναι όσο το δυνατόν περισσότερο συμβατοί με τους εθνικούς νόμους και κανονισμούς. Επιπλέον, πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα εθνικά νομοθετικά όργανα θα είναι διατεθειμένα να προσαρμόσουν δεόντως τους νόμους και τους κανονισμούς τους.
- Συγκεκριμένα, πρέπει να καθοριστούν εναρμονισμένοι κανόνες για την αποδοχή και χρήση "έξυπνων κουτιών" (smart boxes) και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των βασικών παραγόντων στον τομέα αυτό (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, κατασκευαστές, αρχές επιβολής του νόμου).
- Πρέπει να αναπτυχθεί σχέδιο εκτάκτου ανάγκης ("ελάχιστη υπηρεσία μεταφοράς μετρητών"), προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχεια των υπηρεσιών στα κατάλληλα επίπεδα ασφάλειας σε περιπτώσεις εκτάκτου ανάγκης.

Απόφαση σχετικά με τη χρήση εναλλακτικών τρόπων πληρωμής αντί των διασυνοριακών επιταγών, 10 Δεκεμβρίου 2003

Κατόπιν διαβούλευσης με την Ομάδα Δράσης για τις επιταγές, το EPC εξέδωσε τις ακόλουθες συστάσεις:

- Οι τράπεζες πρέπει να ενθαρρύνουν τους δικαιούχους να αποδέχονται εναλλακτικά μέσα πληρωμής αντί των διασυνοριακών επιταγών, βάσει κατάλληλης πολιτικής πωλήσεων στην οποία θα ενσωματώνεται η πραγματική αξία που παρέχεται στους πελάτες.
- Οι τράπεζες πρέπει να προάγουν περαιτέρω τα υφιστάμενα ή μελλοντικά εναλλακτικά μέσα πληρωμής, σύμφωνα με το συμφέρον των πελατών στις διασυνοριακές πληρωμές.
- Ο τραπεζικός κλάδος πρέπει να επιδιώκει ενεργά την κατάργηση των εμποδίων που υπάρχουν σε εθνικό επίπεδο. Ο τραπεζικός κλάδος πρέπει επίσης να προσπαθήσει να αποφύγει την εμφάνιση εμποδίων στο μέλλον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ

ACH	Αυτοματοποιημένο σύστημα εκκαθάρισης
ATM	Αυτόματη Ταμειολογιστική Μηχανή
BBAN	Βασικός αριθμός τραπεζικού λογαριασμού (IBAN – κωδικός χώρας και ψηφία ελέγχου)
BIC	Κωδικός αναγνώρισης τράπεζας
Credeuro	Βασική υπηρεσία διασυνοριακής μεταφοράς πιστώσεων για πληρωμές έως και 12.500 ευρώ
CV2	Κωδικός ασφάλειας κάρτας (οπτικό κρυπτόγραμμα για την εξακρίβωση και την επικύρωση των στοιχείων του πελάτη)
EACT	Ευρωπαϊκή Ένωση Εταιρικών Διαχειριστών Διαθεσίμων
EBA	Τραπεζική Ένωση για το Ευρώ
ECBS	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων
EFT-POS	Ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων στο σημείο πώλησης
ΕθνΚΤ	Εθνική κεντρική τράπεζα
EKT	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
EMV	Europay International, MasterCard International, Visa International
EOX	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος (Ευρωπαϊκή Ένωση συν την Ισλανδία, το Λίχτενσταϊν και τη Νορβηγία)
EPC	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
IBAN	Διεθνής αριθμός τραπεζικού λογαριασμού (BBAN + κωδικός χώρας και ψηφία ελέγχου)
ICP	Διατραπεζική σύμβαση για τις πληρωμές (σύμβαση για τις διατραπεζικές χρεώσεις)
MT 103+	Μορφή 103+ μηνύματος SWIFT
NGC	Επιτροπή για την υποβολή προτάσεων και τη διαχείριση (του EPC)
OITS	Ομάδα υποστήριξης για τα πρότυπα, την τεχνολογία, τις υποδομές και τη λειτουργία (του EPC)
ONE	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
PEACH	Πανευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα εκκαθάρισης
PEDD	Πανευρωπαϊκή άμεση χρέωση
PIN	Προσωπικός αριθμός αναγνώρισης
SEPA	Ενιαίος χώρος πληρωμών σε ευρώ
SHARE	Επιλογή διατραπεζικής χρέωσης εξόδων σύμφωνα με την οποία ο εντολέας καταβάλλει τα έξοδα της τράπεζας-αποστολέα και ο δικαιούχος τα έξοδα της λαμβάνουσας τράπεζας

STEP2	Λύση πανευρωπαϊκού αυτοματοποιημένου συστήματος εκκαθάρισης για την επεξεργασία μαζικών πληρωμών
STP	Αυτοματοποιημένη επεξεργασία
SWIFT	Εταιρεία για τη Παγκόσμια Διατραπεζική Χρηματοοικονομική Τηλεπικοινωνία